Out Of School Children
Book Two(OOSC)

چراغ زندگی

کتاب سواد آموزی و آگاهی بنیادی برای اطفال

کتاب دوم

سال ۱۳۷۸ شمسی مطابق ۱۹۹۹ میلادی

تهیه کننده گان

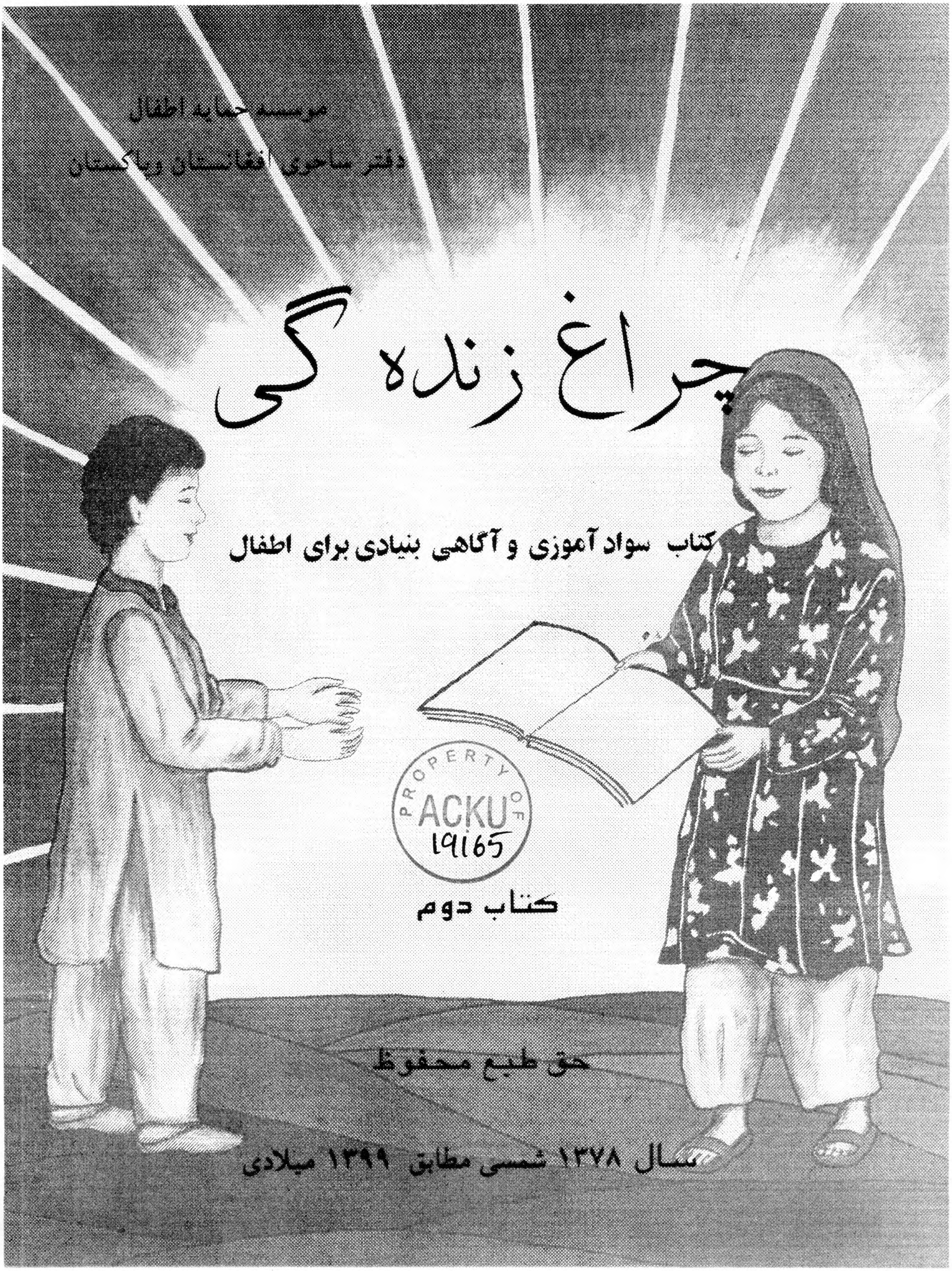
نوسینده گان متن: راحله شالیزی
خالده میربچه

رسام: لطیفه اسلمی

دیزاین و کمپیوتر: حمیدالله رصیف
نجیبه سروری

مشاور: پرکاش ادهیکاری

تحت نظرکاترین کنیدی مسول بخش تعلیم

موسسه حمایه اطفال
دفتر ساحوی افغانستان وپاکستان

چراغ زنده گی

کتاب سواد آموزی و آگاهی بنیادی برای اطفال

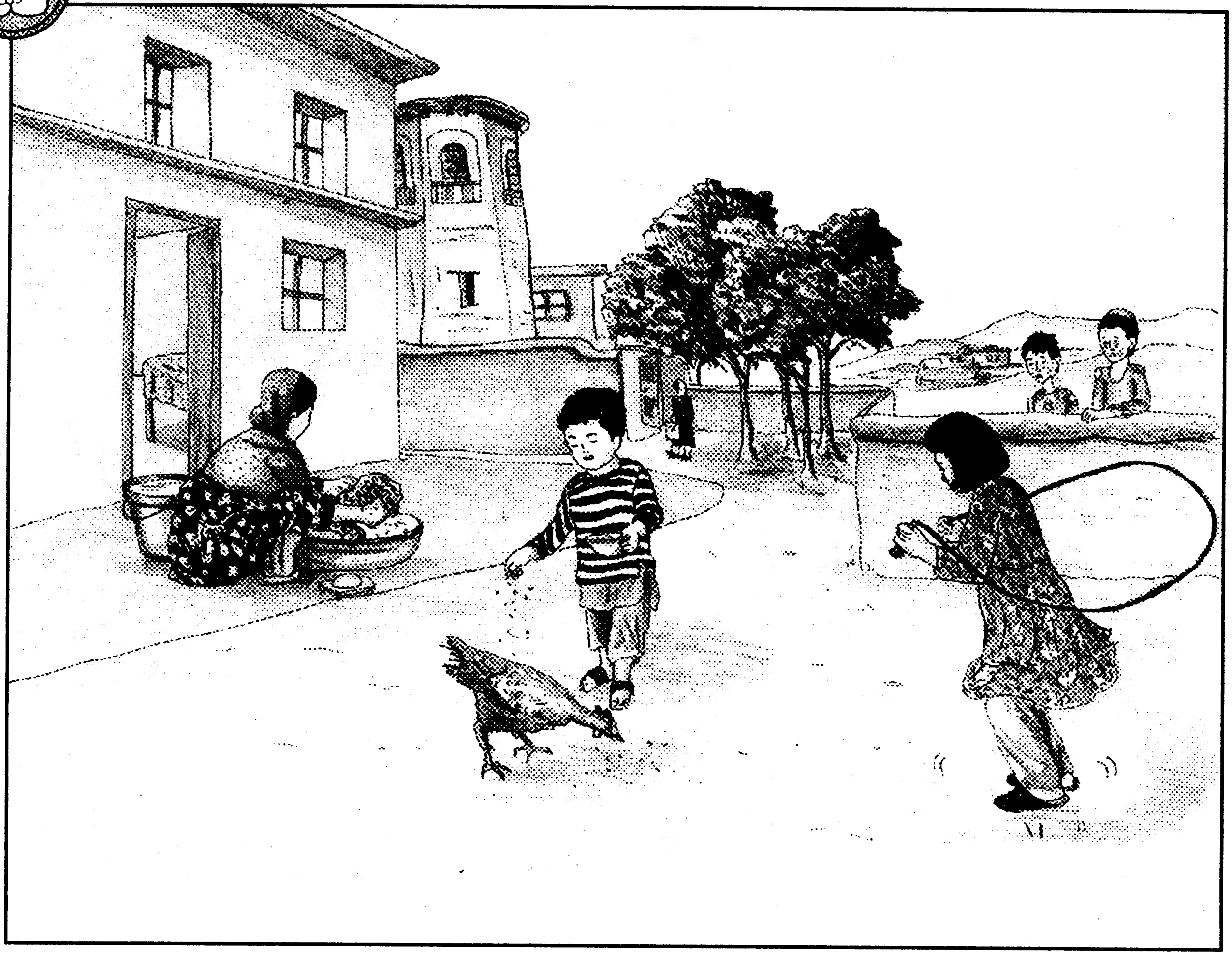
کتاب دوم

سال ۱۳۷۸ شمسی مطابق ۱۳۹۹ میلادی

بسم الله الرحمن الرحيم

درس ۲۲

۱- شما در این رسم چی را میبینید؟

۲- چراتفریح کردن برای اطفال مهم است؟

۳- شمابه کدام بازی هاعلاقه دارید؟

٤- چراخوردن غذای کافی برای شماضروراست؟

۵- زمانیکه مریض میشوید، چی نوع کمك های طبی دریافت میکنید؟

٦- دو طفلی که در آن سوی دیوا ر هستند چگونه معلوم میشوند؟

روز جهانی طفل

یك روز صدای موسیقی از دور به گوش میرسید. احمد و زیبا با مادر خود رفتند تا آن را ازنزدیك ببینند . وقتیکه آنجا رسیدند، دیدند که تعداد زیاد اطفال با والدین شان در آنجا جمع شده اند.

بعد از چند لحظه اطفال ترانه ها، مقاله ها و شعر هایی را که در بارهٔ اطفال نوشته بودند، خواندند و پارچه های تمثیلی را که قبلاً تیار کرده بودند اجرا کردند.

یك طفل یك مقاله را خواند که مورد علاقه و تشویق همه قرار گرفت. او در مقاله خود چنین نوشته بود:

"امروز ۱٤ میزان روز جهانی طفل است. اطفال که آینده کشور بدست آنها است. چی دخترو چی پسرازنظراسلام دارای حقوق مساوی اند.
همه اطفال باید درس بخوانند،مکتب بروند وتفریح کنند. اطفال میتوانند باخانواده، خویشاوندان و کسانیکه سرپرستی آنها را دارند زنده گی کنند و از محبت آنها بهره مند شوند.

بسیار مهم است که اطفال غذای مناسب را مطابق ضرورت خود بخورند.اطفال باید نظافت وپاکی را مراعات کنند. تا صحتمند باشند و مریض نشوند.خوردن غذای ناپاك آدم را مریض می سازد.

چناچه حضرت محمد(ص)فرموده اند.**نظافت جزایمان است.**

دخترها و بچه ها باید همیشه کوشش کنند تادرس و تعلیم یادبگیرند.

آموختن علم ودانش برای تمام اطفال فرض است.والدین بایدتمام اطفال خودرا به یك اندازه دوست داشته باشند. وزمینه تعلیم را برای آنها مساعدسازند.

بعد از آن اطفال با والدین شان در صحن حویلی به میله و گردش پرداختند. بعضی اطفال توپ بازی و یك عدهٔ دیگر ریسمان بازی میکردند. یك تعداد هم بیت میخواندند. در این وقت یك مرد جوان نزد احمد آمد و پرسیدکه در این جا چی گپ است؟

احمد جواب داد: امروز روز جهانی طفل است و ماهمه این روز را تجلیل میکنیم. شما هم با ما بیایید. بعد از آن، آنها غذا هایی را که با خود آورده بودند، یکجا خوردند.

آنروز برای احمد و همه اطفال یکی از روز های فراموش ناشدنی بود.

کارهایی را که بچه ها و دخترها انجام میدهند

بچه ها	بچه ها دخترها	دخترها
۱-سود ا آوردن	۱-آب آوردن	۱- ظرف شستن
۲-	۲-	۲-
۳-	۳-	۳-
۴-	۴-	۴-
۵-	۵-	۵-
۶-	۶-	۶-
۷-	۷-	۷-

۳+۳ ⟶ ۶+۳ ⟶ ۹+۳ ⟶ ۱۲+ ۳ ⟶ ۱۵

۳ + ۳ + ۳ + ۳ + ۳ = ۱۵

۵ بار۳ مساوی به ۱۵ میشود.

۳ ضرب ۵ مساوی به ۱۵ میشود. ۳ × ۵ = ۱۵

یک مثال دیگر ۹ =

***		***		***
۳	+	۳	+	۳

۳ × ۳

هرگاه ۳ مرتبه ۳ را جمع نمایم مساوی به ۹ میشود. مانندمثال بالا هرگاه۳ را ضرب ۳ نمایم مساوی به ۹ میشود.

۶ =

***		***
۳	+	۳

۳ × ۲

=

**		**		**		**
۲	+	۲	+	۲	+	۲

۲×۴

=

*****		*****
۵	+	۵

۵×۲

این متن را بخوانید ومطابق آن یك رسم بکشید.

احمد و زیبادرخانه

احمد و زیباباهم خواهر و برادراند.هردودرکارهای حانه بامادرشان کمك میکنند، وظیفه زیبا شستن ظرف ها و جاروب کردن میباشد. احمد درترتیب و تنظیم خانه سهم میگیرد. درآب آوردن وسودای بازار به خانه مادرخودرا کمك میکند. زیبا به بافت وخیاطی علاقهٔ زیاددارد. اوهروقتی که ازکارهای خانه فارغ میشود بافت میکند. احمد و زیبا باهم صمیمی اند. در درسهای خودخیلی کوشش میکنند. مشکلات درسی شان را نزدپدر خودحل میکنند، زیبا آرزو دارد در آینده داکترشود واحمد میخواهد معلم باشد.

۱- هدف این درس چیست؟

☐
☐
☐

۲- شما ازاین درس چی آموختید؟

☐
☐
☐

درس ۲۳

ما میخواهیم جنگ برای همیشه در وطن ما خاتمه یابد.

ما جنگ نمی خواهیم

آمنه و عبدالله به سوی مکتب روان بودند. در راه یك طفل معیوب را دیدند. آنها با دیدن آن طفل بسیار جگرخون شدند. عبدالله به یاد این شعر افتاد:

بنی آدم اعضای یك دیگر اند　　که در آفرینش ز یك گوهر اند
چو عضوی به درد آورد روزگار　　دیگر عضو ها را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بیغمی　　نشاید که نامت نهند آدمی

بعداً آمنه گفت:

جنگ بیست ساله در وطن ما ویرانی های زیاد را به بار آورده است. تعداد زیاد اطفال معیوب و کشته شده اند.

عبدالله: راست میگویی، تعداد زیادمردم معیوب و کشته شده اند. و خانه های شان نیرخراب شده است. مردم مجبور شده اند که خانه های خود را ترك کنند و به کشورهای دیگر مهاجر شوند.

آمنه: ببین مادر جمیل را، شوهرش در جنگ کشته شده و پسرش هم در جنگ معیوب شده است. او با مشکلات زیاد زنده گی میکند. تمام روز کار میکند تا نان و لباس برای اولادهایش آماده بسازد.

عبدالله: در جنگ مکتب هانیزویران شده است و تعداد زیاد اطفال بی تعلیم مانده اند.

آمنه: جنگ سبب شده است که مردم ما بیسواد بمانند.

عبدالله: مردم ما از جنگ بسیار خسته شده اند.

آمنه: ما جنگ نمی خواهیم. جنگ ویرانی ،خرابی وبدبختی را در وطن ما بوجود آورده است. جنگ سبب شده که مردم بیکار شوند و قیمتی در وطن ما زیاد شود، جنگ مانع ترقی و پیشرفت ما گردیده است.

عبدالله: جنگ زمین های زراعتی رانیزخراب کرده است. دراثرجنگ کاریزها و چاه های را که مردم به کار و زحمت خود تیار کرده بودند،نیز ویران شده است.

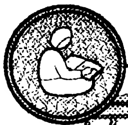
آمنه: میدانی عبدالله که جنگ چنین روزهای بدی رابالاای مردم ماآورده است ؟

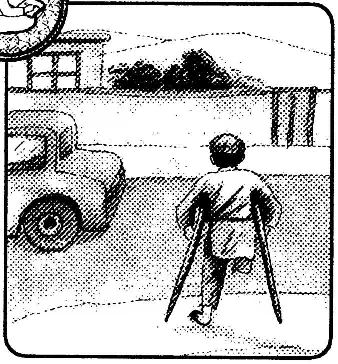
عبدالله: بلی، حالا وقتی است که تمام مردم به خاطر آرامی و شگوفانی کشور زحمت بکشند. تمام ویرانی هایی را که جنگ بیست ساله در وطن ما بوجود آورده جبران کنند.

آمنه: من آرزودارم که در وطن ما جنگ خاتمه یابد.

عبدالله: من نیز آرزودارم تا فضای صلح و صمیمیت درتمام کشورما برقرا رشود.

آمنه: راست میگویی، آخر تا چی وقت ما باید از جنگ رنج ببریم؟

جمیل یک طفل معیوب است. او در اثر انفجار ماین، یک پای خودرا از دست داده است. او فعلاً در شهر است و میخواهد که از سرک بگذرد، اما نمی تواند. چراکه رفت و آمد موتر ها زیاد است . اگر شما در-آنجا میبودید چی میکردید ؟

اگرمن در آنجا میبودم، ....

....

یک پسر ۱۵ ساله میخواهد که سلاح بگیرد و جنگ کند و به این ترتیب پول به دست بیاورد چراکه خانواده او بسیار غریب است. من شنیده ام که زیادتر کسانیکه به این طریق سلاح میگیرند کشته میشوند. اگر شما به جای او قرار میداشتید چی میکردید ؟

اگر من به جای او میبودم، ....

....

مکتب های زیادی در جریان جنگ ویران شده است. و تعداد زیاد اطفال بی تعلیم مانده اند. در حالیکه بخاطر پیشرفت و آباد ساختن دوباره افغانستان، تعلیم بسیار مهم است. اکنون اگر یک مکتب جور شود شما چی خواهید کرد ؟

اگر مکتب جور شود ، من ....

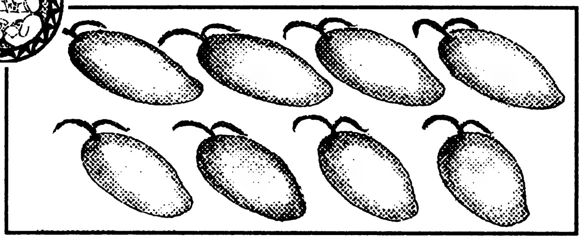
....

۵ × ۳ =	۱۵	→	۵ + ۵ + ۵	=	۱۵
۴ × ۵ =	۲۰	→		=	
۲ × ۳ =		→	۲ + ۲ + ۲	=	۶
۴ × ۴ =		→	۴ + ۴ + ۴ + ۴	=	
۵ × ۱ =	۵	→	۵	=	
.. × .. =	۲۵	→		=	
۶ × ۳ =		→		=	
.. × .. =	۱۴	→	۷ + ۷	=	
۵ × ۳ =		→		=	
۳ × ۶ =		→		=	
۸ × ۲ =		→		=	
.. × .. =	۱۸	→	۹ + ۹	=	

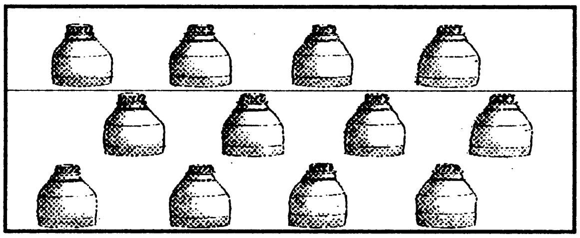
۲ بار ۴ مساوی به ۸ میشود.

یا ۲ ضرب ۴ مساوی به ۸ میشود.

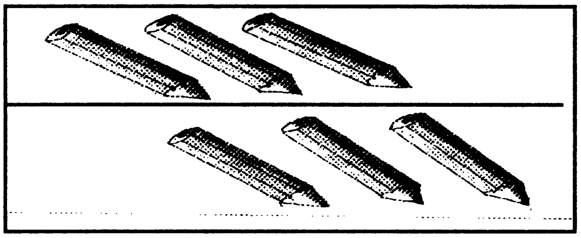
۲ × ۴ = ۸

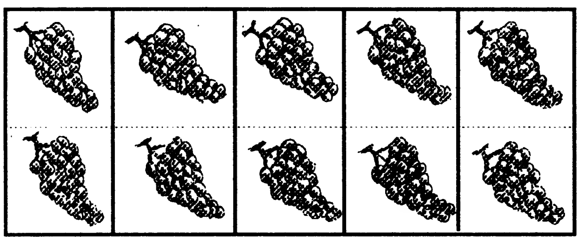
= .... × ....

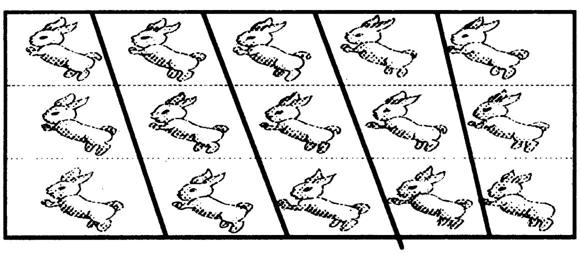
۳ × ۲ =

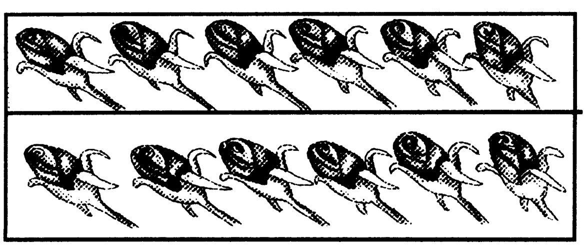
۲ × ۵ =

۳ × ۵ =

= .... × ....

درس ۲۴

۱- شما در رسم چی را می بینید؟

۲- آنهاچی می کنند؟

۳- ماچگونه میتوانیم دربارهٔ جهان معلومات حاصل کنیم؟

۴-در خانوادهٔ شما کی به رادیو گوش میدهد؟

۵- کدام پروگرام های رادیو خوش شما می آید؟

رادیو

نسرین و احسان باخانواده ٔ خود در ولایت بلخ زنده گی میکنند. آنها اطفال بسیار ذکی و هوشیار هستند. آنها در صنف دوم اطفال خارج از مکتب درس میخوانند. پدر آنها کارگر است. او بعد از اینکه از کارمی آید و خستگی اش رفع می شود، رادیو را روشن میکند. اوبه رادیوگوش میدهد و اخبار مهم و جالب را به دیگران قصه میکند.

نسرین و احسان نیز به شنیدن اخبار رادیو علاقه دارند. يك روز آنها رادیو را روشن کردند . در رادیو يك برنامه بسیار خوب معلوماتی بود .دراین برنامه مطالب ذیل گنجانیده شده بود: مجسمه بودا که در بامیان موجود است،ازجمله آثارتاریخی افغانستان بشمارمیرود .این مجسمه بسیار مشهوراست.مردم از ممالك دیگر برای دیدن آن به بامیان می آیند.

آنها این موضوع را به دوستان خود گفتند. یکی از دوستان آنها که وحید نام داشت پرسید: اینقدر معلومات را شما از کجا بدست آورده اید؟

احسان جواب داد:

ما این معلومات را از رادیو شنیدیم. ما همیشه رادیو میشنویم. به کمك رادیو از اوضاع افغانستان و دنیا باخبر میشویم. ما از کارهای که بخاطر صلح در افغانستان میشود اطلاع داریم. کسیکه زیاد رادیو میشنود در مورد هر چیز معلومات میداشته باشد. انسان نه تنها ازمطالعه، معلم، مکتب و دیگران می آموزد، بلکه میتواند از رادیو هم بسیار چیزهای خوب را بیاموزد. شنیدن رادیو برای همه ضروریست.

درخانواده ٔ ما همه به رادیو علاقمند هستند. من و نسرین به برنامه ٔ اطفال بیشتر علاقه داریم. آیا تو رادیو میشنوی؟

وحیدجواب داد: من به شنیدن رادیو علاقه دارم، اما ما یك رادیو داریم که مربوط پدرم است. او برای ما میگوید: در رادیو دست نزنید که خراب میشود. اما خودش همیشه رادیو میشنود. از همین خاطر است که پدرم معلومات زیاد دارد و همیشه در مورد اوضاع وطن ما گپ میزند. مگر نمیدانم که چرا مادر و خواهرانم علاقه ندارند؟

در این وقت نسرین گفت: نی وحید جان وقتیکه در یك خانه رادیو باشد، همه اعضای خانواده میتوانند که از آن استفاده کنند. شنیدن رادیو برای همه بسیار ضروریست. ما یك رادیوی اضافی در خانه داریم. آنرا برایت می آورم. تو هم اگر پول هایت را پس انداز کنی میتوانی یك رادیوگك بخری. آنقدر قیمت نیست. غیر از رادیو مردم میتوانند از تلویزیون، مجله و روزنامه هم معلومات به دست بیاورند. اما برای ما و شما که برق نداریم و مجله و روزنامه هم در دسترس ما قرار ندارد، رادیو یگانه وسیله ایست که همیشه می توانیم ازآن استفاده نمایم. تو باید مادر و خواهرت را تشویق کنی تا به رادیو گوش بدهند. خصوصاً برنامه خانه نو، زندگی نو که بسیار برنامه آموزنده است. ما به این برنامه بسیار علاقه داریم و بسیار چیزها را از آن آموخته ایم. یگان وقتیکه بسیار خسته باشیم، رادیو را روشن میکنیم و به موسیقی نیزگوش میدهیم. موسیقی خستگی را رفع میکند. من و احسان میخواهیم که در آینده انجنیر رادیو شویم.

	درست	نادرست
۱-انسان میتواند از رادیو معلومات بدست بیاورد.	✓	
۲- برای آموختن تنها یك راه موجود است.		✓
۳- ما از تلویزیون، مجله و روزنامه می آموزیم.		
٤- رادیو در خانه تنها مربوط بزرگان است.		
٥- انسان میتواند با مطالعه معلومات زیاد حاصل کند.		
٦- به مکتب رفتن و به حرف های معلم گوش دادن تنها راه آموزش است.		
۷- در جاییکه برق نباشد از رادیو کار گرفته نمیتوانیم.		
۸- نسرین و احسان بیشتر برنامه اطفال را خوش دارند.		
۹- ما از کتاب خود بسیار چیز ها را آموختیم.		
۱۰- اطفال میتوانند از یکدیگر خود نیز بیاموزند.		
۱۱- مردم که سوادندارند از رادیو استفاده نمی کنند.		
۱۲- برای رفع خستگی میتوانیم از رادیو استفاده نمایم.		
۱۳- وحید از همصنفی های خود بسیار چیزها را آموخت.		
١٤- نسرین در بارهٔ صحت با وحید صحبت کرد.		
١٥- شنیدن رادیو برای همه مردم ضروریست.		

١٢٢
× ٣

٣۶۶

١٣
× ٢

١١٧
× ١

١٠١
× ۴

٢٢١
× ۴۴

۴۴٢
× ٢٢

+٨٨۴
٨٨۴

٩٧٢۴

٢٠۴
× ۴٣

٢١٢
× ٣٣

۱- قیمت یك کتابچه ۳ افغانی است. قیمت ۵ کتابچه چند افغانی میشود؟

$$\begin{array}{r} ۵ \\ \times\ ۳ \\ \hline ۱۵ \end{array}$$

۲- غفور در یك ساعت ٤ دانه گدی پران میسازد. او در ۵ ساعت چند دانه گدی پران خواهد ساخت؟

$$\begin{array}{r} ۵ \\ \times\ ۴ \\ \hline \end{array}$$

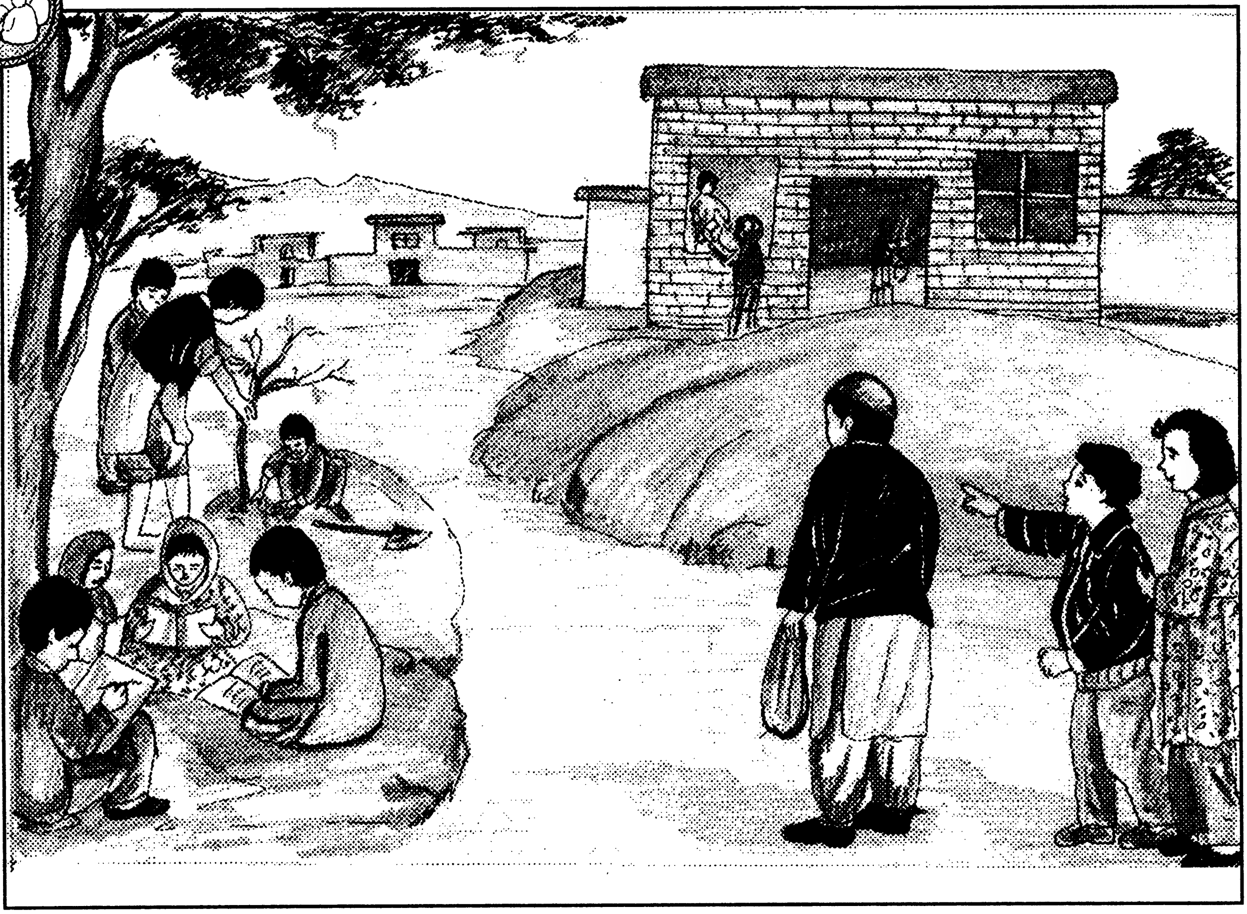
۳- یك بایسکل ۲ تایر دارد. ۸ بایسکل چند تایر خواهد داشت؟

$$\begin{array}{r} ۲ \\ \times\ ۸ \\ \hline \end{array}$$

٤- یك نجار در یك روز ۲ چوکی میسازد. او در ٦ روز چند پایه چوکی خواهد ساخت؟

$$\begin{array}{r} ۲ \\ \times\ ٦ \\ \hline \end{array}$$

درس ۲۵

ما میخواهیم برای ترقی افغانستان کار کنیم.

....

....

....

....

رهنمای نو

من در صنف دوم اطفال خارج از مکتب درس میخوانم . ما کتاب اول را ختم کرده ایم . کتاب اول بسیار دلچسپ بود. من بسیار چیزها را از آن آموخته ام.حال میتوانم که بنویسم و بخوانم .همکارمابسیارمهربان است. من همکارخود را بسیار دوست دارم .

من در زنده گی یك هدف دارم تا برای مردم نیازمند خود کمك کنم.

من بعد از ختم درس صنف خود را پاك و مرتب میسازم. بعد از آن خانه میروم. در خانه با مادرم در کارها کمك میکنم. پس از آن اولادهای همسایه را درس میدهم. آنها نسبت به من کوچکتر هستند. تعداد آنها هشت نفراست. ما در صحن حویلی برای یك ساعت درس میخوانیم. درس هایی را که من یاد گرفته ام برای آنها می آموزانم تا آنهانیز با سواد شوند.

همسایه ما یك خانواده بسیار غریب است. پدر آنها در جنگ کشته شده است. چند طفل بسیار کوچك دارد. من برای آنها سودا وآب می آورم . گاهی در کارهای خانه همرایشان کمك میکنم. آنها مرا بسیار دوست دارند. من نیز این خانوده را بسیار دوست دارم.

در قریه ما یك کلینیك است. من با کلینیك نیز همکاری دارم. وقتی که بیکار میباشم، در قریه اطفال مریض راپیدا کرده به کلینیك میفرستم. اکنون که من خوانده و نوشته میتوانم، داکتر از من خواهش کرد که

گاهگاهی به خانه مردم سربزنم و کارت واکسین اطفال را ببینم تا اگر تاریخ آن پوره شده باشد آنهارا به کلینیك بفرستم. در ماهٔ گذشته پنجاه طفل را به کلینیك فرستاده بودم.

چندی قبل در منطقه ما واکسین فلج آمده بود. داکتر گفت باید مردم را خبر کنم تا اطفال خود را برای واکسین کردن بیاورند. من از دوستانم نسرین، عزیزه و غلام رسول خواستم تا مرا کمك کنند. هرکدام ما در منطقه خود اطفال را گفتیم و آنها اطفال دیگرراباخبرساختند. به این ترتیب تمام مردم قریه باخبر شدند .آنهااطفال خودرا برای واکسین کردن به کلینیك آوردند.

یك مؤسسه میخواست در قریه ما برنامه سواد آموزی را برای زنان شروع کند. من با آنها در پیدا کردن زنان باسواد کمك کردم. چون بامردم قریه آشنایی داشتم در نام نویسی زنانی که میخواستند درس بخوانند با آنها کمك کردم.

ما در یك اتاق کوچك درس میخواندیم. من با همصنفی هایم گپ زدم که تعداد ما روزبروز زیادتر میشود ، بیایید که به کمك همدیگر یك اتاق بزرگتر برای خود بسازیم. به کمك مردم منطقه یك اتاق بزرگتر برای صنف خود ساختیم.اکنون بهترمیتوانیم بیاموزیم.

من میخواهم همه ما دست به دست هم داده برای پیشرفت افغانستان کار کنیم.

چگونه شما به صنف اطفال خارج مکتب آمده اید؟چندسطر بنویسید.

....

....

....

....

....

....

بااستفاده از کلمات داخل چوکات جملات مناسب بسازید.

من		میکنم
ما		میکنیم
شما	کار	میکنید
او		میکند
آنها		میکنند

۱- من در راه ترقی افغانستان کار میکنم.

۲- ____________________

۳- ____________________

۴- ____________________

۵- ____________________

۶- ____________________

×	۱	۲	۳	۴	۵	٦	۷	۸	۹	۱۰
۲	۲	٤		۸				۸		
۳	۳	٦				۱۸				۳۰

×	۱	۲	۳	۴	۵	٦	۷	۸	۹	۱۰
۴										
۵										
٦										
۷										

×	۱	۲	۳	۴	۵	٦	۷	۸	۹	۱۰
۸										
۹										
۱۰										

چیستانها

۱- چیست آن جانوری که باهوش است
هم در او نیش و هم در او نوش است

۲- چیست آن چیست که با برگ پناهی دارد
جامهٔ سوسنی و سبز کلاهی دارد

۳-چیست آن مرغ آهنین پیکر   میپرد در هوا و دارد پر

۴- آن چیست که پا و سر ندارد   گرد است و دراز و سر ندارد
اندر شکمش ستارگان است   جز نام دو جانور ندارد

۵-رفتم در راه یافتم گیاه   مغزش سفید پوستش سیاه

۶- یك جوره کبوتران ابلق   هستند جدا، جدا معلق
پرواز به آسمان نمایند   از خانه خود برون نیایند

۷- آسمان پر ستاره   میده میده میباره

۸- آن چیست که اگر از طرف راست بخوانی
خوردنیست و از طرف چپ پوشیدنی؟

۹- آن چیست که اگر در زمین بیافتد، نمیشکند
واگردر آب بیافتد تر نمیشود؟

۱۰- یك صفحه گك   در آن پنج بی بی گك

درس ۲۶

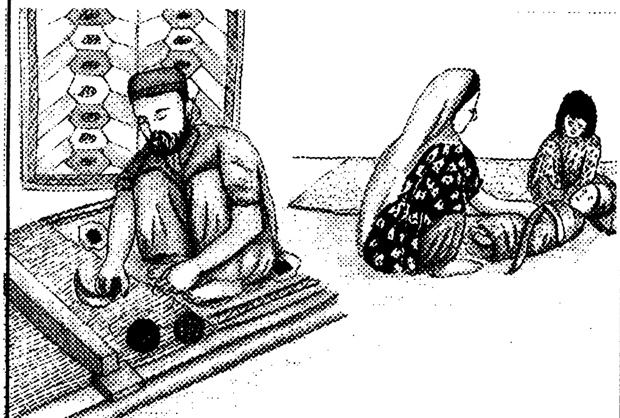
شریفه با پدر، مادر و برادر خود در یک خانواده چهار نفری زنده گی میکند.

همسایه شریفه،منیژه باپدر، مادرو سه برادر و دوخواهرخود دریک خانواده هشت نفری زنده گی میکند.

آنها یك خانواده پرکار هستند. پدر شریفه کار میکند. مادر شریفه نیز کار میکند. آنها اقتصاد خوب دارند.

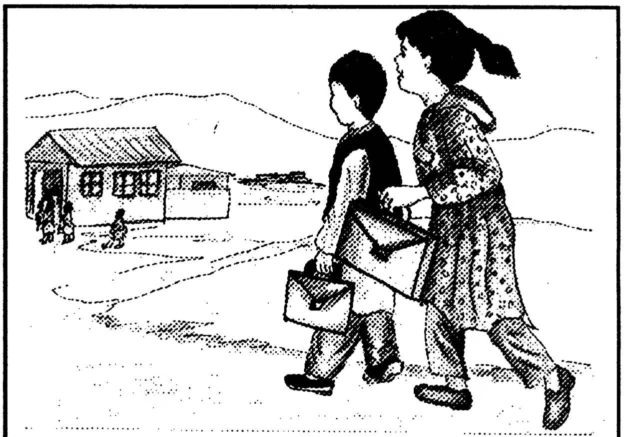
درخانواده منیژه تنها پدرش کار میکند. تعداد آنها زیاد است. مادر منیژه جاي کار نمیکند. او از خانه و اولادهای خود مراقبت میکند.

در خانواده شریفه همه صحتمند میباشند. آنها مقدار زیاد غذای مقوی مانند شیر، تخم، پنیر و حبوبات میخورند.

در خانواده منیژه چون تنها پدرش کار میکند و تعداداعضای خانواده شان هم زیاد است، پول که پدرش بدست می آورد تمام فامیل را کفایت نمیکند ازین رو همه آنها نمیتوانند که غذای خوب بخورند.

شریفه و برادرش هر دو به مکتب میروند. بعد از مکتب که خانه می آیند با مادرشان در کارهای خانه کمك میکنند.

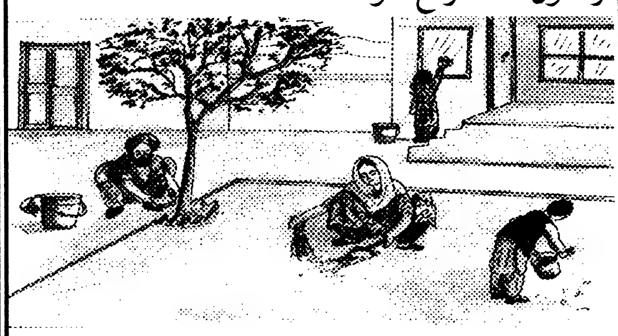
درخانواده منیژه تنها دو نفر به مکتب میروند و دیگران در خانه کارمیکنند.

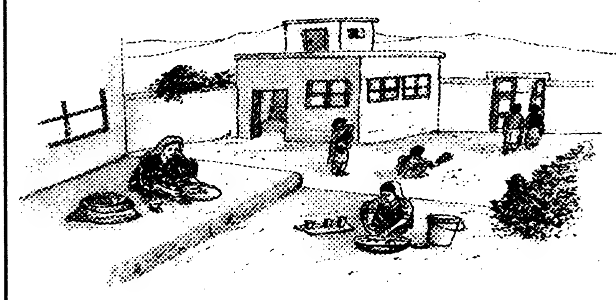
خانواده شریفه در طول هفته زیاد کار میکنند و درس میخوانند. اما روزهای رخصتی و جمعه را به خانه خویشاوندان خود میروند تا خستگی هایشان در طول هفته رفع شود.

خانوده منیژه در روزهای هفته و هم در رخصتی خانه خویشاوندان میروند.

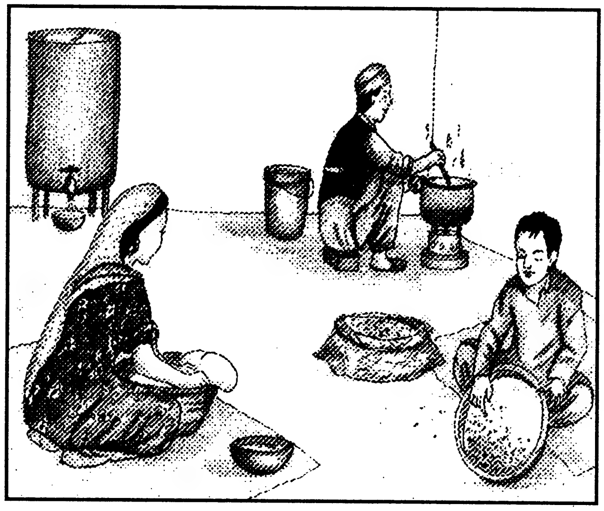

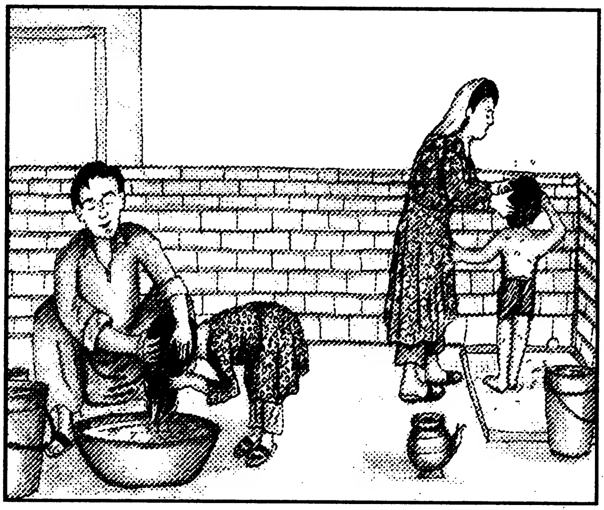
خانوده شریفه، خانه خود راپاك نگهمیدارد پاك نگهداشتن خانه،فرش، ظرف و غیره باعث میشودکه آدم مریض نشود.

خانواده منیژه نیز در پاك نگهداشتن خانه، حویلی و همه چیزهای که در خانه وجود دارد زیاد کوشش میکنند.

به تصاویرذیل بنگرید و راجع به هرکدام آن جملات مناسب بنویسید.

در مورد تصویر اول بنویسید.

در مورد تصویر دوم بنویسید.

منیژه بعد ازدرس خواندن قلم و کتابچه خودرا در روی خانه میگذارد. وقتی که برادر کوچک اش آن را میبیند، میگیرد و بالای بعضی صحفه هایش خط میکشد یا اینکه آنرا پاره میکند.

اگر من بجای منیژه میبودم ....

....

خانواده منیژه را کاکایش مهمان کرده است. آنها باید ساعت ۱۰ بجه به خانه کاکایشان بروند. فعلاً ۹ بجه است. کارها زیادانجام داده نشده‌است. ظرفها ناشسته است، خانه نامنظم و جاروب نشده، لباسها اتو نشده است. منیژه حیران است که زودتر کدام کار را انجام بدهد.

اگر من بجای او میبودم، ....

....

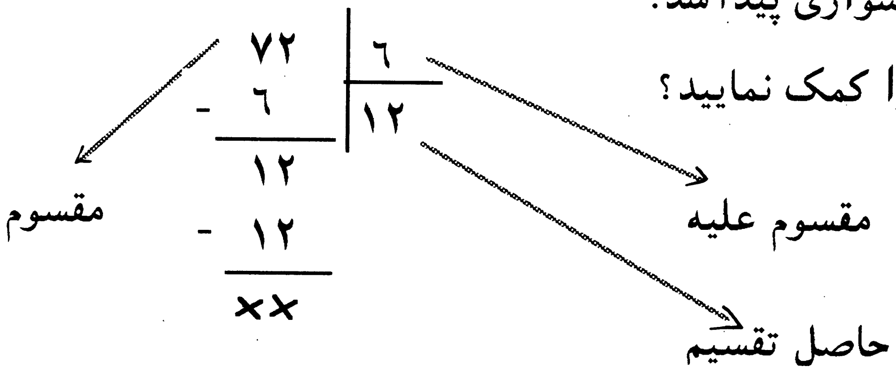
برادر رستم در جنگ کشته شده است.دراین روزها بسیار جگرخون معلوم میشود. او بسیار خاموش است. بازی نمیکند. کار خانگی خود را انجام نمیدهد. خواب های وحشتناک میبیند.

اگر من همصنفی او میبودم ....

....

تقسیـــــم: کاکای اکبر یک پاکت چاکلیت را به فرید داد تا بیـن خواهران و برادران خود تقسیم نماید. فرید دو برادر و سه خواهر دارد. زمانیکه فرید پاکت چاکلیت را باز نمود و چاکلیت ها را حساب کرد. ۷۲ دانه چاکلیت در پاکت بود. در تقسیم آن برایش دشواری پیدا شد.

آیا شما میتوانید او را کمک نمایید؟

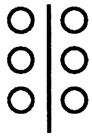

حاصل تقسیم ← ۱۲ = ۶ ÷ ۷۲ → مقسوم

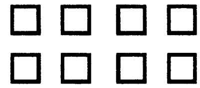
مقسوم علیه

تشریح عملیه تقسیم: عدد ۷۲ که تعداد چاکلیت ها را نشان میدهد بالای ٦ که تعداد خواهران و برادران فرید را به شمول خودش نشان میدهد، تقسیم مینماییم.

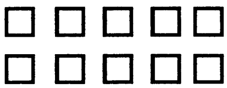
در ابتدا رقم آخری عدد۷۲ را در نظر میگیریم. رقم آخری عدد ۷ است . عدد ۷ را میبینیم که چند بار بالای عدد ٦ قابل تقسیم است یا شش را ضرب کدام عدد نماییم که عدد ۷ را بدهد و زیاد نشود. اگر ٦ را ضرب ۲ نماییم زیاد میشود، لهذا آنرا ضرب ۱ می کنیم. حاصل آنرا که ٦ است تحت عدد ۷ مینویسیم و آنرا از هفت تفریق مینماییم. حاصل آن ۱ است و غیر قابل تقسیم به شش می باشد. عدددیگر را که ۲ است پایین می آوریم و پهلوی عدد ۱ مینویسیم و بعداً میبینیم که کدام عدد است که با ۶ ضرب شود و ۱۲ را بدهد. ۲ ضرب ۶ مساوی به ۱۲میشودو لذا ۲را پهلوی ۱ مینویسیم و حاصل تقسیم ما ۱۲ میشود.

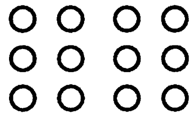
۶ ÷ ۲ = ۳

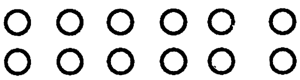
۸ ÷ ۲ =

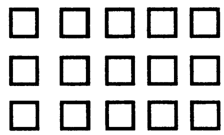
۱۰ ÷ ۲ =

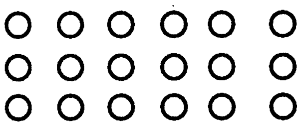
۱۲ ÷ ۳ =

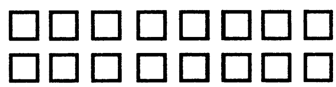
۱۲ ÷ ۲ =

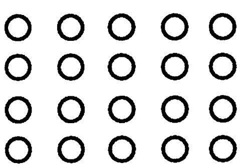
۱۵ ÷ ۳ =

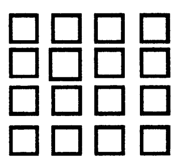
۱۸ ÷ ۶ =

۱۶ ÷ ۸ =

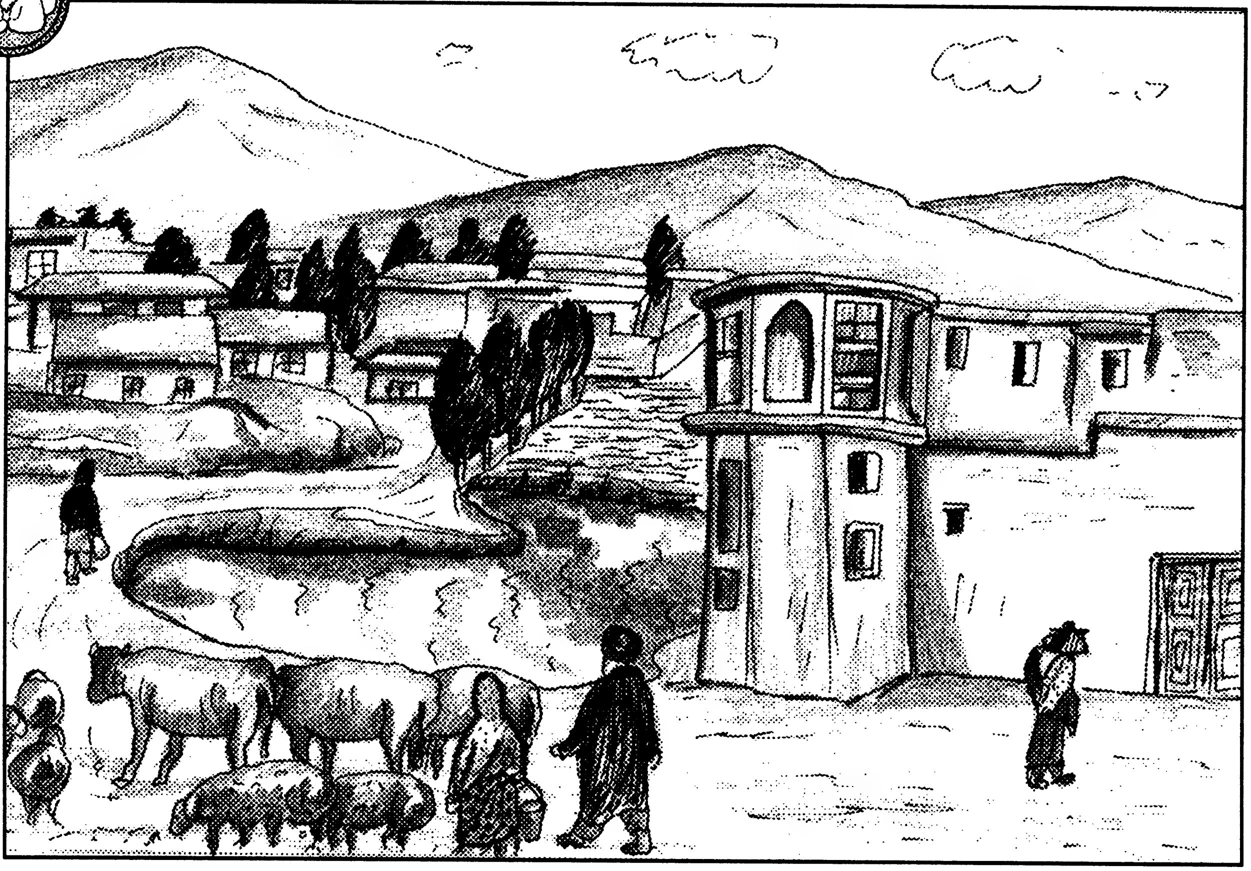

۲۰ ÷ ۴ =

۱۶ ÷ ۴ =

درس ۲۷

قریهٔ ما

نام من اکبر است. من تا صنف چهارم درس خوانده ام. من به مکتب بسیارعلاقه دارم. اما مکتب ما تا صنف چهارم دارد و بالاتر از آن صنف ندارد. اکنون من بیکار هستم. همیشه فکر میکنم که چرا در قریه ما مکتب نیست؟ من چی وقت باز به مکتب خواهم رفت؟

من با خانواده در یك قریه دور ولایت بلخ زنده گی میکنم. قریه ما کوچك و آرام است. زمین های بی حاصل و خشك در قریه ما زیاد است. پدر من بالای زمین کار میکند. او مرد پرکار و مهربان است. او همیشه به ما توجه خاصی دارد و همیشه به ما نصیحت میکند که به جاهای دور از قریه نروید، ناوقت به خانه نروید کوشش کنید که زودتر به خانه برگردید .

یك روز که پدرم به قریه بالا میرفت مرا نیز با خود برد. در راه من خانه هایی را دیدم که کاملاً ویران شده بود و تنها دیوارهایشان باقی مانده بود. زمین های اطراف این منطقه کاملاًخشک و بی حاصل بود و هیچکس در آنجا دیده نمیشد. از پدرم پرسیدم: پدر این منطقه چی نام دارد و

چرا اینطور شده است؟

پدرم جواب داد: بچیم، در گذ شته اینجا مردم زنده گی میکردند. این خانه ها مربوط قریه ماست. اینها همه در اثر جنگها و اصابت راکت ها خراب و ویران شده است.

من پرسیدم: مردمی که در این خانه ها زنده گی د اشتند، چی شدند؟

پدرم پاسخ د اد: مردم منطقه را ترک کردند و به مملکت های دیگر مهاجر شدند. این چنین که حالا به نظر میخورد، در گذشته نبود. قریه ما بسیار کلان، مقبول و سرسبز بود. تمام زمین هایی را که در اطراف خود میبینی، زمین های زراعتی بودند و مردم بالای آن کار میکردند. قریه ما جمع و جوش د اشت. در روزهای رخصتی مردم در زیر سایه این درخت ها مینشستند و باهم گپ میزدند. اگر کدام مشکلی میداشتند حل میکردند. اما حالا چنان نیست.

من گفتم پدر، پس چرا حالی مردم قریه با هم نمی نشینند و اینگونه مجالس برپا نمیکنند؟

پدرم گفت: جنگ همه چیز ما را از ما گرفته. حالا مردم بالای یکدیگرکمتر اعتماد دارند. وقتیکه ما خورد بودیم از چند قریه جمع میشدیم و ساعتیری میکردیم،

در این وقت بچه کاکا غفور که از راه میگذ شت با پدرم احوالپرسی کرد. وقتی که او رفت، من از پدرم پرسیدم: پدر، پای بچه کا کا غفور را چی کرده؟

پدرم جواب داد: بچیم، پای او در جنگ قطع شده است. در اثر این جنگ لعنتی تعداد زیاد مردم ما معیوب و زخمی شده اند و چندین نفر در قریه ما کشته و به تعداد زیاد مهاجر شده اند.

پدرم دیگر حرفی نزد و متباقی راه را به خاموشی سپری کرد. من با خود فکر میکردم: این حالت تا چی وقت ادامه پیدا خواهد کرد؟ چرا در قریه ما مکتب وجود ندارد؟ آخر مردم مشکلات خود را برای کی بگویند؟ چی وقت مردم ما از این پریشانی و مهاجرت فارغ خواهند شد.

من فکرمیکنم که ماچگونه میتوانیم را ه حل برای این همه سوالهاپیدا کنیم .

سوالات زیرین را جواب بدهید.

۱- نام اشخاصی معروف قریه خود را بنویسید.

۱-

۲- نام مناطق معروف قریه تان را بنویسید.

۲-

۳- آیا در قریه شما کدام زن تعلیم یافته است؟

۳-

۴- نام مسن ترین شخص قریه تان را بنویسید.

۴-

۵- زیادترین محصولات زراعتی قریه تان را چی تشکیل میدهد.

۵-

٦- نام بزرگترین قوم در قریه تان چیست؟

٦-

۷- کدام نوع میوه در قریه تان زیاد پیدا میشود؟

۷-

تقسیم نمایید.

۹۹ | ۵۰

۹۰ | ۵۰
-۵ | ۱۸
۴۰
-۴۰
××

۲۰۰ | ۲۵

۶۲۴ | ۱۲
-۶۰ | ۵۲
۲۴
-۲۴
××

۱۱۰ | ۲۰

۷۷۵ | ۲۵

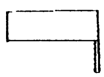
نقشه قریه تان را رسم نمایید.سرک عمومی وسرک های فرعی رانشان بدهید.

هر جا را با یک علامهٔ مشخصی که در زیر داده شده علامه گذاری کنید.

۱- چراگاه

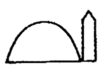
۲- مکتب

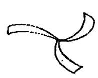
۳- بازار

۴- اداره دولتی

۵- خانه خود تان

٦- کلینیك

۷- مسجد

۸- آسیاب

٩٦) ٨	٢ ٤) ٢
٩٦٠) ١٢	٧٨) ١٢
٥٥٥) ٥	٩٩٩) ٣٣

جنده نوروز

روزاول سال رانوروزمیگویند. مردم درروز نوروز به شادی و سرور میپردازند ودرتمام جاهاگل های لاله میروید. از این سبب میله نوروز را به نام میله گل سرخ نیز یاد میکنند. در میله گل سرخ تمام مردم با هم یکجا میله میکنند. اطفال بالای اسپک های چوبی می نشینند. از سامان های بازی که در جاهای مختلف گذاشته شده استفاده میکنند و از خوردنی های مزه دار می خو رند.

دشت و دامان، کوه و پشته، تپه و دره را مینگرند و لذت میبرند.

نوریه وشریف با مامای خود به میله گل سرخ رفتند. آنها در راه از مامای خود پرسیدند:ماما جان، میله گل سرخ چی وقت است؟

مامایشان جواب داد: میله گل سرخ در روز اول سال در مزار حضرت علی کرم الله وجه میباشد. مردم از سرتاسر وطن عزیز ما به مزارشریف می آیند و در این میله سهم میگیرند.

شریف گفت: ماما جان، مردم چرا از تمام جای به خاطر این میله می آیند؟

مامایش گفت: بخاطریکه هر سال در روز اول سال جنده سخی را بلند میکنند.

شریف پرسید: تا چند روز جنده بلند میباشد؟

مامایش جواب داد: تا چهل روز.

شریف پرسید: چرا مردم جنده سخی را بلند میکنند؟

مامایش جواب داد: هر سال با بلند کردن جنده مردم به د ربارخداوند(ج) دعامیکنند ومرادشان را می خواهند.

بعد مامای نوریه وشریف ازانهاپرسید: برای امسال شما چی دعا میکنید؟
شریف گفت: من دعا میکنم که در وطن ما آرامی بیاید و جنگ از وطن ما برای همیشه از بین برود. تابتوانیم به درس های خود ادامه بدهیم .

نوریه گفت: من دعا میکنم که خویشاوندان ما که در کشورهای خارجی مهاجر شده اند، دوباره به وطن برگردند، مریضی از وطن ما دور شود و وطن ما دوباره آباد شود.

بعد مامای شریف ونوریه گفت: هرسال از روز نوروز آغاز میشود. نوروز یك آغاز نواست. ما همه باید با خود وعده نمایم که درسال نوبیشتر کار کنیم و وطن خودراآباد و سرسبز بسازیم تا مردم ما بتوانند به آسوده گی زنده گی نمایند. مکتب ها، فابریکه ها، پوهنتون ها، سرکها و ساختمان های نو بسازیم. کشت و کار کنیم. وطن توسط کار کردن آباد میشود. کار و زحمت سبب زنده گی بهتر در جامعه میگردد.

شریف گفت :ماماجان راست میگوي. واقعاًکه نوروز یك شروع خوب برای هرسال است.این آغازنه تنهادرزنده گی مابلکه برای پرنده گان وحیوانات نیزمژده دهنده می باشد. دراینوقت نوریه یك شعرراکه درباره نوروزبودچنین خواند .

نوروز

نوروزشدولالهٔ خوش رنگ برآمد　　بلبل به تماشای دف وچنگ برآمد
مرغان هواجمع شدند جمله به یکبار　　مرغ دل من ازقفس تنگ برآمد

پر سشها :

راجع به میله گل سرخ چی میدانید ؟

۲- مامای شریف و نوریه در مورد میله گل سرخ چی گفت؟

۳- جنده ٔ سخی را برای چند روز و چرا بلند میکننند ؟

۴- شریف چی دعا میکند؟

۵- نوریه چی دعا میکند ؟

جواب درست سوالات را با علامه[۲](✓) نشان بدهید

۱- کدام یك از شعرای بسیار معروف ادبیات دری از ولایت غزنی میباشد؟

الف: حافظ شیرازی

ب: سنایی غزنوی

ج: مولانا جلال الدین محمد بلخی

۲- کدام یك از ولایات ذیل از نگاه داشتن معدن مس شهرت جهانی دارد؟

الف: بامیان

ب: لوگر

ج: ننگرهار

۳-کدام یك از ولایت ذیل درتولیدپارچه های ابریشمی مشهور است؟

الف: هلمند

ب: هرات

ج: فراه

٤- کدام یك از مناطق ذیل دارای منابع سرشار نفت وگاز میباشد؟

الف: جوزجان

ب: پکتیا

ج: بادغیس

٥- مقبره حضرت علی کرم الله وجه در کدام یك از ولایت ذیل قرار دارد؟

الف: قندهار

ب: هرات

جنتری

ماه حمل			سال ۱۳۷۷		
شنبه		٤	١١	١٨	٢٥
يكشنبه		٥	١٢	١٩	٢٦
دوشنبه		٦	١٣	٢٠	٢٧
سه شنبه		٧	١٤	٢١	٢٨
چهارشنبه	١	٨	١٥	٢٢	٢٩
پنجشنبه	٢	٩	١٦	٢٣	٣٠
جمعه	٣	١٠	١٧	٢٤	

١ حمل روز نوروز ١٧ حمل روز عرفات ١٨، ١٩، ٢٠ حمل عيد سعيد الاضحىٰ

اين جنترى ماه حمل سال ١٣٧٧ را نشان ميدهد.

يك ماه شامل ٣٠ روز است.

يك ماه چهار هفته دارد.

هرهفته شامل ٧ روز ميباشد.

ستون اول جنترى روزهاى هفته را نشان ميدهد.

روزهايى كه در اين جنترى به رنگ تيره تر نشان داده شده روزهاى رخصتى ميباشد.

چهار شنبه اول ماه حمل روز نوروز است و رخصتى ميباشد.

تمرين :

١- عيد سعيداضحى در كدام روز ميباشد؟

٢- تاريخ ٢٢ كدام روز هفته است؟

٣- روز آخراين ماه كدام روز و كدام تاريخ است؟

برای زرلشت یك نامـه آمـد. او نـامـه را خـواند.زرلشت دیدکه دربالای نامه اعداد ذیل نوشته شده است: ۱۲۷۷ /۱/۲ مگراو ندانست کـه آن اعـداد چی مـعنی میدهد، لذا آنرا نزد همکار برد و در مورد آن پرسید.

همکار تشریح کردکه: ۱۳۷۷/۱/۲ شکل کوتاه نوشتن تاریخ درنامه هاست، ۱۳۷۷/۱/(۲) عدد ۲ روز دوم ماه را نشان میدهد. یك ماه معمولاً سی روزاست! امابعضاً سی ویك ویابیست ونه روزنیزمی باشد.

۱۳۷۷/(۱)/۲ عدد یك ماه حمل را که ماه اول سال میباشد، نشان میدهد. یك سال دوازده ماه است که هم به نام و هم به عداد نشان داده میشوند.

ماهای سال قرارذیل است:

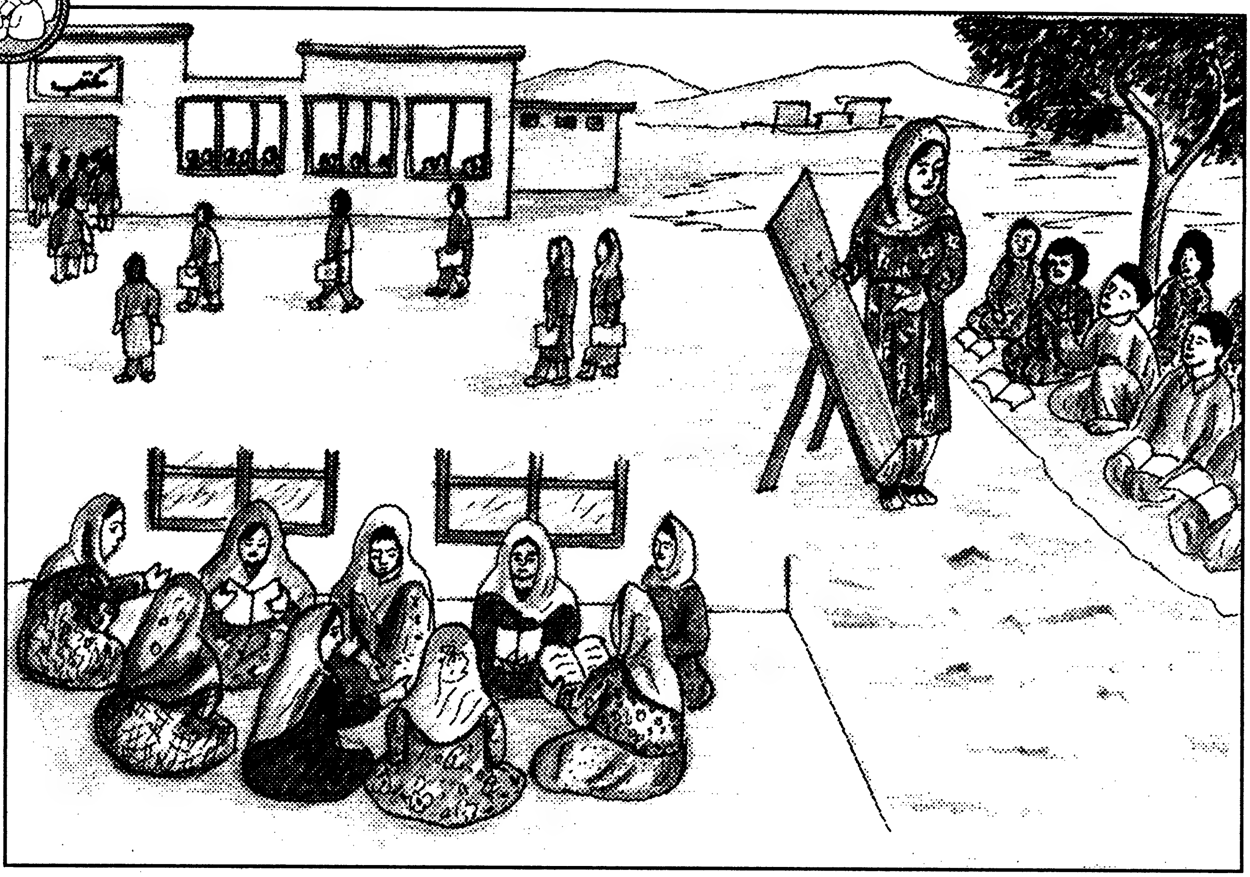
۱- حمل	۲-ثور	۳- جوزا	٤-سرطان	٥- اسد	٦- سنبله
۷- میزان	۸-عقرب	۹-قوس	۱۰- جدی	۱۱- دلو	۱۲- حوت

(۱۳۷۷)/۱/۲

عدد ۱۳۷۷ سال را نشان میدهد. بعد از گذشتن ۱۲ ماه سال تغیر میخورد، مثلاً سال جاری سال ۱۳۷۷ است بعد از مکمل شدن ۱۲ ماه یعنی با تکمیل شدن ماه حوت سال نیزتکمیل میشود و سال ۱۳۷۸ آغاز خواهد شد.

پس بالاخره هدف از اعدادی که در حصه بالایی نامه نوشته شده، عبارت ازتاریخ است که چنین خوانده میشود: روزدوم ماه حمل سال ۱۳۷۷(۲حمل ۱۳۷۷)

درس ۲۹

آموزش علم برای هر مرد و زن مسلمان فرض است. (حدیث شریف)

تعلیم و تربیه برای همه

فرید در یکی از صنوف اطفال خارج از مکتب درس میخواند. همکار آنها یك زن مهربان و دلسوز است. او متوجه شد که فرید یك پسر خاموش و گوشه گیر است و در درسهایش نیز تا حدی ضعیف است. از این رو او با فرید بسیار محبت میکند و در درسها با او کمك زیاد میکند. فرید گاهگاهی کار خانگی خود را انجام نمیدهد و بعضی اوقات که انجام میدهد، غلط میباشد. یکروز که فرید کارخانگی خود را نیاورده بود، همکار از او خواست تا علت آنرا بگوید که چرا درس نمیخواند.

فرید: من درس میخوانم، اما در خانه کسی نیست که با من کمك کند.

همکار: مگر پدر و مادرت باتو کمك نمیکنند؟ آنها با تو درس نمیخوانند؟

فرید: آنها سوادندارند.

درین وقت همکار روی خود را به طرف دیگر شاگردان نموده گفت:

بیایید که همه مایك راه درست برای فریدجان پیداکنیم تامشکل اوحل شود. شما چی فکر میکنید فرید جان چی باید بکند؟

جمیله: فرید باید خودش بسیار درس بخواند و کوشش کند تا در صنف همه چیز را بیاموزد.

فتانه: این درست است مگر این راه حل اساسی نسیت.فرید باید پدر و مادر خودرا کمك کند تا آنها هم باسواد شوند.

فرید: من چطور آنها را کمك کنم، آنها از من بزرگتر هستند. من آنها را چطور درس بدهم.

اسد: چی فرق میکند فرید جان؟ در یك خانواده همه با هم همکاری میکنند. این کدام کار خراب نیست که تو با مادر جان و پدر جانت درس بخوانی وآنها را تشویق نمایی تا خود را در کورس سواد آموزی شامل بسازند. به خیالم خودت خبر نداری که در منطقه ما پروگرام

سواد آموزی برای بزرگسالان شروع شده است. مادر و خواهر من در یکی ازین کورس ها درس میخوانند. در پهلوی خواندن و نوشتن، در این صنف ها از کلینیك ها نفر می آید و در مورد وقایه و تداوی بعضی امراض برایشان درس میدهد که برای زنان بسیار مفید است.

فرید: مگر من فکر نمیکنم که پدرم برای مادرم اجازه بدهد که درس بخواند.

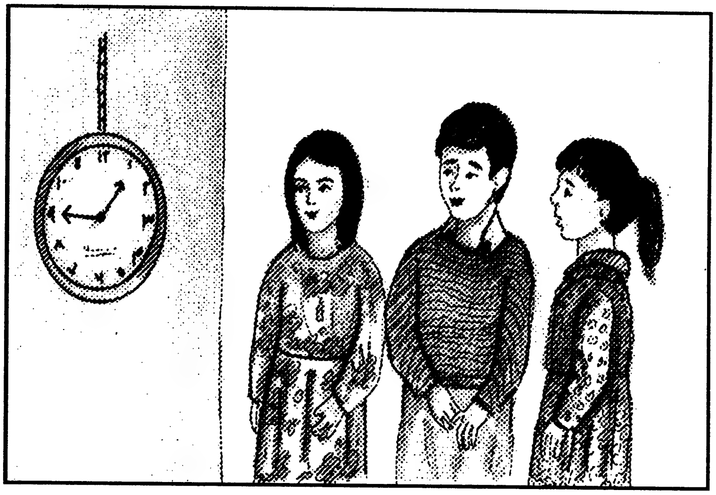
زیبا: فرید جان تو میتوانی با پدرت گپ بزنی و اورا قناعت بدهی که تعلیم و تربیه برای همه انسانها ضروری است. حدیث شریف است که آموختن علم برای مرد و زن مسلمان فرض است. باید به گفتار پیغمبر(ص) ما عمل نماییم. اگر یك زن باسواد باشد تمام خانواده باسواد میشود. او میتواند با اولادهای خود در خواندن و نوشتن کمك نماید. میتواند برای کار های خانه خود یك تقسیم اوقات منظم داشته باشد و میتواند در اقتصاد خانواده مانند مردحصه بگیرد. من که اول نمره هستم پدر و مادرم در درسها با من کمك می کنند. من بدون کمك آنها درس خوانده نمیتوانم.

همکار: زیبا جان راست میگوید. من هم با پدرجانت گپ میزنم اما تو باید اورا تشویق نمایی که برادران کوچکت را نیز به مکتب شامل نماید و خودت که بخیر صنف دوم را در این جا به پایان رسانیدی میتوانی که درسهایت را در مکتب ادامه بدهی.

فرید :از رهنمایی های مفید همهٔ تان تشکر میکنم. من حتماً این کار را میکنم و وعده میدهم که بعد از این درسهای خود را خوب بخوانم.

جمیله: اما فرید جان برای فعلاً من با تو کمك کرده میتوانم. خانه ما نزدیك خانهٔ شماست و روزانه میتوانیم برای یك ساعت با هم درس بخوانیم و مشکل همدیگر را حل نماییم.

فرید این کار را کرد و حالا مادر و خواهرش در کورس سواد آموزی درس میخواند و برادرانش نیز مکتب میرود. او با مادر، پدر و برادرانش در درسها کمك میکند. اکنون خانواده آنهاخوشبخت است. همهٔ اعضای خانواده فرید را دوست دارند. فرید حالا در صنف دوم نمره است.

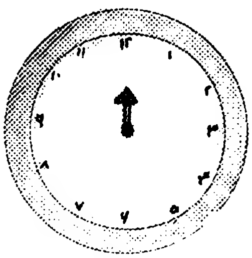
حمید، کامله و شریفه میخواهند که به خانهٔ کاکای خود بروند. آنها به طرف ساعت دیواری میبینند و میخواهند بدانند که ساعت چند بجه است. اما هیچ یك آنها ساعت را

یك شبانه روز ٢٤ ساعت است.

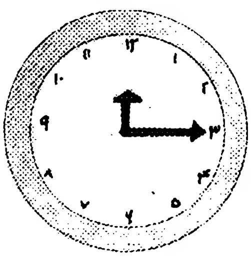
یك ساعت ٦٠ دقیقه است.

یك دقیقه ٦٠ ثانیه است.

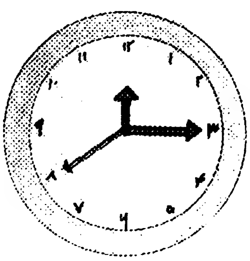
از روی ساعت ما اعداد را از یك تا دوازده می بینیم. این اعداد از طرف راست به چپ خوانده میشود. ساعت ها اکثراً سه عقربه به اندازه های مختلف داشته می باشد.

عقربه کوتاه آن ساعت را نشان میدهد که به نام ساعت گرد یاد میشود.

عقربه که درازتر است دقیقه را نشان میدهد و بنام دقیقه گرد یاد میشود.

عقربه که باریك است، ثانیه را نشان میدهدو بنام ثانیه گرد یاد میشود.

بیایید افرادی را پیداکنیم که سوادندارند!

عبدالله و حمیرا برای تکمیل کردن فارم به خانه محمود رفتند و از او درباره ٔ خانواده اش پرسیدند وجوابها را در جـدول درج کردند.

برای تکمیل کردن این جدول از عـلامه "   و   " استفاده نمایید.

نام	مرد	زن	خواندن	نوشتن	حساب	قربت
مثال: بی بی گل		✓	✗	✗	✓	مادر
۱-						
۲-						
۳-						
٤-						
۵-						
٦-						
۷-						
۸-						

به سوالات ذیل جواب بدهید.

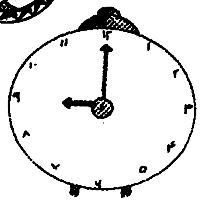
۱- چند نفر از زنها خوانده و نوشته میتوانند؟

۲- چند نفر مرد حساب را یاد دارند؟

۳- چند نفر زن خوانده، نوشته و حساب نمیتوانند؟ چرا؟

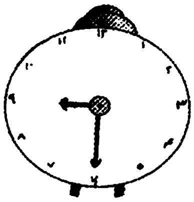
٤- چند نفر مرد خوانده، نوشته و حساب نمیتوانند؟ چرا؟

۵- مشوره شما به این دو گروپ اخیر چی است؟

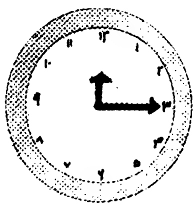

بیایید در بارهٔ وقت بدانیم

* اگر ساعت گرد عدد ۹ را نشان بدهد و دقیقه گرد عدد ۱۲ را، درین صورت ساعت نه بجه است (۹:۰۰)

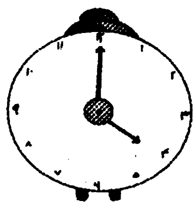

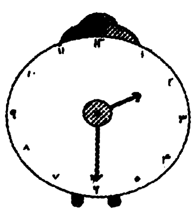
* اگر ساعت گرد بین اعداد ۹ و ۱۰ باشد و دقیقه گرد بالای عدد ۶ باشد، ساعت نه ونیم و یا نه و سی دقیقه است (۹ : ۳۰)

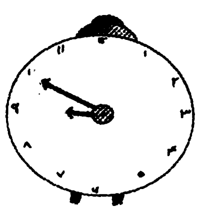

* اگر ساعت گرد بین ۱۲ و ۱ طوری واقع شده باشد که به عدد ۱۲ نزدیکتر باشد و دقیقه گرد بالای عدد ۳ باشد، در این صورت ۱۵ دقیقه از ۱۲ گذشته است یا ساعت ۱۲ و ۱۵ دقیقه است.

به تصاویر ساعت نگاه کنید و بگویید که هر کدام آن چند بجه را نشان میدهد.

رقعه مریضی محمد فتاح

به حضور همکار محترم!
ا ینجانب محمد فتاح شاگرد صنف اول به خاطر مریضی شدید برادرم نمیتوانم برای دو روز به درس های خود حاضر شوم.
برادرم در اول یك گلو دردی ساده داشت اما بعد ا ز مدتی به تب بسیار شدید و سرفه نیز مبتلا شد. امروز باید همراه او نزد داکتر بروم، بنا برآن نمیتوانم که از تاریخ ۱۳۷۷/۱/٤ الی ۱۳۷۷/۱/٦ به درسهایم حاضر شوم. امیدوارم که از جمله غیرحاضران محسوب نگردم.

بااحترام

محمد فتاح

نامه یک دختر به پدرش

پدر جان عزیز!

سلام و احترامات خود را خدمت تان تقدیم میدارم. خدا کند که جور و صحتمند باشید. در این جا مادر جانم، خواهرانم هر یك شفیقه جان و کامله جان و برادرانم هریك شریف جان، فرید جان و عبدالله جان خوب میباشند و همه سلام میگویند.

در اینجا درسهای همه ما جریان دارد. دو روز پیش نتایج امتحانات ما اعلان شد. همه ما کامیاب شدیم. من امسال نمرات بسیار بلند به گرفته ام.

هفته گذشته عروسی پسر خاله ام داود جان بود. ما همه به عروسی رفته بودیم. وقت ما بسیار خوش گذشت. همه دوستان در مورد شما میپرسیدند و سلام میگفتند.

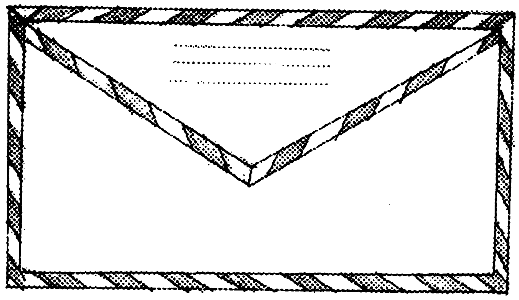
مدت زیادی است که از شما احوال نداریم. امیدواریم که با دریافت این نامه ما را از احوال تان باخبر بسازید و بنویسید که کارهایتان چگونه میگذرد، چی وقت به قریه باز خواهید گشت.

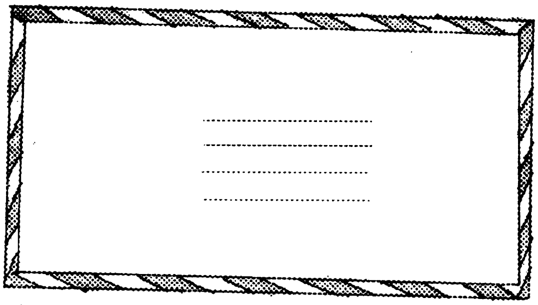
به امید اینکه احوالتان را هرچه زودتربفریستید. خدا حافظی میکنم.

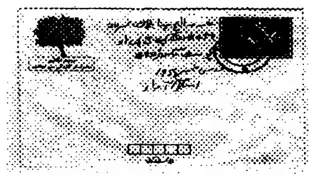
با احترام

دخترتان شریفه

شریفه بعد ازینکه نامه را نوشت، آنرا در پاکت انداخت و سر آنرا بست. در روی پاکت آدرس خود و در پشت آن آدرس پدر خودرا نوشت. قسمیکه درسطراول نام شخص، درسطر دوم موقعیت و در سطر سوم نام ولایت را نوشت.

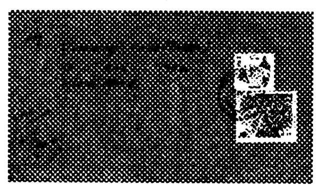

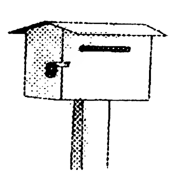
شریفه خط را برای پدر خود در داخل افغانستان میفرستد. او از تکتهای پستی داخلی استفاده میکند. قیمت تکت ملی نسبت به تکت منطقوی و بین المللی کمتر میباشد.

اگر شریفه بخواهد خط را به مناطق همجوار بفرستد، از تکت های پستی منطقوی استفاده مینماید. قیمت این تکت ها نسبت به تکت های داخلی زیادتر و نسبت به بین المللی کمتر میباشد.

اگر شریفه بخواهد که خط را برای کاکای خود در امریکا بفرستد از تکت های بین المللی استفاده میکند. قیمت این تکت ها نستب به تکت های داخلی و منطقوی بیشتر است.

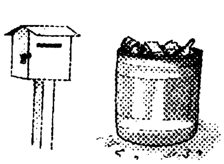
به تصاویربینید وبگویید که شریفه به کدام طریقه میتواندخط را روان کند.

صندق پستی

صندق کثافات

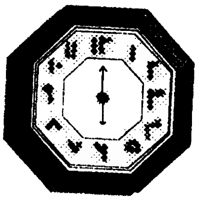
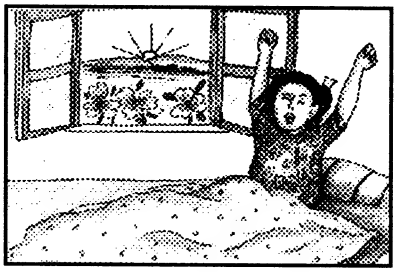

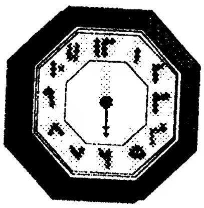
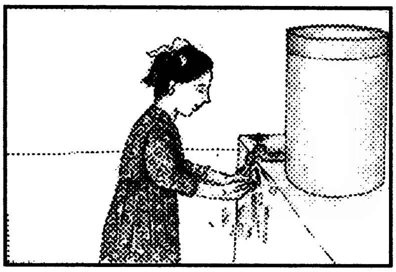
هردو

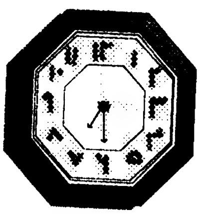
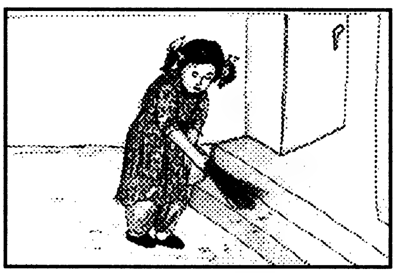

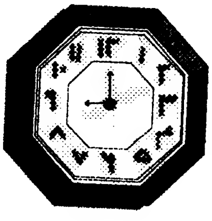
توسط شخص

به تصاویر زیر نگاه کنید. این تصاویر شریفه است. او در اوقات مختلف مصروف انجام دادن کارهای مختلف است. شما در مورد کارهای که او در اوقات معین روز انجام میدهد بنویسید.

امروز برایتان یك کار بسیـــار ضروری بوجود آمـده است وشما به درستـــان رسیدگی کرده نمیتوانید. لذا یك رقعه کار ضروری بنویسید.

۱- عقربه کوچك (ساعت گرد) بالای عدد ۲ و عقربه بزرگ (دقیقه گرد) بالای عدد ۳ است. ساعت چند است؟

۲- عقربه کوچك بالای عدد ۳ و عقربه بزرگ بالای عدد ۲ است. ساعت چند را نشان میدهد؟

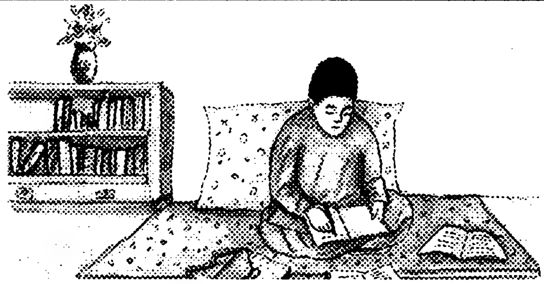
۳- اکنون ساعت ۱۱:۱۰ است بگویید که عقربه کوچك آن بالای کدام عدد است و عقربه بزرگ آن بالای کدام عدد است؟

٤- فعلاً ساعت ٦:۳۰ است بگویید که عقربه کوچك بالای کدام است و عقربه بزرگ بالای کدام است.

۵- احمد ساعت ۳ بجه به طرف شهر حرکت کرد. او ساعت ٤:۳۰ به مکتب رسید. احمد چند ساعت را سفر کرده است؟

٦- آیا گفته میتوانید که ساعت ۹، دقیقه گرد کدام رقم و ساعت گرد کدام رقم را نشان میدهد؟

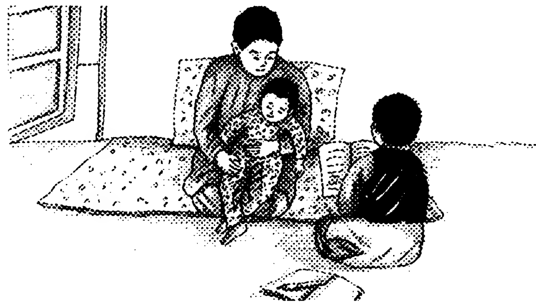
درس ۳۱

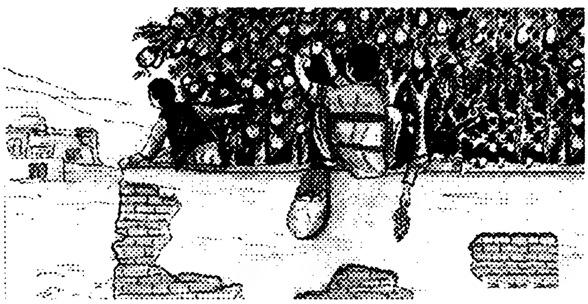
کریم و پسر کاکایش قاسم در یك صنف درس میخوانند. کریم بسیار بچه باادب است. او همیشه از والدین خود اطاعت میکند و والدینش از او بسیار خوش هستند.

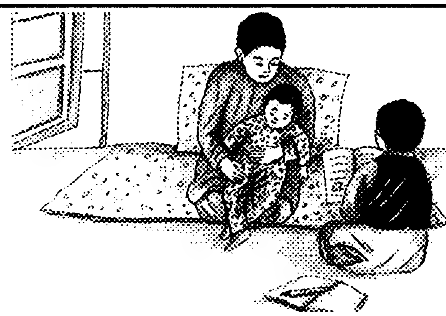
قاسم در خانه نافرمانی میکند. با برادر و خواهر خود جنگ میکند. امااونمی فهمدکه جنگ کردن سبب افگارشدن آنهامی گردد. والدین قاسم از وی خوش نیستند.

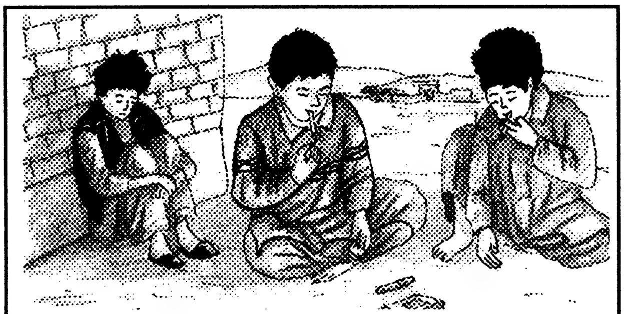
کریم همیشه به مکتب میرود. او به درس های خود توجه میکند و کار های خانگی خودرا انجام میدهد.

قاسم نیز مکتب میرود. بعد از آنکه از مکتب آمد با دوستان نااهل میگردد. امااونمی داندکه گشت وگذارکردن باچنین دوستان سبب می شودکه به کارهای ناشایسته ماننددزدی وغیره دست بزنند.

کریم بعد از اینکه از مکتب به خانه می آید از خواهران و برادران خود مراقبت میکند. در نظافت و پاکی لباسهای خود و دیگر خواهران و برادرانش توجه میکند.

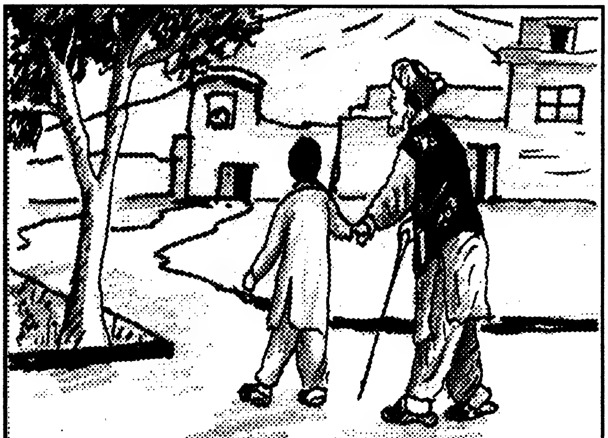
قاسم در جریان درس از مکتب میگریزدوبا دوستان نا اهل خود یکجا سگرت میکشند.اما اونمی داندکه کشیدن سگرت چقدرزیان آوراست وحتی به تدریج سبب می شودکه به چرس عادت نمایدو باعث خرابی دماغ وصحت اش گردیده وزندگی اش را برباد میکند.

کریم همیشه با انسانهای ناتوان کمك میکند. زمانیکه به موتر های شهری بالا میشود ، نوبت را مراعات میکند.همچنان اوانسان های غریب رادرراه های گوناگون کمك میکند.

قاسم باعث آزار و ازیت مردم میشود. با دیگر رفقای خود بعضی وقت پیسه بورد میکند و یا بالای یك مقدار پول شرط میبندد.اما اونمیداندکه همچوکارهادراسلام حرام است.عاقبت خوب نداردوبه تدریج باعث بربادی زنده گی او می گردد.

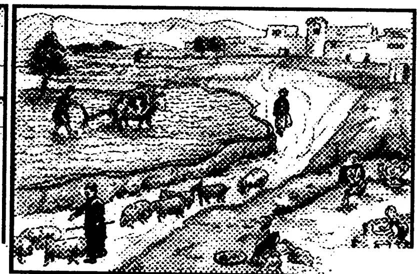
کریم احترام بزرگان را میکند. همه اورا دوست دارند.

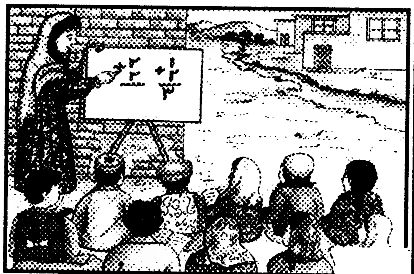
قاسم با انسانهای نااهل و مجرم کار میکند.اما او نمیداندکه کارکردن با همچواشخاص بالای خوی وعادت شخص هم تاثیر می کند.چنانچه می گویند:

بابدان کم نشین که بدمانی
خوی پذیراست نفس انسانی

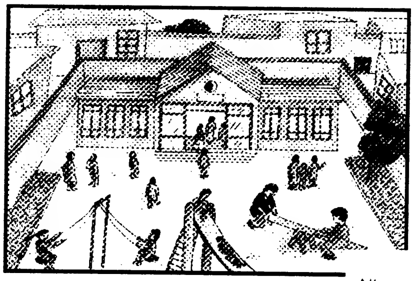
به کمك تصاویرذیل یك قصه بنوسیدوازکلمات که درپایین تصویرداده شد ه است.استفاده نماید.

۱

۲

۳

۱ قریه کار دهقان بره همکاری
۲ برادر مکتب درس دوست عالی ادامه
۳ اطفال خارج مکتب هوشیار تعلیم سعادتمند

۱- ______________________________

____

____

۲- ______________________________

____

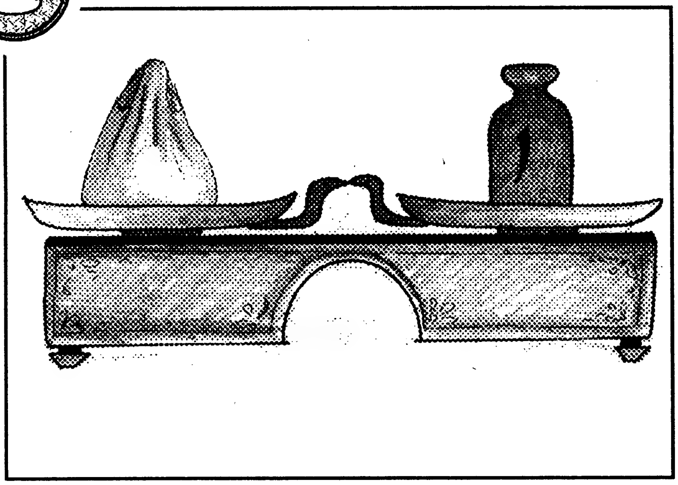
____

۳- ______________________________

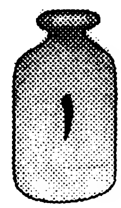
____

____

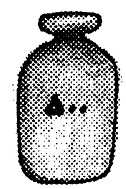
شهناز از بازار یك کیلو بوره خرید. وقتی دکاندار برای او بوره را وزن کرد، شهناز متوجه شد که دکاندار از وزن یك کیلو گرام استفاده میکند. شهناز از دکاندار در این مورد پرسید.
دکاندار برایش چنین معلومات داد:

۱۰۰۰ گرام = ۱ کیلوگرام

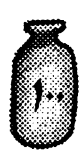
این شکل یك کیلو گرام را نشان میدهد. اگر شما میخواهید که دو کیلو از شی مربوط ضرورت بخرید، در آن صورت دکاندار دو دانه از این وزن را در یك طرف ترازو میگذارد

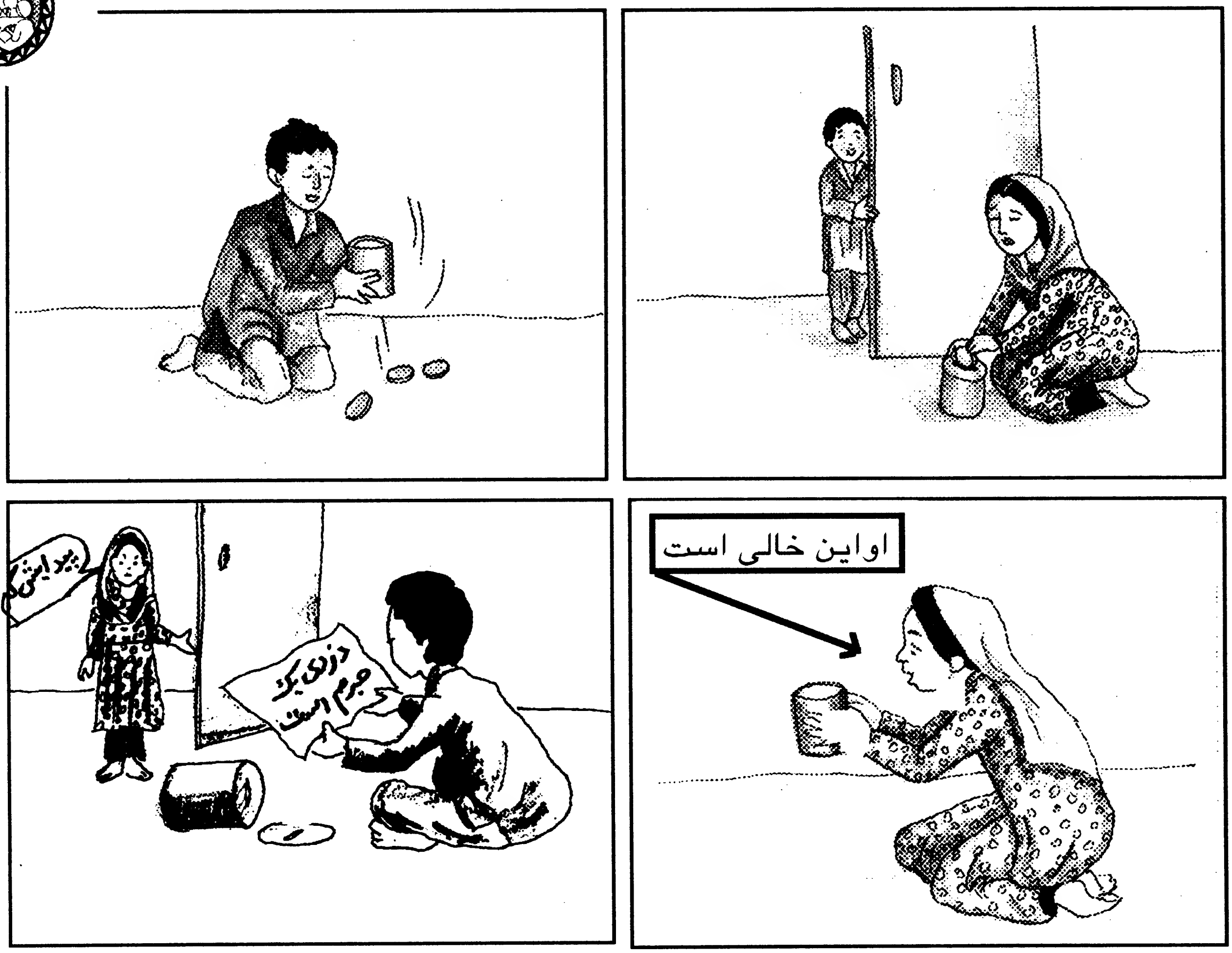
این شکل پنجصد گرام را نشان میدهد که عبارت از نیم یك کیلو میباشد. اگر شما میخواهید که یك و نیم کیلو از یك شی خریداری نمایید، دکاندار همراه با سنگ یك کیلویی این سنگ را نیز در ترازو میگذارد.

این سنگ دو صد گرام را نشان میدهد که بخاطر خریدن اشیای که وزن شان کمتر میباشد استفاده میشود.

این شکل سنگ صد گرام را نشان میدهد. از این سنگ به خاطر وزن کردن اشیای که وزن کمتر دارند استفاده میشود.

راجع به تصاوير بالا يك قصه بنويسيد.

جواب سوالات ذیل را بنویسید.

۱- هارون ۲ کیلوگرام کچالو، ۳ کیلوگرام پیازو ۲ کیلوگرام بادنجان سیاه خرید. او در مجموع چند کیلو سودا خریده است؟

۲- یك صندق انگور ۱۰ کیلوگرام وزن دارد. اگر وزن صندق ۱ کیلوگرام باشد. وزن انگور را معلوم نمایید.

۳- اسلم ۵۰۰ گرام (نیم کیلوگرام) چای سبز و ۵۰۰ گرام چای سیاه خریده است. او در مجموع چند کیلو چای خریده است؟

٤- شریفه یك کیلو سیب را ۸۰ افغانی، یك کیلو انار را ۹۰ افغانی و دو کیلو بادرنگ را ۷۰ افغانی خریده است. او در مجموع چند کیلو میوه خریده و چند افغانی پرداخته است؟

۵. نوریه دونیم کیلوگرام بوره را ۱۱۰۰ افغانی و ۲۵۰ گرام مصاله را ۱۰۰ افغانی خریده است. بگویید که او چقدر سودا خریده است و قیمت مجموعی آن چند شده است.

درس ۳۲

فارم مرغداری

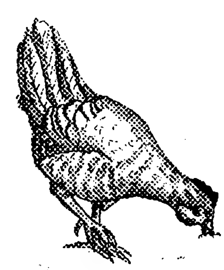
بشیر با خانواده خود در قریه زنده گی میکند. تعداد اعضای خانواده او ۱۲ نفر است. او در صنف اطفال خارج از مکتب درس میخواند. او یك بچه بسیار هوشیار و زیرك است. همیشه به مشکلات خانواده خود فکر میکند. زیراخانواده‌ٔ اومشکلات اقتصادی دارد. او میخواهد کار کند تا بتواند خانواده خود را کمك نماید. اوگاهگاهی با همصنفی هایش نیزدر این مورد مشوره میکند.

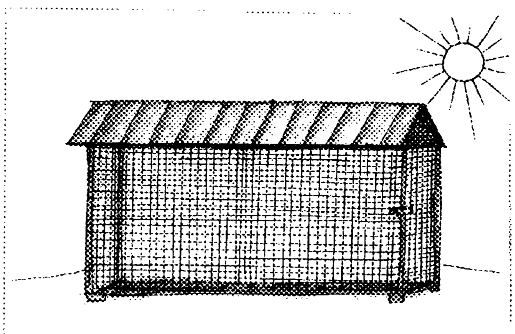
یکروز بعد از درس همه همصنفی ها نشستند و در مورد این مشکل بیشتر فکر کردند. بالاخره همه به این نتیجه رسیدند که بشیر یك فارم مرغداری بسازد، زیرا آنها دیده بودند که چند نفر دیگر هم در قریه آنها فارم مرغداری داشتند و از این کارفایده میگرفتند. آنها کاکا شیر محمد را که در قریه آنها زنده گی میکرد مثال دادند.

بشیر به این فکر افتاد که پول آن را چگونه بدست خواهدآورد و کی اورا در این مورد کمك خواهد کرد. همصنفی هایش گفتند: ما پول انداز میکنیم و برایت قرض میدهیم و تو هر زمانی که پول پیداکردی میتوانی دوباره بپردازی.

وقتیکه خاطر بشیر از این بابت جمع شد، به این فکر افتاد که برای فارم کدام جنس مرغ مفید است. مرغ خانگی و یا مرغ اصلاح شده؟

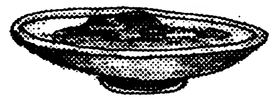
یکروز وقتی بعد از درس به سوی خانه روان بود ، کاکای شیر محمد را دید. بعد از احوالپرسی، تمام قصه را برایش گفت و از او خواهش کرد تا اورا درین کار کمك کند. کاکا شیر محمد که مرد مهربان و دلسوزی است برای بشیر وعده هرنوع همکاری را داد و برایش گفت: این کار بسیار خوب است، اما تو باید در این مورد معلومات زیاد داشته باشی. این کار از پرورش مرغ های عادی و خانگی کاملاً تفاوت دارد. من تا جایی که معلومات دارم همرایت کمك میکنم. چون این شروع کار است، تو از ۲۵ دانه مرغ شروع کن. مرغهای اصلاح شده هم از نگاه تخم و هم از نگاه گوشت بهتر اند. مرغهای خانگی یك اندازه قیمت تر اند. تو میتوانی چوچه مرغهای اصلاح شده را که واکسین شده باشد از بازار بخری. اگر چوچه مرغها واکسین نشده باشند و جنسیت شان خوب نباشد نگهداری آنها نتیجه خوب نخواهد داد.

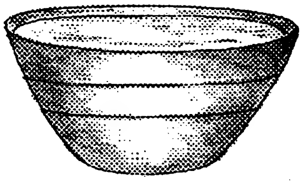
در اول باید برای مرغها جای تیار شود. متوجه باشی که جای مرغها کلان، روشن و هوادار باشد. زیرا مرغها در جای کلان زود نمو میکنند. اگر از سطح زمین اندکی بلند باشد بهتر است تا از خطر حشرات و حیوانات محفوظ باشند و در ضمن جای مرغها باید خشك و گرم باشد.

بشیر تمام روز به این فکر بود که جای مرغها را چطور خشك و گرم نگهدارد. او روز دیگر دوباره نزد کاکا شیر محمد رفت و فارم مرغداری او را از نزدیك دید که مرغانچه از جالی سیمی و از چوب ساخته شده و فرش آن نیز از چوب است که به آسانی پاك کاری میشود و هم شعاع آفتاب به اندازه کافی داخل آن میشود. جای مرغها در سمت آفتابی بود. او دانست که با شعاع آفتاب میتوان چوچه مرغ ها را گرم نگهداشت. کاکا شیر محمد برایش گفت: چوچه مرغها رابايد گرم نگهداری کنی تا کلان شوند و یك مرغ کلان هم برایشان بخری.

روز دیگر بشیر به کمك خانواده و دوستان خود یك مرغانچه مقبول مطابق گفته های کاکا شیر محمد ساخت و از بازار بیست و پنج دانه چوچه مرغ خرید. مرغ کلان را کاکا شیر احمد برایش

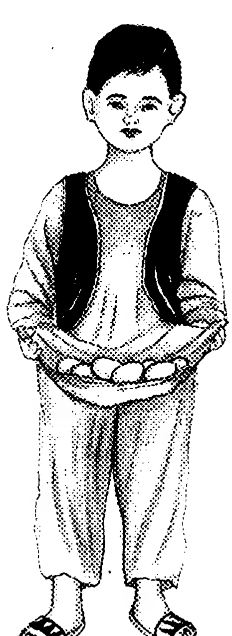
تحفه داد و گفت:باید متوجه غذای مرغ ها هم باشی که تنها غذای پس مانده برای مرغها کافی نیست بلکه غذای آنها باید متوازن و مناسب باشد. در غذای مرغها حبوبات مانند شالی، جو، جواری، ارزن، سبوس، گوشت، نمك

وروغن باید شامل باشد. ظرف آب و نان آن باید جدا باشد و در جایی گذاشته شود که مرغها آنرا چتل و چپه نکنند. متوجه باشی که اگر ظرف نان و آب شان کثیف باشد باعث مریضی مشود.

بشیر از کاکا شیر احمد پرسید: کاکا من چگونه میتوانم که مرغ مریض را بشناسم.

کاکا شیر احمد جواب داد: مرغهایی که واکسین شده باشند آنقدر مریض نمیشوند، اما باز هم باید متوجه باشی که اگر کدام مرغ مریض میشودآنرا از سایر مرغها جدا بسازی و هرچه زودتر تداوی نمایی. باید بدانی که اگر کدام مرغی غذا نمیخورد، گوشه گیر بود، پرهایش میریخت و تخم نمیداد، مریض است. درموردتداوی اوباید با داکتر حیوانات مشوره نمود. تا زمانیکه صحت یاب میشود باید از دیگر مرغ ها جدا باشد،

اما بهتر است که مرغ ها در یك روزه گی، شش هفتگی و هشت هفتگی واکسین شوند. بعد از پنج تا پنج ونیم ماه مرغ ها شروع به تخم گذاری مینمایند.حالا مرغ های بشیر شروع به تخم گذاری کرده ا ست. بشیر با فروش آن خانواده خودرا کمك میکند. همه اعضای خانواده در نگهداری مرغ هابابشیرهمکاری میکنند، خصوصاً مادر بشیر بسیار متوجه غذای مرغ هاست و از آن مراقبت میکند. اکنون مشکلات اقتصادی آنهاآرام آرام رفع میشود.

(تا زحمت نکشی، راحت نمی یابی)

۱- کی برای بشیر مشوره داد که فارم مرغداری را بسازد؟

۲- فایده مرغ هایی اصلاح شده چیست؟

۳- جای مرغ ها باید چگونه باشد؟

۴- دربارهٔ خوراک مرغ ها چی میدانید؟

۵- چگونه ما میتوانیم مرغ مریض را ازمرغ صحتمند فرق کنیم؟

٦- کی با بشیر در نگهداری مرغ ها کمک میکند؟

۱- احمد ٦٠ کیلوگرام چوب و ۱۲۰ کیلوگرام ذغال سنگ خریده است. در مجموع او چند کیلوگرام مواد خریده است؟

۲- بشیر یك مرغ خودرا که ۲ کیلو و ۵۰۰ گرام بود به ۱۲۵۰ افغانی و مرغ دیگر خودرا که ۱ کیلو و ۸۰۰ گرام بود به ۸۵۰ افغانی فروخت. در مجموع هردو مرغ چند گرام وزن داشتند؟وبه چند افغانی فروخته شده اند؟

۳- احمد یك بوجی آرد را که ۴۹ کیلوگرام وزن دارد خرید، اما دید انتقال آن تا خانه مشکل است. آنرا در دو بوجی خورد مساویانه تقسیم کرد. هر بوجی چند کیلوگرام آرد دارد؟

۴ - مجیب ۴ کیلوگرام پیاز را قرار یك کیلو ۱۰ افغانی و ٤ کیلو گرام کچالو را از قرار یك کیلو ۲۰ افغانی خرید. او چند کیلوگرام سودا خریده ومجموعه سودای او چند افغانی شده است؟

۱- اگر وزن یك قوطی روغن ۷ کیلوگرام باشد. وزن ۷ قوطی آن چند کیلوگرام خواهد بود ؟

۲- شخصی ۷۰ کیلوگرام برنج فی کیلو به قیمت ۲۰ افغانی ، ۴۷ کیلوگرام بوره فی کیلو ۲۵ افغانی و ۵ کیلوگرام چای از قرارفي کیلو۵۰ افغانی خرید. مصارف مجموعی اورا حساب نمایید.

۳- یك نفر دهقان ۲۷۵ کیلوگرام گندم حاصل گرفت. دهقان دیگری ۷۰ کیلوگرام بیشتر از دهقان اولی و دهقان دیگری ۵۰ کیلوگرام کمتر از دهقان دومی حاصل گرفت. مجموع حاصلات هرسه دهقان را حساب نمایید.

۴- احمد۸۰کیلو گرام برنج خرید. بشیر ۱۰ کیلوگرام اضافه تر از احمد و سهیلا ۱۹ کیلوگرام اضافه تر از بشیر برنج خرید. بگویید که هرسه مجموعا چند کیلوگرام برنج خریدند.

تربیه و پرورش اطفال و وجائب والدین در قبال آنان

خیر ببینی! خدا هدایتت کند، خدا پشت و پناه ات باشد.

با فرزندان خورد سال یعنی تا هفت سال باید بسیار با ملایمت و محبت رفتار کنید و بیشتر از صبر و شکیبائی کار بگیرید.

گرامی خواهر و مهربان برادر من، باید این را بدانید که تامین سلامت و تربیت جسم و روان فرزندگان از جمله وظایف اصلی شما

داری، میدانم که خسته و افسرده بعد از کار و کسب و تحصیل روزی به خانه میائی و از شدت کار و فعالیت آنچنان خسته هستی که حتی براءِ جواب سلام فرزندانت درست جواب نه میدهی، در صورتیکه دستور دین اینست که (هنگامی که مرد به خانه خود وارد میشود سلام کند و حتی اگر کس در خانه نباشد) و ایشان را در امور خانوادگی

بقیه در صفحه ۴

جمیله چگونه میخواند و مینویسد؟

جمیله یك شاگرد زحمتکش و با هوش است. او همیشه درس هایش را میخواند و کار خانگی خود را به بسیار علاقمندی انجام میدهد. او کتاب هایش را به آواز بلند میخواند که خواهر و برادرش نیز بشنوند و از آن لذت ببرند.

یك روز جمیله مصروف مطالعه خاموشانه بود که خواهرش آمد و پرسید: چی میکنی؟ این کتاب درسی تو نیست. چرا این را میخوانی؟

جمیله گفت: خواهر جان این مجله است. دیروزآنرا از مکتب خریدم. بسیار معلومات زیاد و مفید دارد. ما باید در پهلوی کتابهای درسی خود، دیگر کتابها

را نیز مطالعه نماییم. مطالعه کار بسیار خوب است که باید آنرا عادت خود بسازیم. مطالعه برای همه انسانها بسیار ضروری است. وقتی انسان خواندن و نوشتن را آموخت، خودش میتواند مطالعه کرده تا معلومات بیشتر به دست بیاورد. مطالعه کردن انسان را کمك می کند که درزنده گی موفق باشد.

در این وقت برادرجمیله گفت: پس از همین سبب پدرم هر روز صبح قرآنکریم میخواند؟

جمیله گفت: بلی، ما مسلمان هستیم. ما باید قرآنکریم را بخوانیم و به گفته های آن عمل نماییم. ما باید درباره مذهب و پیغمبر ان معلومات داشته باشیم. این برای تمام مسلمانان ضروری است.

خواهر جمیله در حالیکه به دقت به گپ های جمیله گوش میداد، گفت: تو چرا غیر از قرآنکریم دیگر کتاب ها را هم میخوانی؟ به چی درد میخورد؟

جمیله گفت: هر کتاب یك موضوع علیحده دارد. مثلاً این کتاب در مورد جغرافیه افغانستان است. ما افغان هستیم و باید در مورد کشور خود، شهرها، دهات، معادن، تاریخ ومردم آن معلومات داشته باشیم. درکتاب های تاریخ مامیتوانیم درباره تاریخ وطن خودمعلومات حاصل کنیم. کتاب طبیعت در مورد انسانها، حیوانات، نباتاب، مهتاب، ستاره گان و غیره برای ما معلومات میدهد.

اگر همین کتاب ها نمیبود، ما چطور میتوانستیم از پیشرفت علم و دانش وزنده گی مردم در دنیا با خبر شویم؟

برادرش در حالیکه به فکر رفته بود، گفت: مگر جمیله، پدرم همیشه آهسته کتاب میخواند. من هیچ نمیفهمم که چی میخواند. اما تو به آواز بلند میخوانی. چرا این قسم است؟

جمیله گفت: چه خوب سوال کردی.زلمی جان برای مطالعه هم روش های مختلف وجوددارد. مثلاً پدرم آهسته میخواند بخاطریکه خوب یاد بگیرد و مزاحم دیگران نشود.

در مطا لعه خاموشانه یك شخص میتواندکه دروقت کم مطالعه بیشترنماید.

من بخاطر این به آواز بلند میخوانم تا تو و ظاهرهم بشنوید.

اگر انسان تنها برای خود میخواند، باید آهسته و خاموشانه مطالعه نماید. اما اگر برای دیگران میخواند، باید بلند بخواند، مگر همیشه متوجه باشد که در جریان مطالعه هوش و حواس کاملاً جمع باشد. در یك جای مناسب و روشن مطالعه کنند. کتاب باید در حدود ۲۵ سانتی متر از چشم دور باشد. باید به بسیار دقت مطالعه نماییم تا چیزی را که میخوانیم، درست بیاموزیم.

هر انسان باید برای مطالعه خود یك برنامه بسازد تا مزاحم دیگر کارهایش نشود.

برای مطالعه بهترین وقت صبح است. درصبح دماغ انسان کاملاً تازه میباشد و هر چیزی راکه میخواند زود و بخوبی یاد میگیرد.

خواهرجمیله گفت: تو چرا در وقت نوشتن میخوانی؟

جمیله گفت: چی خوب سوال هایی میکنی. نوشته کردن هم مانند خواندن بسیار ضرور است. اصلاً نوشتن یك مهارت است. هرقدر انسان زیاد مینویسد، املا و انشا او خوب میشود واز همین خاطرمن یك کتابچه یادداشت دارم. من تمام کارهایی را که روزانه انجام میدهم در آن یاداشت میکنم .و یگان موضوع جالبی را که از مجله ها میخوانم نیز درآن مینویسم.دراین وقت جمیله گفت: من میروم مکتب ناوقت میشود. باز وقتی که دوباره آمدم همرایتان قصه میکنم.

خداحافظ

در باره این تصاویر بنویسید.

دختر نامه را به آواز بلند میخواند تا..........

....

....

.

ماروز نامه رابرای این میخوانیم که ....

....

....

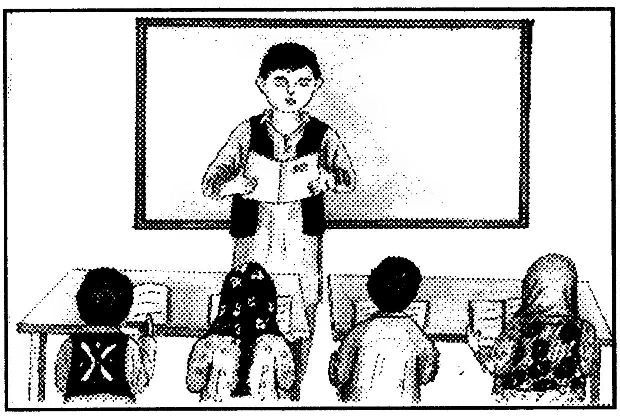

بعضاً خوب است که خاموشانه مطالعه کنیم

زیرا........ .

....

....

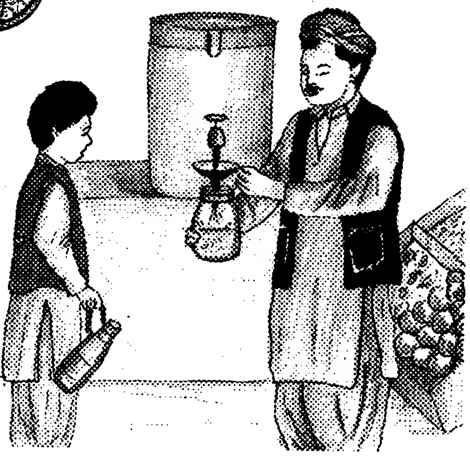

دختر نامه را به آواز بلند میخواند که..........

. ...

....

.

یك روز شریف از بازار تیل خاك میخرید. او دید که دکاندار آن را به لیتر اندازه میکرد.

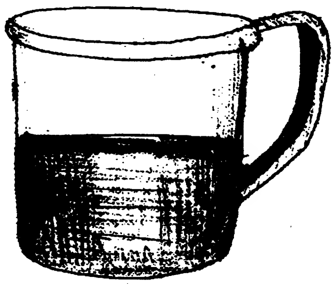
شریف پرسید: کاکا، چرا این را به کیلوگرام اندازه نمیکنید؟ دوکاندار دانست که شریف درباره لیتر چیزی نمیداند، برایش گفت: فرزندم،

واحد اندازه گیری تمام مایعات لیتر است.

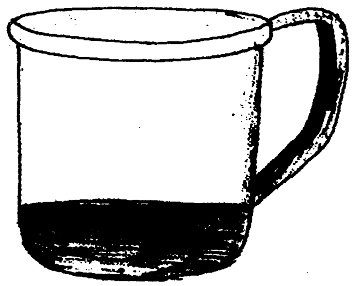
این ظرف یك لیتر رانشان میدهد .یك لیتر مساوی به ۱۰۰۰ ملی لیتر است .

۱۰۰۰ ملی لیتر= ۱لیتر

این ظرف نیم لیتر رانشان میدهد .نیم لیتر مساوی به ۵۰۰ ملی لیتر است .

۵۰۰ ملی لیتر = ۱/۲ لیتر

چهارم حصه یك لیتر ربع یادمیکند وآن مساوی به ۲۵۰ ملی لیتر است .

۲۵۰ ملی لیتر = ۱/٤ لیتر

سوالات ذیل را حل نمایید.

۱- در یك ظرف ۱۲ لیتر تیل خاك بود. ۵ لیتر آن گرفته شد. حال در ظرف مذکور چند لیتر تیل خاك موجود است؟

لیتر ۷ = ۵ - ۱۲ لیتر

۲- گاو فاروق یك روز ٤ لیتر شیر و در روز دیگر ٦ لیتر شیر داد. معلوم نمایید که در دو روز چند لیتر شیر داده است.

۳- در یك دکان ۴۶ لیتر شیر موجود بود. بار اول ۷ لیتر و بار دوم ۲۵ لیتر شیر به فروش رسید. اکنون چقدر شیر در دکان مذکور موجود است؟

۴ - حمید دو سطل آب به خانه آورد. یك سطل آن گنجایش ۵ لیتر و دیگر آن گنجایش ٦ لیترآب را داشت. در مجموع حمید چند لیتر آب را به خانه آورد ؟

جاهای خالی جملات را با کلمات مناسب داخل چوکات تکمیل کنید.

۱- نوشتن یك .... است.

نوشتن
مهارت
خواندن

۲- وقتیکه شما مینویسید قلم خودرا بسیار به ....بالای کاغذ حرکت بدهید.

آرامی
فشار
سرعت

۳- وقتیکه شما زیاد مینویسید املا و انشای تان .....میشود

خوب
مشکل
مغلق

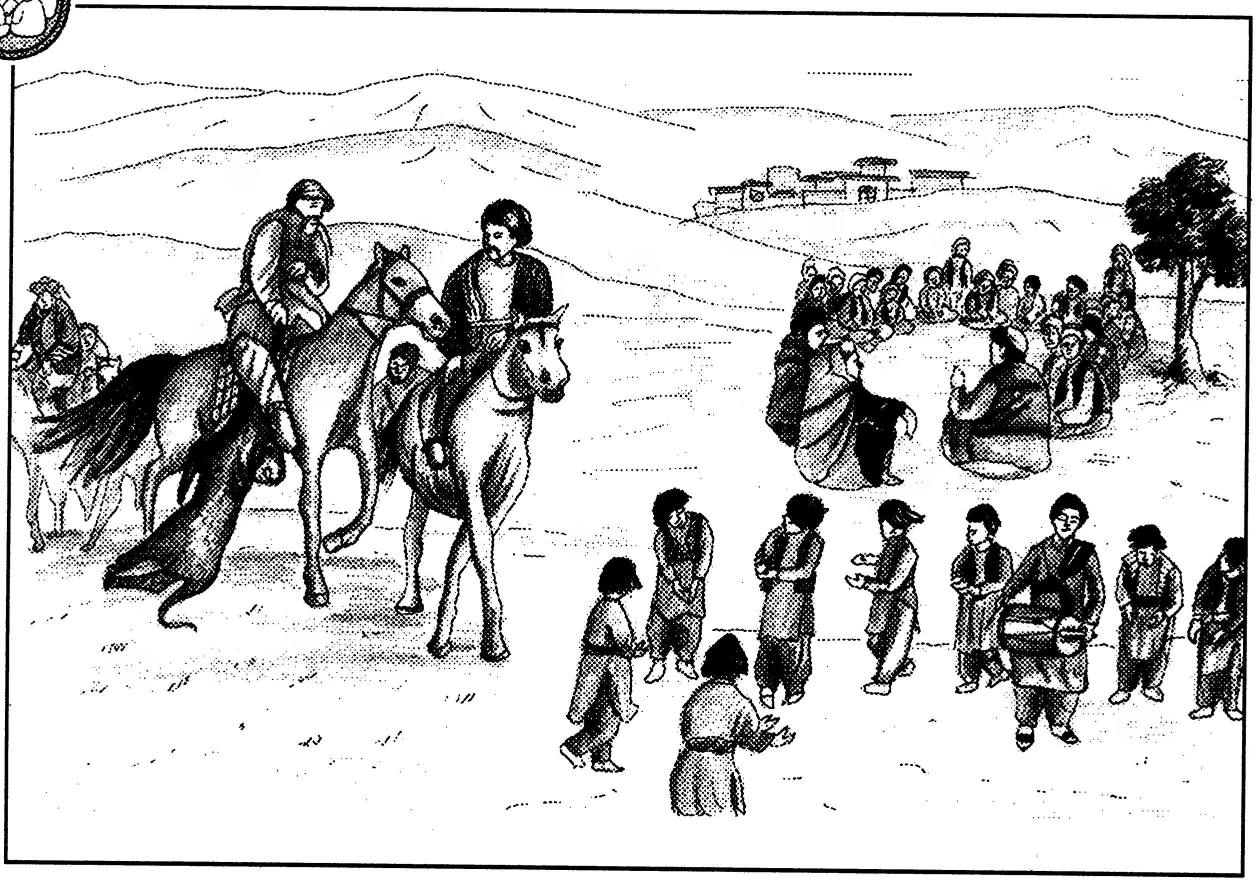
٤-راه های بسیاربرای مشق و تمرین نوشتن وجوددارد.یکی ازاین راه هانوشتن ....است .

کارخانگی
کتاب
قصه شعر

۵-هر قدرکه شمازیادمینویسید به همان اندازه ...... شمانیز خوب میشود.

خط
رسم
خواند ن

درس ٣٤

١- در این تصویر چی را می بینید؟

٢- کدام یکی از عنعنات را شما بسیار خوش دارید؟

٣- کدام یکی از عنعنات مورد قبول شما قرار نمیگیرد؟ به چی دلیل؟

٤- در قریه شما کدام یك از عنعنات بالا بسیار مشهور است؟

٥- آیا شما در یکی از این عنعنات سهم گرفته اید و یا میخواهید سهم بگیرید؟

فرهنگ ما

ملیحه از پدرکلان خود راجع به فرهنگ مردم معلومات خواست.

پدر کلانش برایش راجع به فرهنگ مردم چنین معلومات داد:

مردم وطن عزیز ما دارای فرهنگ خاص خود میباشند. ملیحه پرسید: مثلاً چی؟

پدرکلانش گفت: مثلاً لویه جرگه از جمله عنعنات بسیار عمده وطن عزیز ما میباشد. وقتیکه در یك جا یك مشکل میباشد ، در این وقت بزرگان قوم با همدیگر یکجا میشوند و لویه جرگه را تشکیل میدهند. در لویه جرگه راه حل مشکلات را درمیابند. تصمیم های بسیار مهم در لویه جرگه گرفته میشود. تصمیم هایی که در لویه جرگه گرفته میشود برای همه مردم قابل قبول واحترام میباشد.

از جمله عنعنات بسیار عمده دیگر کشور ما اتن ملی است. در اتن ملی تمام مردم به شمول اطفال لباس های ملی به تن میکنند و در هنگام خوشی مانند عروسی و دیگر جشن ها با هم یکجا اتن میکنند.

از جمله عنعنات بسیار مشهور وطن عزیز ما یکی آن بزکشی است. بزکشی شهرت جهانی دارد و با شور و هیجان فراوان بازی میشود. اطفال با والدین شان به علاقمندی زیاد به تماشای آن میروند. حتی بعض شان با خود میگویند که من وقتی کلان شدم یك چاپ انداز میشوم. کسانیکه به این ورزش رو میاورند آنانرا چاپ انداز میگویند.

مردم وطن عزیز ما بسیار مهمان نواز هستند و در مهمان نوازی خود بسیار معروف هستند. مردم وطن عزیز ما با همدیگر همیشه همکاری میکنند. در محفل های خوشی همدیگر با شوق و ذوق فراوان، با خوشی و هیجان زیاد میروند و سهم میگیرند.

عیدنیزازجمله عنعنات کشورمابه شمارمی رود. هرسال دومراتبه عیددروطن ماتجلیل می شود. (عیدرمضان وعیدقربان)درروزهای عیدمردم به خانه های دوستان خودمیروندوباهمدیگرعیدی می کنند. اگربین مردم کدام آزرده گی باشددرروزعیددوباره آشتی می کنند.

پدرکلان ملیحه گفت: من راجع به رسم و رواج زیاد حرف زدم. حالا تو بگو که راجع به هفت میوه چه میدانی. آیا این یك بخش فرهنگ کشور ما میباشد؟

ملیحه جواب داد: بلی بابه جان این هم یك بخش از فرهنگ مردم ما میباشد به خاطریکه مردم درهر جای ازکشورما زنده گی میکنند زیادتر در نوروز هفت میوه تیار میکنند.

بعد پدرکلان گفت: اما متاسفانه در این اواخر جنگ ها بالای روان مردم ما تاثیر کرده و مردم یك اندازه دلشکسته شده اند و کمتر شاد و مسرور معلوم میشوند. حالا وقت آن است که بخاطر احیای دوباره فرهنگ خود سهم بگیریم و دوباره وطن خودرا آباد و مردم را شاد بسازیم.

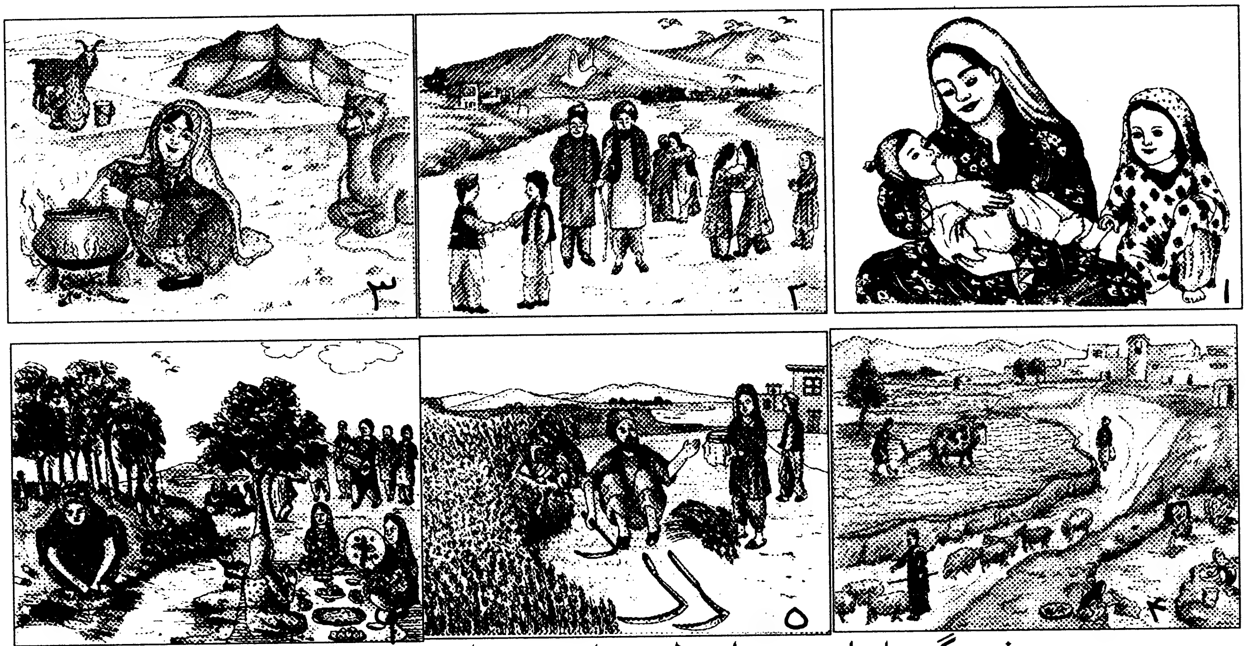
۱- در یك دكان چهار بوتل شیر موجود بود كه هر كدام آن ۱۰ لیتر شیر داشت. اگر ۲۵ لیتر آن فروخته شده باشد، چند لیتر دیگر باقی مانده است؟

۲- پدر محمود ۱۰۰ لیتر تیل خاك آورد. شما با او كمك نمایید تا آنرا در ۳ ظرف به طور مساویانه تقسیم نمایند.

۳- در آبدان ۱۲ لیتر آب بود. ۸ لیتر دیگر نیز در آن اضافه كردند. اكنون در آن چند لیتر آب موجود است؟

۴- دكانداری ۷۵۰ لیتر تیل خرید. به چند بیرل خالی ضروت داردتاتیل خریده شده رادرآن بی اندازد. درحالیكه یك بیرل به اندازه ۱۵۰ لیتر گنجایش دارد؟

شماره وتصویردرست رابرای تشریحات پاهین انتخاب کنید.

(٦) در فرهنگ ما دایره و دهل رول بسیار عمده دارند. دختران با هم مینشینند و دایره میزنند و بچه ها با هم یکجا میشوند و یك نفر دهل میزند و دیگران اتن میکنند.

( ) نظر به فرهنگ ما کارهای ثقیل توسط جوانان انجام داده میشود. وقتی که جوانان بالای زمین میباشند، غذای آنهارا اکثراً اطفال برایشان میاورند.

( ) در فرهنگ ما زنان زیادتر در خانه مصروف کار میباشند و مردان کارهای مختلف را انجام میدهند. اطفال گوسفندان را به چراگاه میبرند.

( ) یك تعداد مردم کشور ما همیشه در سفر میباشند. آنها جاهای که علف زار باشد میروند. آنها همه مالدار هستند.

( ) مردم ما در عید با یك دیگر سلام غلیکی میکنند. آنها عید را به یکدیگر تبریکی میدهند، به خانه های یکدیگر میروند. اگر از یکدیگر آزرده باشند، دوباده آشتی میکنند.

( ) در کلتور ما به اطفال توجه خاص میشود. وقتی اطفال تولد میشوند مردم شیرینی تقسیم میکنند. طفل با مادر بسیار نزدیك میباشد.

۱- یك موتر تیز رفتار در یك روز ٤ لیتر تیل مصرف میکند. در یك هفته چندلیتر تیل مصرف خواهد کرد؟

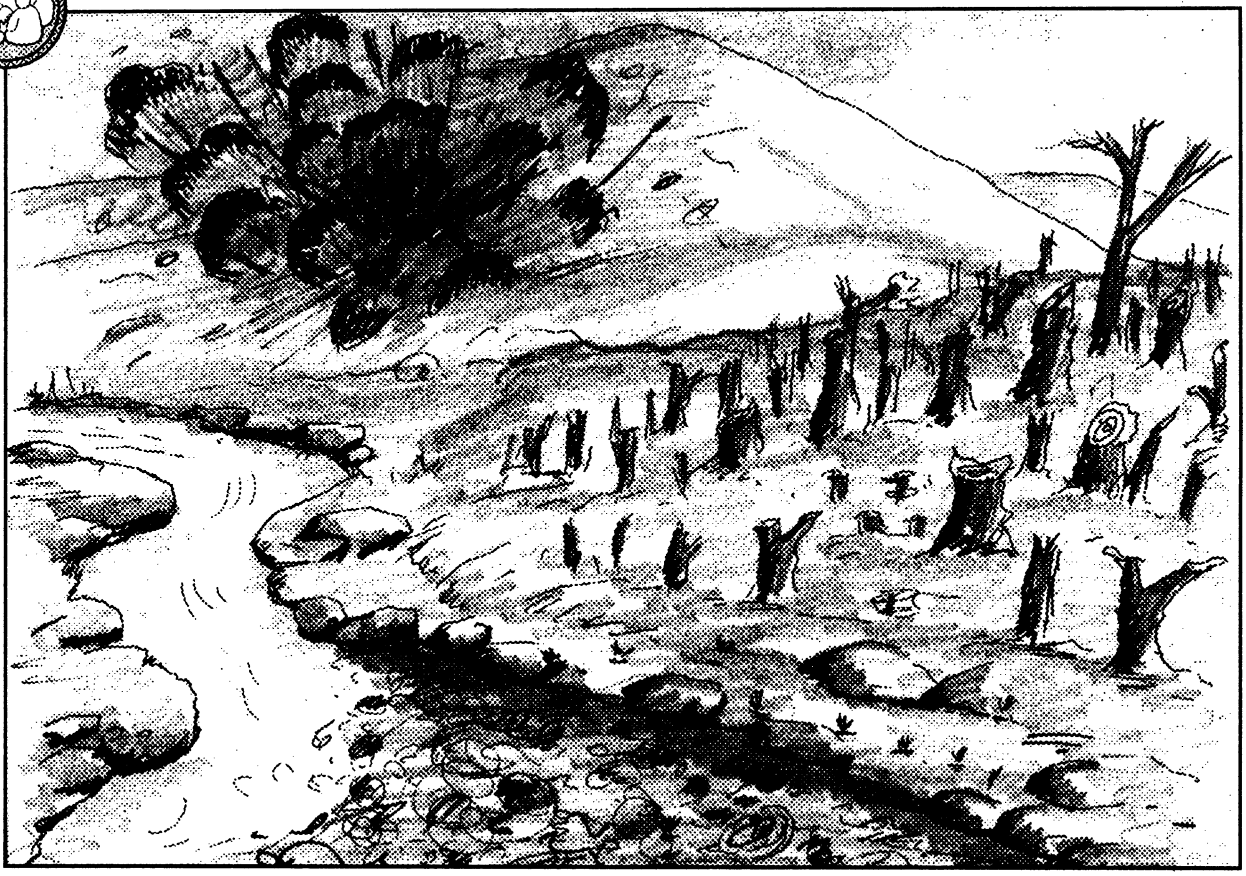
۲- یك ظرف ۱ لیتر تیل دارد. ۲۵۰ ملی لیتر آن را شریف در گیس و ۱۵۰ ملی لیتر آن را در هرلمپ انداخت. چقدر تیل در ضرف باقی مانده است؟

۳- در یك ظرف ۸۰ ملی لیتر شیر وجود دارد. اگر آن را به چهار نفر مساویانه تقسیم نماییم به هر کدام چقدر میرسد؟

٤- اگر قیمت یك لیتر تیل ۳۰۰ افغانی باشد، قیمت ٤ لیتر آن چند میباشد؟

۵- اگر یك نفر در یك روز ۸۰۰ ملی لیتر آب بنوشد در ۳ روز چقدر آب خواهد نوشید؟

درس ۳۵

۱- در این رسم چی را می بینید؟

۲- اهمیت جنگلات در زنده گی ما چیست؟

۳- اشیا بین هم چی ارتباط دارند؟

٤- کدام مشکلات را شما در این تصویر میبینید؟

۵- مردم در این رابطه چی کرده میتوانند؟

آلوده گی های محیط

زلمی هر روزی که از مکتب می آید بعد از صرف طعام درسهایش را نزد پدرش تکرار میکند. یك روز که از مکتب آمد طبق معمول نزد پدرش نشست تا درس بخواند. اما نظر به دیگر روزها خاموش به نظر میرسید. پدرش پرسید:

چرا امروز خاموش هستی؟ به چی فکر میکنی؟

زلمی جواب داد: میدانی پدر جان من راجع به محیط خود فکر میکنم. امروز درس ما در مورد آلوده گی های محیط و اطراف ما بود. محیط چقدر برای انسانها مهم است. اما انسانهابعضاً به آن توجه نمیکنند. معلم ما گفت که آب، زمین، هوا و هر چیزیکه در اطراف ما است برای فایده انسانها و دیگر زنده جانها است. اگر در یکی از اینها تغییر نادرست رخ بدهد، به نقص آن تمام میشود. این تغیرات نادرست را بنام آلوده گی محیط نیزیاد میشود.مادر زلمی که به سخنان زلمی و پدرش علاقه گرفته بود گفت: زلمی جان برای من به زبان ساده بگو که این آلودگی محیط چیست. اصلاً خود محیط چیست؟

زلمي گفت: مادر جان تمام چیزها مانند زمین، آب، هوا، نباتات و حیوانات، آفتاب، مهتاب و غیره که در اطراف ما وجود دارد محیط یا ماحول یاد میشود.که تمام اینها مانند زنجیر باهم ارتباط دارند. اگر یکی از بخش های زنجیر خراب شود باعث نقصان تمام زنجیر میشود. مثلاً همین پیشروی خانه غلام غوث را دیده اید که چقدر کثافت جمع شده است. تمام مردم کثافات خانه خودرادرآنجا می اندازند.تمام منطقه چقدر بوی بد میدهد! وهوارا خراب کرده است.این خودیکی از مشکلات محیطی است. شمامي دانیدکه چقدر امراض از آن بوجود می اید.همچنین موجودیت ماین ها در بعضی جاها باعث این شده است که زمین های زراعتی آبیاری نشوندوبه زمین های غیرقابل زرع تبدیل شوند. که این خود یکی از مشکلات محیطی است.

پدر زلمی گفت: بلي بچیم، زلزله وآتشفشان هم برروی زمین تغییرات بوجود می آورد. آتشفشان چقدر مواد زهرآلود را پخش میکند، زلزله چقدر زمینهای زراعتی را خراب و ویران میکند. تمام اینها از مشکلات محیطی به شمار میروند.

زلمی به ادامه سخنان پدر خود چنین گفت: من هم به همین چیزها فکر میکنم. جنگلات روز

بروز در کشور ما رو به نابودی میروند وحیوانات و پرندگان بیرحمانه شکار میشوند. زمین های زراعتی قوت حاصل خیزی خویش را از دست داده اند، سالانه هزاران تن خاك حاصل خیز توسط آب و باد ازیك جابجای دیگرانتقال می یابد. تمام این ها مشکلات محیط زیست ماست.

پدرش گفت: خداوند همه چیزها را برای فایده انسانها آفریده، اما ما قدر آن را نمیدانیم. ببین همین جنگل نزدیك ده بالا را مردم قطع کردند. چوب آنرا فروختند، در حالیکه جنگل چقدر برای انسانها مفید است. هوا را صاف و پاك میسازد. اما مردم فایده آنرا در نظر نمیگیرند و محیط زیست خود را بدست خود خراب میکنند.

زلمی روی خودرا به طرف مادر خود نموده گفت: میدانی مادر جان آب چقدر برای زنده جانها ضروریست، اما هیچکس برای نگهداشت آن کار نمیکند. مردم کثافات خودرا در دریاها می اندازند. ما و شما که دیگر منبع آب نداریم مجبور هستیم که از همین آب کاریز استفاده کنیم. در بالا مردم در آن آب ظرف میشویند، کالا میشویند و حیوانات در آن آب داخل میشوند که باعث آلوده گی آب میگردد.

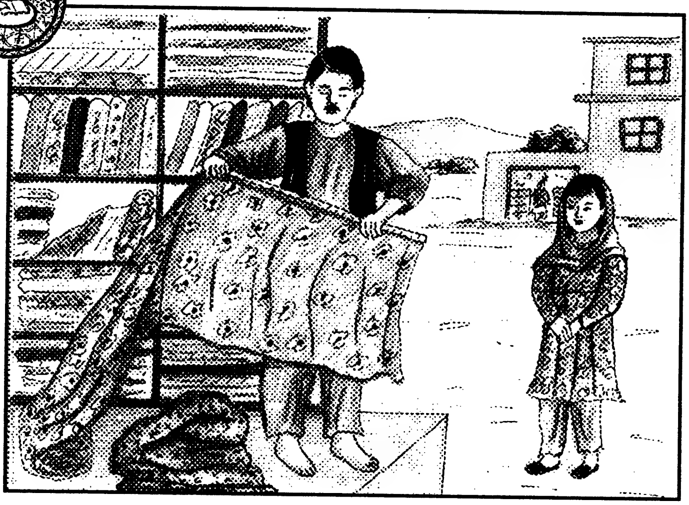
مادر زلمی گفت: مگر من آب خوردن را از مخزن می آورم.

زلمی ادامه داد: ما باید شکر کنیم. هوای قریه ما صاف و پاك است. معلم ما گفت که در شهرهای کلان که در آن فابریکه ها و موترها بسیار است، دود این فابریکه ها و موترها هوارا کثیف و آلوده میسازد و مردم از همان هوای کثیف تنفس میکنند که باعث امراض مختلف نیز میگردد.

مادرش گفت: راست میگویی بچیم در شهرهای کلان و بزرگ سروصدا و غالمغال نیز بسیار است. موترها و فابریکه ها چقدر سروصدا را بوجود می اورند.

پدر زلمی گفت: ماباید درصفایی و پاك نگهداری محیط خودتوجه کنیم، مثلاً جنگلات وزراعت راتوسعه بدهیم تادرتولید هوای صاف وپاك کمك کند.

البته برای همه مامهم است تادرپاك نگهداشتن خانه، حویلی، کوچه، منطقه، وشهرخودتوجه نمایم.

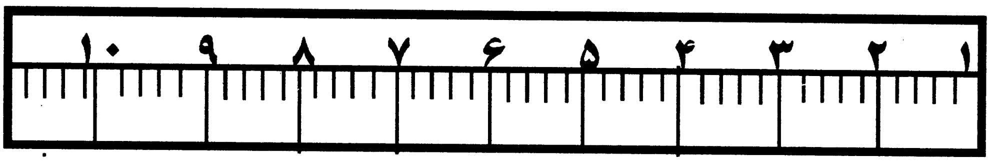

یکروز حمیرا با برادرش زلمی برای خرید تکه به بازار رفت. آنها دیدند که بزاز تکه را با یك میله آهنی اندازه نمود. از بزاز در مورد پرسیدند و او برایشان گفت:

متر واحد اندازه گیری طول است.

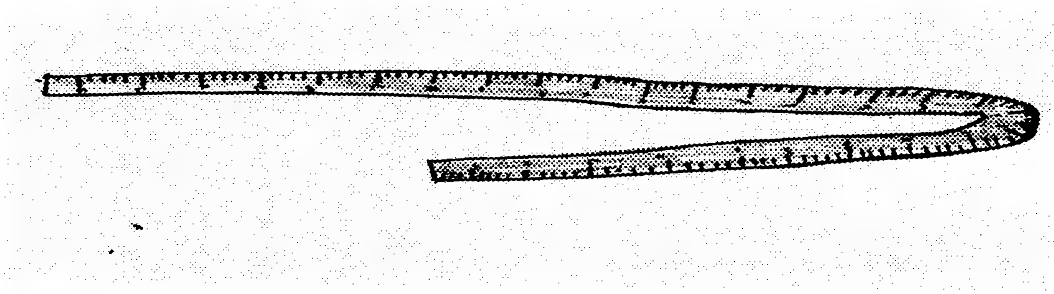
این میله یك سانتی متر را نشان میدهد.

۱ متر

متر واحد اندازه گیری طول است. یك متر را به صدحصه مساوی تقسیم کرده اندکه هرحصه آنراسانتی مترمیگویند.یك مترمساوی به صدسانتی متراست.

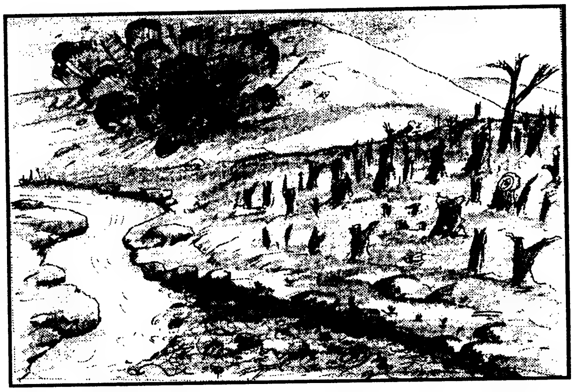
۱۰۰ سانتی متر=۱متر

فاصله های زیاد را به کیلومتراندازه میکنند.

۱۰۰۰متر=۱کیلومتر

راه حل مشکلات محیط زیست : در مورد هر تصویر نظرتان را بنویسید

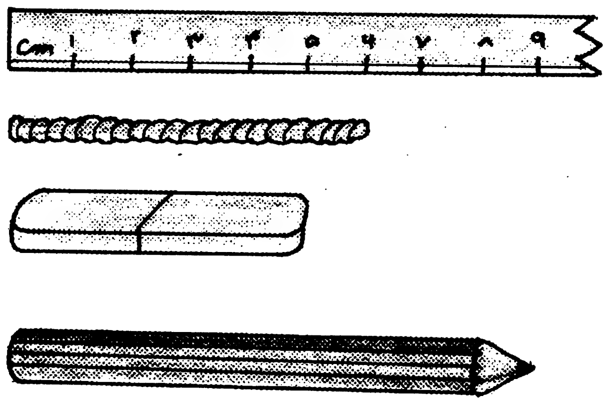

طول اشیاء ذیل رابه سانتی متردریابید.

۱- طول ریسمان چقدراست؟

۲-طول پنسل پاك چقدراست؟

۳-طول پنسل چقدراست؟

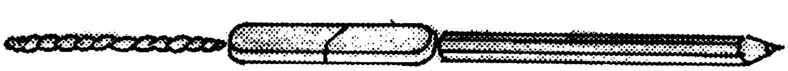
٤-کدام یك ازاینهاکوتاه ترین است؟

۵-کدام یك ازاینهادرازترین است؟

٦-ریسمان نسبت به پنسل پاك چقدردرا زتراست؟

۷-پنسل چقدرنسبت به ریسمان درازتراست؟

۸-اگرهرسه شی رابه امتدادهم قراربدهیم طول آنهاچقدراست؟

درس ۳۶

دین ما

یك روز محمود با پدر خود حرف میزد. او از پدر خود پرسید: پدر جان من میخواهم که راجع به دین ما معلومات داشته باشم. آیا برایم معلومات میدهید؟

پدرش گفت:بلی دین ما اسلام است. دین مقدس اسلام کاملترین وآخرین دین میباشد. قرآن شریف کتاب مقدس ما میباشد. قرآن شریف را خداوند(ج) توسط جبرئیل علیه‌السلام به حضرت محمد ﷺ نازل کرده است. حضرت محمد(ص) فرستاده خداوند(ج) میباشد. حضرت محمد ﷺ بودکه پیام خداوند را به بنده هایش رساند.

محمودپرسید: یك مسلمان خوب باید کدام کارها را انجام بدهد؟

پدرش جواب داد: یك مسلمان باید اولتر از همه پنج بناه مسلمانی را بداند.

محمود گفت: این پنج بنا کدام ها هستند؟

پدرش ادامه داد: اول خواندن کلمه طعیبه (لا اله الا الله محمد رسول الله) میباشد که هر مسلمان باید آن را از صدق دل بخواند.

دوم خواندن نماز است. هرمسلمان باید روز پنج بار نمازراادا نماید.

سوم روزه گرفتن در ماه مبارك رمضان میباشد.

چهارم ذکات دادن از مال و دارایی حلال

پنجم رفتن به حج خانه کعبه شریف در صورت توانایی.

محمود گفت: خوب شد پدر جان که اینهارا گفتی من حالا میدانم که پنج بناه اسلام چی است.

پدر محمود گفت: خوب شد که فهمیدی، مگر باید بدانی که نماز خواندن، روزه گرفتن، ذکات دادن و حج رفتن از خود شرایط دارد. مثلاً زکات دادن بالای کسانیکه دارایی زیاد دارند فرض است که یك قسمت معین از دارایی خودرا به کسانیکه مستحق اند بدهند.

محمود پرسید: مستحق چی معنی میدهد؟

پدرش گفت: مستحق یعنی نیازمندمی باشد

بعد محمود سوال کرد: پدرجان آیا من هم میتوانم ذکات بدهم؟

پدرش گفت: بلی! وقتی میبینی که در صنف کدام همصنفی ات قلم ندارد یا کتابچه ندارد و یا اینکه اقتصاد خوب ندارد، تو به او میتوانی کمك کنی. مثلاً تو کتابچه و پنسل میخری.به اومیدهید این کار نیز مانند ذکات ثواب دارد.

پس از آن محمود پرسید: پدر جان آیادر موردشخصیت های مشهور اسلام معلومات دارید؟

پدر محمود جواب داد:بلی اشخاص مشهور و بزرگ در تاریخ اسلام بسیار زیاد اند. ازآنجمله یکی حضرت ابوبکر(ع) است که اولین مردی است که مسلمان شد و بعد از رحلت حضرت محمد(ص) اولین خلیفه اسلام بود. میدانی اولین طفلی که مسلمان شدودین اسلام راقبول کردکی بود؟ حضرت علی(ع) خلیفه چهارم اسلام بود. او پسر کاکا و داماد حضرت محمد بود.

محمود که با علاقمندی فراوان به سخنان پدر خود متوجه بود پرسید: پدر جان اولین زنی که مسلمان شد کی بود؟

پدرش جواب داد: بی بی خدیجه (ع)! اولین زنی که به اسلام ایمان آورد حضرت

بی بی خدیجه بود. حضرت بی بی خدیجه خانم حضرت محمد(ص) میباشد. او یك زن نهایت ذکی و هوشیار بود بعد از مرگ پدرش که یك تاجر بسیار بزرگ بود تمام کارو بار را نگرانی میکرد که کار بسیار ساده نبود.

یکی ازشخصیت های بزرگ وبسیارمشهوردیگرداسلام . حضرت بی بی عایشه(ع) است.

بی بی عایشه بسیارمهربان بوداوازخودکرده زیادترخوشی دیگران رامیخواست.وقتی میدید کسی گرسنه است نان ندارد‌نان خودرانیم میکردوبرای اومیداد. یك روزیك نفرازحضرت بی بی عایشه پرسید که چرا اینقدر به فکر دیگران هستی وبه فکر خود و ضروریات خود نیستی؟

حضرت عایشه جواب داد: من به دیگران توجه میکنم تا خداوند(ج) به من توجه کند.

حضرت بی بی عایشه یك زن شجاع، مهربان، سخاوتمند و یك محقق بزرگ بود. او بسیار کتاب میخواند و حافظه بسیار خوب داشت. او یك زن دانشمند و یك مسلمان خوب بود. او همیشه به گفته های حضرت محمد(ص) عمل میکرد.

زنان در اسلام مقام بسیار بلند دارند. چنانچه حضرت محمد(ص) میگوید:

بهشت زیر پای مادران است.

حضرت محمد(ص) زنان و اطفال را بسیار دوست داشت. حضرت محمد(ص) میگوید:

هرکس که زن و اطفال را احترام میکند و دوست دارد از امت من است.

اندازه تکه برای یک جوره لباس

دریابید که کی به چی اندازه تکه برای تیار کردن لباس در فامیل شما ضرورت دارد.

شماره	ارتباط فامیلی	نام عضو فامیل	متر	سانتی متر
۱	پدرکلان			

آیا شما میدانید؟

سوال ۱- چند کتاب آسمانی وجود دارد ؟وکدام هااند ؟

جواب: چهار کتاب آسمانی وجود دارد. تورات، زبور، انجیل، قرآن شریف.

سوال ۲- قرآن شریف برای کی نازل شده است؟

جواب: قرآن شریف به حضرت محمد(ص) نازل شده است.

سوال ۳- قرآن شریف چند سپاره دارد ؟

جواب: قرآن شریف سی سپاره دارد.

سوال ٤- قرآن شریف چند سوره دارد ؟

جواب: قرآن شریف ٤٤ سوره دارد.

سوال ۵- قرآن شریف چند آیت دارد ؟

جواب: قرآن شریف ٦٦٦٦ آیت دارد.

سوال ٦- اولین سوره قرآن شریف ار نگاه ترتیب کدام است؟

جواب: سوره بقره اولین سوره قرآن شریف است.

سوال ۷- اولین پیغمبر کی است؟

جواب: اولین پیغمبر حضرت آدم علیه السلام است.

سوال ۸- آخرین پیغمبر کی است؟

جواب: آخرین پنغمبر حضرت محمد صلی الله علیه و سلم میباشد.

جواب سوالات ذیل رادریابید .

یك خیاط یك توپ تکه را که ۸۲ متر بود خرید. اگر قیمت یك متر آن ۹۰ افغانی باشد، قیمت تمام تکه چندافغانی خواهد بود ؟

۲- شریفه ۷ متر تکه برای ساختن یك پیراهن و تنبان خرید. اگر قیمت یك متر آن ۲۰ افغانی باشد، قیمت مجموعی آن را دریابید.

۳- پدر شریفه یك توپ تکه را که ٤۲ متر است از بازار خریده میخواهد که آن را برای پنج نفر به شکل مساویانه تقسیم کند. به هر نفر چند متر تکه میرسد ؟

٤- یك موتر لاری در یك ساعت ٤۰ کیلومتر سفر میکند. در پنج ساعت چقدر سفر خواهد کرد ؟

۵- منیژه برای ساختن یك پیراهن ۱متر و ٤۵ سانتیمتر تکه ضرورت دارد. مقدار تکه مورد ضرورت او به سانتیمتر چند میشود ؟

درس ۳۷

مراقبت از خواهر و برادر

دیروز وقتیکه همکار داخل صنف شد با همه شاگردان حوالپرسی نمود. او متوجه شد که اکرم غیرحاضر است. او از مسعود پرسید: چرا اکرم نیامده است؟

مسعود جواب داد: برادر کوچك اکرم در آب جوش سوخته است. امکان دارد که اکرم از همین خاطر نیامده باشد. در همین اثنا اکرم دروازه صنف را تك تك نمود و اجازه دخول خواست. همکار با اکرم احوالپرسی نموده جریان را پرسید.

اکرم گفت: مادرم مصروف کار خانه بود و من با رفقایم بیرون از خانه ساعتیری میکردم که برادر کوچکم خودرا در آب جوش سوختاند. پدرم و مادرم بالای من بسیار قهر شدند که چرا از او مراقبت نکردم. پدرم اورا عاجل به شفاخانه برد. فعلاً صحت اش خوب است.

همکار گفت: اکرم جان پدرجان و مادرجانت راست میگویند. تو باید از برادر کوچك ات در خانه مراقبت نمایی. اگر تو این کار را میکردی این واقعه رخ نمیداد.

اکرم گفت: مگر این کار مادرم است و از دخترهاست که از اطفال مواظبت نمایند، من بچه هستم. همکار روی خودرا به طرف دیگر شاگردان نموده گفت: شما حرف های اکرم را شنیدید؟ آیا اکرم حق به جانب است؟ آیا او درست میگوید؟

عبدالله گفت: نخیر معلم صاحب! مراقبت از اطفال تنها وظیفه پدر و مادر مان نیست بلکه همه اعضای فامیل باید از طفل مراقبت نمایند. بخصوص ما که خوب و بد را میدانیم و میتوانیم از خواهر و برادر کوچك خود مواظبت نماییم. اگر وقت ساعتیری اکرم بود، اکرم میتوانست برادر کوچك خودرا نیز با خود بیرون ببرد و با او بازی کند.

اکرم گفت: اول اینکه برادرم کوچك است. چطور با او بازی نمایم؟ دو م اینکه اگر در بیرون خانه افگار میشد و یا اورا موتر میزد باز چی؟

حمیرا گفت: اکرم جان تو میتوانی با اطفال خورد و بزرگ ساعتیری نمایی. تو باید در خانه و بیرون خانه از برادر کوچکت مراقبت نمایی.حتماً با برادرت با زشتي رفتار کرده ای که او همرایت بازی نمیکند. اطفال به محبت ضرورت دارند. هیچگاه نباید اطفال را دشنام داد و یا اورا توهین کرد، زیرا آنها خشن بار خواهند آمد.

اگر امروز با اطفال محبت نماییم فردا به ما احترام خواهند کرد. اطفال همیشه از بزرگان میاموزند. تو میتوانی در خانه از برادرت مواظبت نمایی.

اکرم گفت: در داخل خانه با او چی ساعتیری نمایم و من چی وقت درس بخوانم؟

مسعود گفت: اکرم جان این ضرور نیست که تو بیست و چهار ساعت با طفل بازی نمایی. تو میتوانی با او درس بخوانی، و الفبا را یاد بدهی، برای او رسم بکشی و یا برایش قصه جالب و مقبول بگویی. اطفال به این چیز ها علاقه[۶] فراوان دارند. در وقت فراغت میتوانی درسهایت را بخوانی. ببین اکرم جان ما شش برادر و خواهر هستیم و من از همه بزرگتر هستم. چون مادرم در کارهای پخت و پز مصروف میشود، من از خواهر و برادر کوچك خود مراقبت میکنم. دست و رویشان را میشویم، در وقت غذا خوردن با آنها کمك میکنم، با آنها درس میخوانم و متوجه صحت و نظافت آنها میباشم. بعد از هر تشناب رفتن دست های آنها را با آب و صابون میشویم، نمیگذارم که به چیزهای ناپاك دست بزنند. زیرا میدانم که کثافت باعث امراض مختلف میشود. حالا مادرم نیز از من خوش است و هم خواهران و برادرانم مرا دوست دارند. ما مسوول صحت آنها هستیم. تو مسوول سوختگی برادرت هستی!

اکرم گفت: امامن اورا نسوختانده ام.

نسرین گفت: اکرم جان ما نمیگوییم که تو برادرت را سوختاندی. مگر تو میتوانستی که از حادثه جلوگیری نمایی. ما باید اشیای تیز و برنده مانند چاقو،کارد، سوزن، سیخ و غیره را از دسترس اطفال دور نماییم. اطفال مانند ما فکر کرده نمیتوانند. باید آنها را از گوگرد، آتش،آب جوش، برق، اشتوپ و غیره اشیا سوزنده محافظت کنیم.غذای باسی وشب مانده را به اطفال ندهیم و حفظ الصحه فردی و محیطی را در نظر بگیریم.

اکرم گفت: حالامن متوجه وظایف خود شدم. واقعاً من تا حال در خانه هیچ سهم نمیگرفتم. از رهنمایی های سودمند همه تان تشکر میکنم که مرا متوجه اشتباهم ساختید. من از پدر و مادرم معذرت میخواهم و از این به بعد کوشش میکنم تا متوجه برادر کوچك خود نیز باشم.

برای برادر و خواهر کوچك تان شما چی انجام میدهید؟

شماره	خواهر کوچکتان	برادر کوچکتان
۱		
۲		
۳		
۴		
۵		
٦		
۷		
۸		
۹		
۱۰		

نظربه معلومات که درجدول خانه پری کرده اید به سوالات ذیل جواب بدهید.

۱- چقدر وقت تانرا برای کمك با خواهر و برادر کوچکتان صرف میکنید؟

۲- شما با خواهر و برادرتان چطور برخورد میکنید؟

۳- آیا کدام تفاوتی در مراقبت کردن خواهروبرادر تان وجود دارد؟ اگر دارد چرا؟

٤- آیا شما با خواهر و برادرتان یکسان رویه میکنید یا فرق دارد؟

۵- آیا شما از برادرتان کمك دریافت کرده اید؟ به چی شکل؟

در اینجا یك لست از اشیایکه برای **حفظ الصحه ونظافت** ضروریست نوشته شده است. این اشیا را در جاهای مناسب نظر به مورد استفاده آن در ستون ها قرار بدهید. میتوانید یك چیز را در چندین ستون تکرارنبویسید.

۱- صابون ۲- آب ۳- شانه ۴- نمك

۵- دستمال جیب ٦- ناخن گیر ۷- کریم دندان ۸- برس دندان

۹- دندان خلال ۱۰-واسلین ۱۱- گل سرشویی ۱۲- قیچی

۱۳- مسواك ۱۴- سرمه

۱	۲	۳	۴	۵	٦	۷	۸
دستها	چشمان	گوشها	بینی	دندان	موی	ناخن	پاها

هرستون را با اشیای مربوط آن در یك سطر تشریح نمایید.

۱

۲

۳

۴

۵

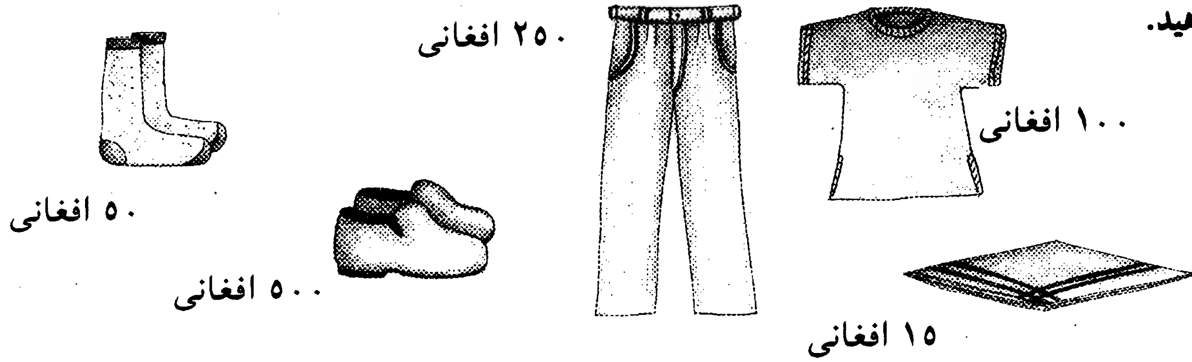
٦

۷

۸

جمع، ضرب و تقسیم:

هرکدام از اجناس ذیل در دکان قیمت معین دارد. با استفاده از این قیمت ها سوالات ذیل را جواب بدهید.

۱- رحیم یك دستمال و یك جمپر خرید. شما بگویید که او چقدر پول باید به دکاندار بپردازد.

۲- رحیمه یك جوره بوت و یك جوره جراب خرید. او باید چقدر پول بدهد؟

۳- کدام یك آنها ارزان است، جمپر و یا پتلون؟ چقدر تفاوت دارند؟

۴- کدام یك قیمت است دستمال روی یا جراب؟

۵- کمال یك پتلون خرید. او به دکاندار سه نوت صد افغانیگی داد. دوکاندار باید چند افغانی واپس بدهد؟

۶- حمیرا ۵۰ افغانی داشت. او یك دستمال خرید. حالا او چند افغانی دارد.

۷- لطیف میخواست یك جمپر بخرد. او ۷۵ افغانی داشت به چقدر پول دیگر ضرورت دارد؟

۸- من ۱۵۰ افغانی داشتم. از آن یك دستمال خریدم. حالا چند افغانی نزد من باقی مانده است؟

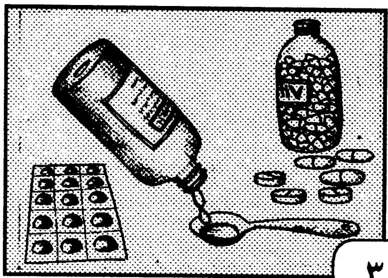
به کمك این تصاویر یك قصه بنویسید.

۱

۲

۳

از این کلمات در نوشتن قصه استفاده نمایید

حمیرا	دوست	کوچك	مسعود	کمك	غذا	تب
پریشان	آب	سرد	میوه	استراحت	دوا	شربت
قاشق	داکتر	هدایت	صحت			

۱ـ

۲ـ

۳ـ

صحت بهترین سرمایه است

شریفه، سرور، محمود وگلالی دور هم نشسته بودند.

سرور گفت: برادر خورد من اسهال شده است. همه ما بسیار جگرخون هستیم.

شریفه گفت: من راجع به اسهال برایت معلومات میدهم. شما باید برادرت را مقدار زیاد مایعات از قبیل چای، آب و شوربا بدهید. برادرت را هر وقتیکه بتواند غذا بخورد، غذا بدهید. غذایی راکه به برادرت میدهید باید بسیار پاك باشد. غذا را در ظرف سرپوش دار بگذارید. تا اینکه کثافت و مگس ها با آن تماس نکنند. کوشش کنید که غذای پروتین دار به برادرت زیاد بدهید.مانند شیر، مرغ تخم مرغ، گوشت ، لوبیا و نخودازجمله غذاي پروتین داراست،بایدکه خوب پخته ونرم شده خورده شود.

وقتی غذا دادن را به خواهر و یا برادر کوچکتان شروع میکنید، اول مقدار بسیار کم بدهید. غذایی را که میدهید با پشت قاشق خوب نرم بسازید.

اگر برادر و یا خواهرتان اسهال است و شیر مادر میخورد ، بهترین غذابرای طفل شیر مادر است.

شیر مادر مقاومت طفل را در مقابل بیماری ها زیاد میسازد.

هیچگاه طفل را که اسهال است غذای بسیار چرب و میوه خام ندهید.

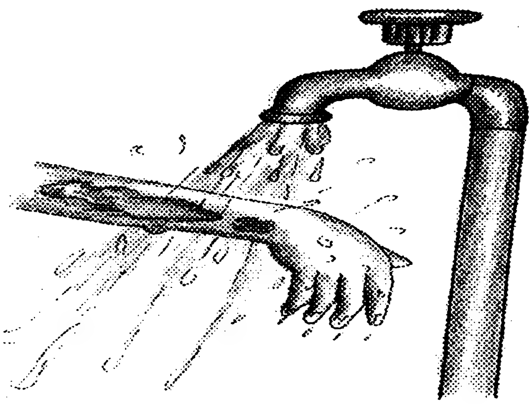
گلالی گفت: خواهر خورد من سرفه زیاد میکند. نمیفهمم که چرا؟

محمود گفت: سرفه کردن علت های بسیار زیاد دارد. یکی از آن سرماخورده گی است. آیا خواهر خورد تو که سرفه میکند، همرا با سرفه او بلغم (مخاط)هم دارد؟

گلالی گفت: بلی!

محمود گفت: پس شما باید کاری بکنید که بلغم سست شود و از گلوخارج گردد. بدین ترتیب شما باید مقدار زیاد مایعات، خصوصاً آب برای خواهرت بدهید و نیزخواهرت باید بخار آب جوش را تنفس کند. اینها باعث شل شدن بلغم میگردد که بعد توسط سرفه از گلو خارج میشود. اگر بدین شیوه طفل خوب نشد، اورا نزد داکتر ببرید.

شریفه گفت: دست برادر من سوخته است و من نمیدانم که برای سوختگی چی خوب است.

گلالی گفت: شما باید دست برادرت را پاك نگاه دارید. یعنی آن را از گردوخاك و مگس دور نگهدارید.اگردست یادیگرقسمت بدن بسوزد عاجل در آب سرد غوطه بدهید. آب سرد بهترین چیز برای سوختگی میباشد. آب پاك و سرد، سوزش آن راکم میکند. و روز بروز خوب میشود. امامتاسفانه من بعضی از مردم را دیده ام که از آب سرد کم استفاده میکنند واز چیزهاي استفادهمیکنند که اصلاً هیچ فایده ندارد و نواقص دیگر نیز دارد.

شریفه پرسید مثلاً چی؟

گلالی گفت: مثلاً روغن، سبزیجات، مدفوع حیوانات و غیره.

بعد گلالی گفت: به خاطریکه در آینده خواهر یا برادر خوردتان کمتر به این نوع سوختگی ها روبرو شوند، شما باید آنها را نگذاریدکه به آتش تنور، بخاری، اشتوپ و غیره نزدیك شوند و همیشه متوجه آنها باشید. بخصوص زمانیکه نزدیك آتش بازی میکنند.

محمود گفت: در روی برادر خورد من لکه های خشك و سفید بسیار زیاد است. من نمیدانم که تاثیر چی است.

سرور گفت: آیا تو راجع به کرمهایی که در امعای انسان زنده گی میکنند معلومات داری؟

بعد سرور گفت: زیادتر این علایم مانند لکه هایی خشك سفید در روی، از بین رفتن اشتها، پریده گی رنگ و دردهای شکم علایم داشتن کرم میباشد. حتی گاهی طفلی که کرم دارد بسیار ضعیف و شکم بسیار کلان میداشته باشد. تو باید پدر و مادرت را حتماً بگویی تا برادرت را نزد داکتر ببرند.

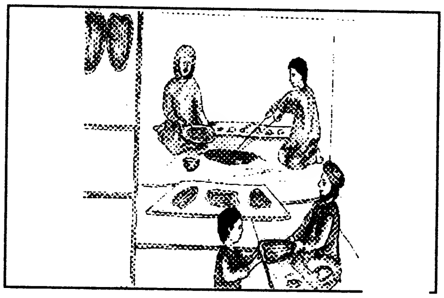
برای اینکه برادر و خواهر و یا خود شما به کرم مبتلا نشوید همیشه قبل از اینکه به غذا دست بزنید، باید دستهایتان را بشویید و از تماس مگس با غذا جلوگیری نمایید.برادر و خواهر کوچکتان را نگذارید تا پابرهنه بدون بوت بگردند.

غذای بسیارسخت وخام مانندگوشت گاووغیره نبایدخورده شود.گوشت وسبزیجات بایدخوب پخته شوندتاکرم هاي نابالغ اگردرآن وجودداشته باشدازبین برود. بعدخورده شود.

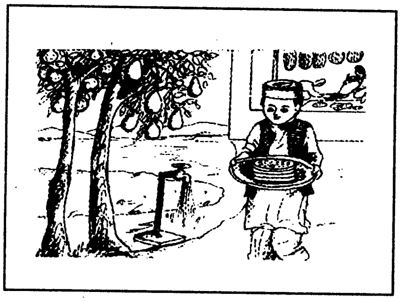
به کمك سه تصویر و کلمات داخل چوکات یك قصه بنویسید.

۱

۲

۳

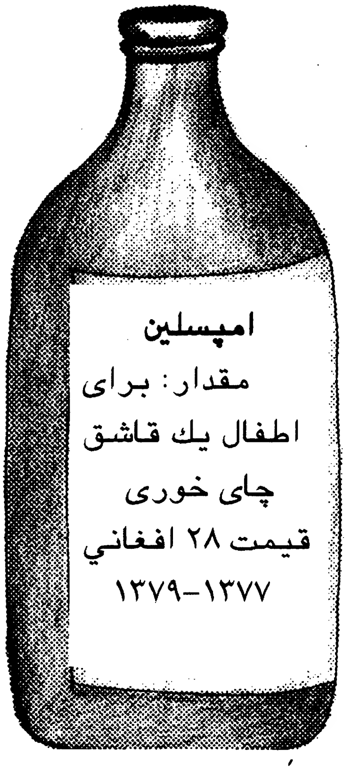
گندم	درو	نان	نانوا	تنور	صبح
خواب	مادر	وقت	داس	نانوایی	گرم
آب	آرد	علاقمندی			

۱ –

۲ –

۳ –

نوریه وقتی دوا و یا یك شربت را میخرد به نوشته های كه در عقب بوتل میباشد توجه میكند.
او مطابق هدایات داكتر این بوتل شربت را خرید. او اول نام دوا را خواند، امپسیلین و در زیر نوشته بود، در پایین قیمت دوا را دید كه قیمت فروش دوا میباشد. اندكی پایینتر هدایات برای خوراك دوا نوشته شده بود. در اخیر متوجه تاریخ شد. دو تاریخ مختلف نوشته شده بود. یكی تاریخ تولید دوا و دیگر تاریخی كه وقت دوا پوره میشود اگر بعد از آن، از دوا استفاده میشود نه تنها موثر نمی باشد بلكه بعضی اوقات بسیار خطرناك می باشد.

سوالات:

١- نام این دوا چیست؟

٢- قیمت این شربت چند است؟

٣- مقدار كه باید به اطفال بخورند چقدر میباشد؟

٤- تاریخ كه دوا قابل استفاده میباشد از كدام تاریخ تا كدام تاریخ است؟

۱- پدر فریده ۲۷۰۰ افغانی دارد. یك سوم این پول را به فریده داد. پول باقیمانده را بین دو پسرش تقسیم کرد. هرکدام آنرا معلوم کنید.

۲- از ۷۰۰ چهار چند عدد ۳۵ را منفي کنید.

۳- اگر قیمت یك بکس ۲۲۰ افغانی باشد، قیمت ۳ بکس چند خواهد بود؟

٤- فرید ۳۷۰ افغانی را یك بکس، ۱۰۰ افغانی را قلم و کتابچه ۲۰۰ افغانی را یك بوت خرید. به شکل مجموعی چند افغانی را مصرف کرده است؟

۵- اگر برای خرید یك بکس ۳۷۰ افغانی کار باشد. برای خریدن ٤ بکس چند افغانی کار است.

درس ۳۹

١- شما در تصویر چی را میبینید؟

٢- کدام سبزیجات را شما بیشتر خوش دارید؟

٣- چرا نسبت به گوشت مردم کمتر سبزی میخورند؟

٤- کدام سبزیها در قریه شما به فراوانی یافت میشود؟

٥- هفته چند بار شما سبزیجات میخورید؟

٦-خوردن سبزیجات برای بدن چی فایده دارد؟

سبزیجات

نرگس درباغ کار میکند. فرید اوراکمك میکند. آنها سبزیجات را کشت میکنند. رویا ودختر خاله آنهادر باغ آمده است. نرگس و فرید برای او معلومات میدهند.

فرید: سبزیجات برای صحتمندی و تندرستی ما فایده دارد. خوردن زیاد سبزیجات باعث مقاوم ساختن وجود در مقابل مریضی ها میگردد. سبزیهای تازه انواع زیاد دارد که بعضی خام و بعضی پخته خورده میشود.

سبزیهاییکه خام خورده میشوند عبارت اند از گندنه، پیاز، کاهو، ملی، زردك، تره، بادرنگ، ،گشنیز،نعنا ،تراتیزك، لیمو و امثال آن.

سبزی هایی که پخته خورده میشوند عبارت اند از پالك، بامیه، بادنجان سیاه، شلغم ترایی، کرم،کدو،گلپی و غیره.

نرگس: خوردن سبزیهای تازه هم به صورت خام و هم به صورت پخته فایده های زیاد دارد. سبزیها دارای ویتامین های اند که برای وجود مفید اند و برای صحت و سلامتی انسانها ضروری میباشند. مثلاً کدو و زردك دارای ویتامین میباشد که برای چشمها بسیار فایده دارد.سبزیهایی که برگهایشان دارای رنگ سبز تیره میباشد برای خون مفید است مانند برگ ملی سرخك،پالك و غیره.

فرید ادامه داد: سبزیهای تازه که خام خورده میشوند باید خوب شسته شوند تا کثافات آن از بین برود.انهاباید باپتاس شسته شوند.اگرپتاس نباشد بایددرآب ونمك برای مدتی گذاشته شود.تامیکروب های آن ا ز بین بروند.آب سبزیهای تازه که به صورت پخته خورده میشوند، نباید بعد از جوش دادن دور انداخته شود،

زیرا مواد مفید سبزی در آن حل میشود. از آب آن باید در پختن طعام دیگر استفاده گردد.

رویا بعد از اینکه تمام دانستنیهای مفید را در مورد سبزیجات شنیدگفت: سبزیجات اینقدر مفید اند، پس چرا فامیل ما کمتر سبزیجات میخورند؟
نرگس گفت: اگر ما برنج، گوشت، لوبیا و غیره غذاهای بدن ساز میخوریم، درست است که چاق و کلان میشویم، اما وجود ما مقاومت در مقابل امراض نمیداشته باشد. اما اگر همراه با آن سبزیجات زیادبخوریم، در آنصورت مقاومت بدن ما زیادتر میشود. اگر مریض میشویم، دوباره به زودی صحتیاب میشویم.
فرید گفت: واقعاً سبزیجات فایده های بسیار دارد. مثلاً، لیمو خون را پاك میکند و هم دارای ویتامین(سی) است که برای ریزش، سرفه و زکام مفید است. برعلاوه خوردن زیاد لیمو باعث زیبایی جلد میگردد.
نرگس ادامه داد: سیر هم بسیار فایده دارد. خوردن روزانه سیر و پیاز معده را پاك میکند و عمر انسان را دراز میسازد.
رویا: من نمی دانستم که سبزیجات این قدربرای صحت مندی ومقاوم ساختن وجوددرمقابل امراض مفیداست.
حالاکه فایده های آنرافهمیدم.می خواهم باپدرم مشوره نمایم تاماهم درحویلی خودترکاری کشت نمایم.اماحویلی مابسیارکلان نیست.
فریدگفت: شمامیتوانیدکه کردهای بسیارخوردترکاری درحویلی تان تیارکنیدودرهرکدام آن یك نوع مختلف ترکاری کشت نماید.

بادنجان رومی	دال	ملی سرخک	ترایی	کاهو	لوبیا
گل ختمی	پالك	تراتیزك	نعنا	زردك	سیر
نوش پیاز	برنج	بادرنگ	پیاز	گشنیز	ماش
بادنجان سیاه	کرم	ملی سفید	لبلبو	مشنگ	گندنه
گل کدو	کچالو	جواری	گلپی	کدو	باقلی
برگ ملی	جو	مرچ تازه	نخود	شلغم	گندم

هريك از سبزيجات فوق را در ستون آن بنويسيد.

شماره	غله جات و حبوبات	سبزی برگدار	سبزی ریشه یی	سبزی میوه	گل سبزی
١	لوبیا	گشنیز	کچالو	بادنجان رومی	گلپی
٢		نعنا	شلغم	بادنجان سیاه	
٣			ملی سفید		
٤					
٥					
٦					
٧					
٨					
٩					
١٠					

١- آیا شما گوشت زیاد میخورید یا سبزیجات؟

٢- چرا ما ضرورت داریم که برگ سبز نباتات را بخوریم؟

٣- خوردن لوبیا چی فایده دارد؟

٤- یك غذای مکمل شامل کدام چیزها میباشد؟

نام غذاهاییکه در قریه شما موجود است در جدول ذیل در ستونهای مناسب بنویسید.

شماره	میوه جات	لبنیات	گوشت	سبزیجات	حبوبات	غله جات
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						

از هر ستون یك غذا را انتخاب نموده در باره آن یك جمله بنویسید.

۱- ______________________________

۲- ______________________________

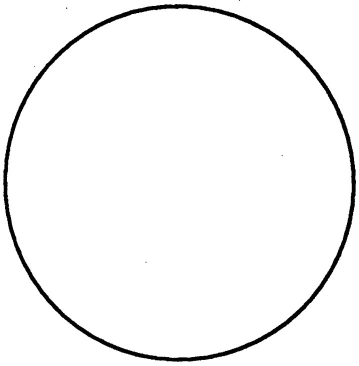
۳- ______________________________

۴- ______________________________

۵- ______________________________

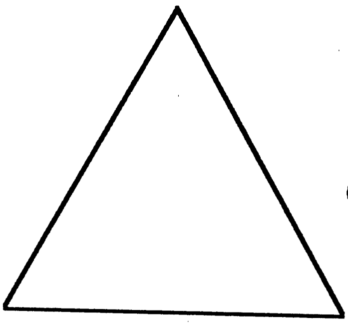
۶- ______________________________

بنگرید، بخوانید و بیاموزید!

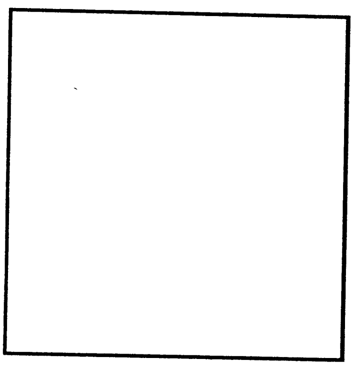
به شکل هندسی (۱) نگاه کنید. این یك دایره است. دایره شکل گرد دارد.

شکل ۱

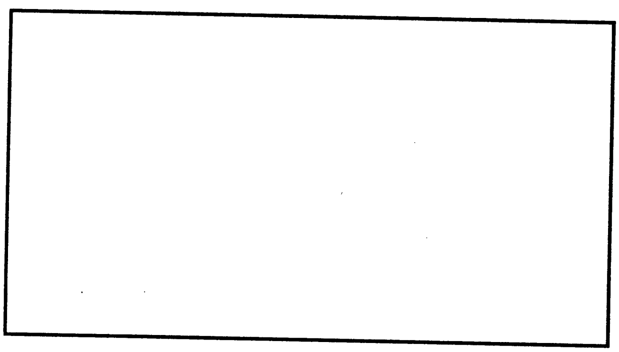
شکل هندسی (۲) یك مثلث میباشد. مثلث دارای سه ضلع و سه زاویه میباشد.

شکل ۲

به شکل هندسی (۳) نگاه کنید. یك مربع است. یك مربع دارای چهار ضلع و چهار زاویه با هم مساوی میباشد.

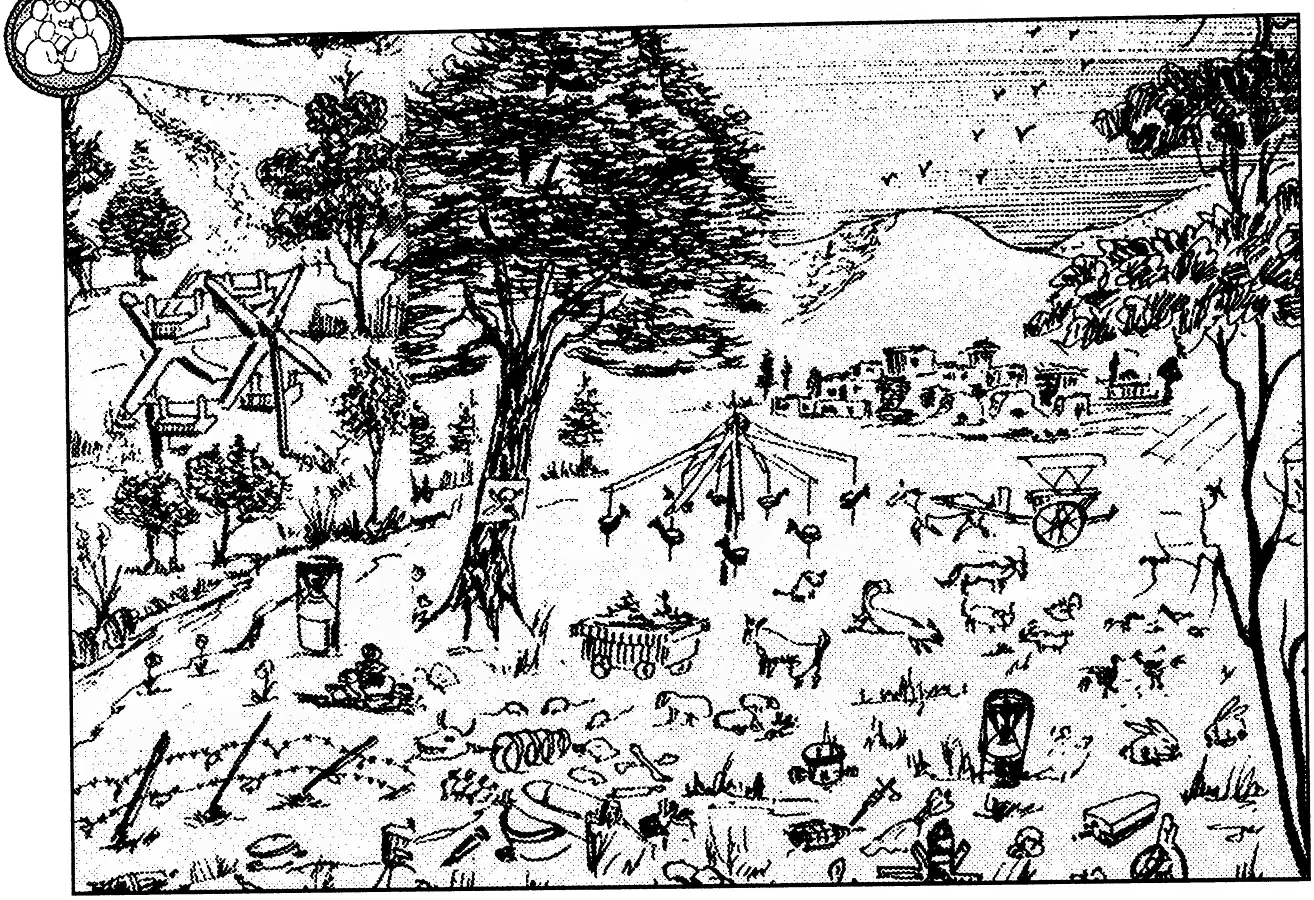
شکل ۳

شکل هندسی (۴) یك مستطیل را نشان میدهد. مستطیل مانند مربع دارای چهار ضلع و چهار زاویه میباشد مگر اضلاع آن باهم مساوی نیست. بلکه دو ضلع مقابل با هم مساوی میباشند. زوایای آن باهم مساوی اند.

شکل ۴

درس ۴۰

۱- در تصویر فوق شما چی را میبینید؟

۲- شما به دقت بشمارید و بگویید که در تصویر چند ماین وچندفیرمنفجرناشده وجوددارد ؟

۳- اگر شما با این اشیا مواجه شوید چه خواهید کرد ؟

٤- آیا شماکسی رامی شناسیدکه حادثه ماین بالای آن رخ داده باشد؟

۵-چند نوع ماین و مواد منفجر ناشده را میشناسید؟

پسری که پدرش را نجات داد

امیر محمد در مسجد چهلستون با مردم قریه چنین قصه میکرد.
من وپسرم محمود به کوه چهلستون که سابق یك پوسته نظامی آنجا بود رفته بودیم تا بته بیاوریم. هنوز چند بته را جمع نکرده بودیم که محمود صدا کرد: ماین! پدر اینجا خطر ماین است.

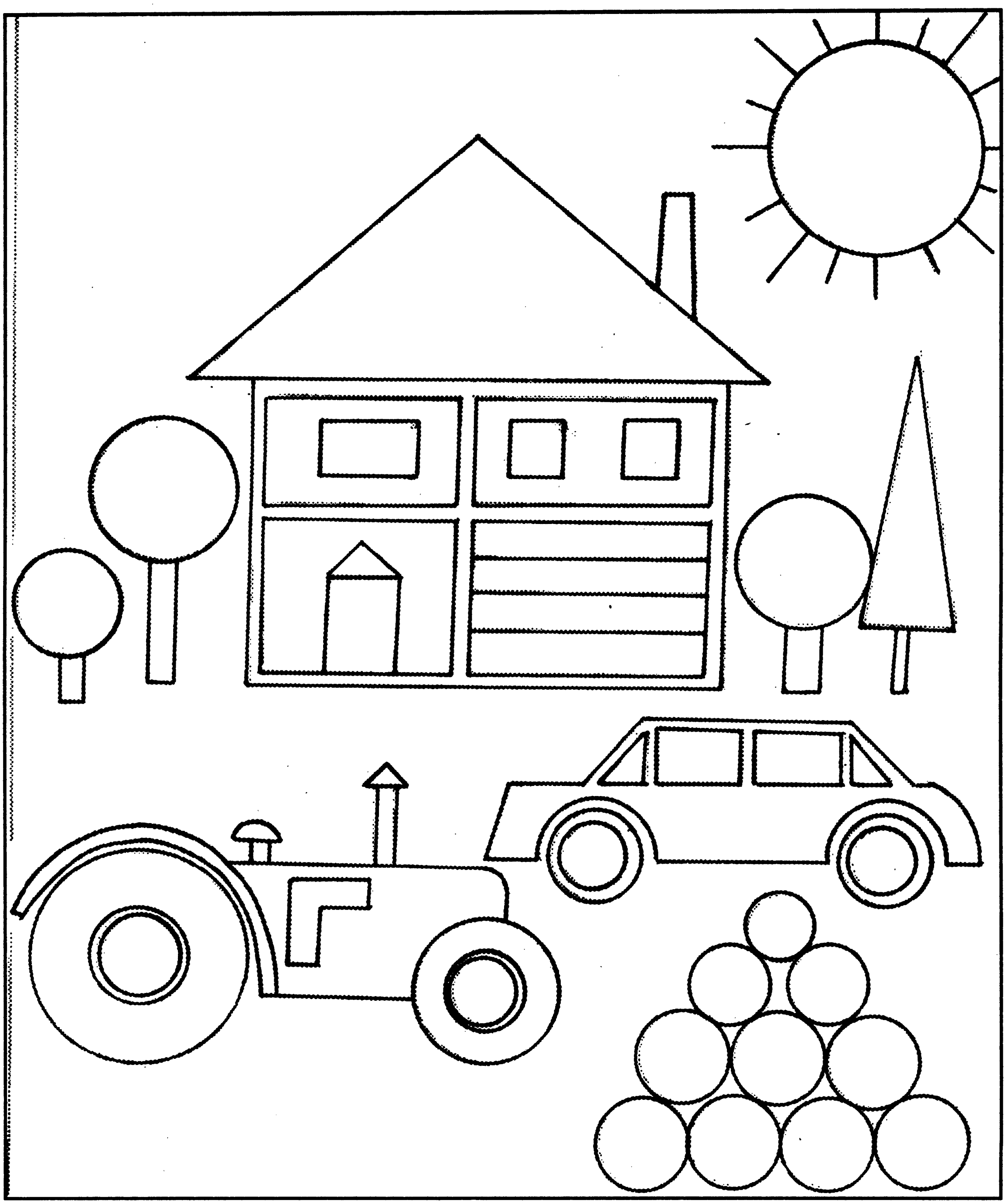
من حیران شدم که چي کنیم. محمود مرا رهنمایی کرد و گفت: بدون وارخطایی ما باید پل پاهاي خودرا تعقیب نموده برگردیم. ما همین کار را کردیم و از خطر ماین نجات یافتیم.
یکی از حاضرین پرسید: مگر محمود چگونه دانست که در آنجا ماین بود و اینکه باید پل پای خودرا تعقیب نموده برگردد؟

امیر محمد جواب داد: در اول من هم حیران مانده بودم که محمود این گپ ها را چطور میدانست. وقتی از او پرسیدم گفت: من در کورس آگاهی از خطر ماین که دایر گردیده بود این مطلب را فهمیدم. رهنمای ما گفته بود که هرجایی که با رنگ سرخ نشانی شده باشد خطر ماین وجود دارد و شما با تعقیب نمودن پل پاهایتان خود را از ساحه ماین دور بسازید. هیچگاه به مواد ناشناخته که جلب توجه میکند دست نزنید. ماین ها و دیگر مواد منفجر ناشده را با سنگ نزنید. در جاهایی که قبلاً ساحه نظامی بوده داخل نشوید. داخل مخروبه ها و یا خانه های تخریب شده نشوید. کوشش کنید که از راه هایی رفت و آمد عمومی منصرف نشوید، حتی اگر ضروری هم باشد. اگر کدام واقعه انفجار ماین را میبینید، بسوی قربانی حادثه ماین ندوید که خطر موجودیت ماین های دیگر نیز میباشد.
در ساحه که ماین پاکی جریان دارد داخل نشوید.

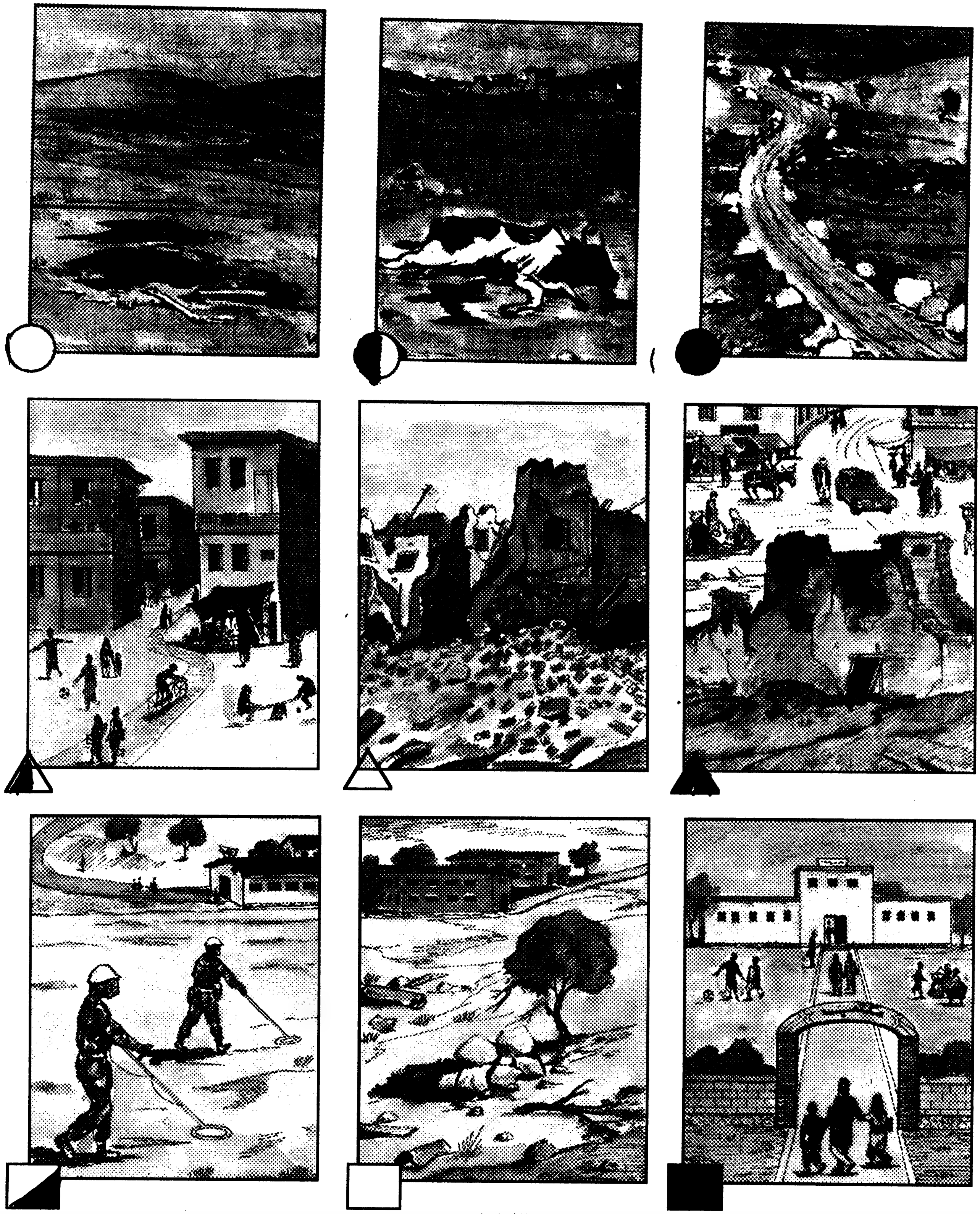
بادیدن اشیای مشکوك باید به نزدیك ترین تیم ماین پاکی و یا مقامات محلی اطلاع بدهید.
آنچه راکه در مورد ماین آموخته اید به دیگران نیز بیاموزانید.

از اینکه امیر محمد از خطر ماین نجات یافته بود ،اهالی ده شکر خداوند را به جا آوردند و از او خواستند تا ختم و خیرات نماید. آنها تصمیم گرفتند که اطفال شانرا در این کورسهای که درباره خطر ماینها دایر میگردد بفرستند.

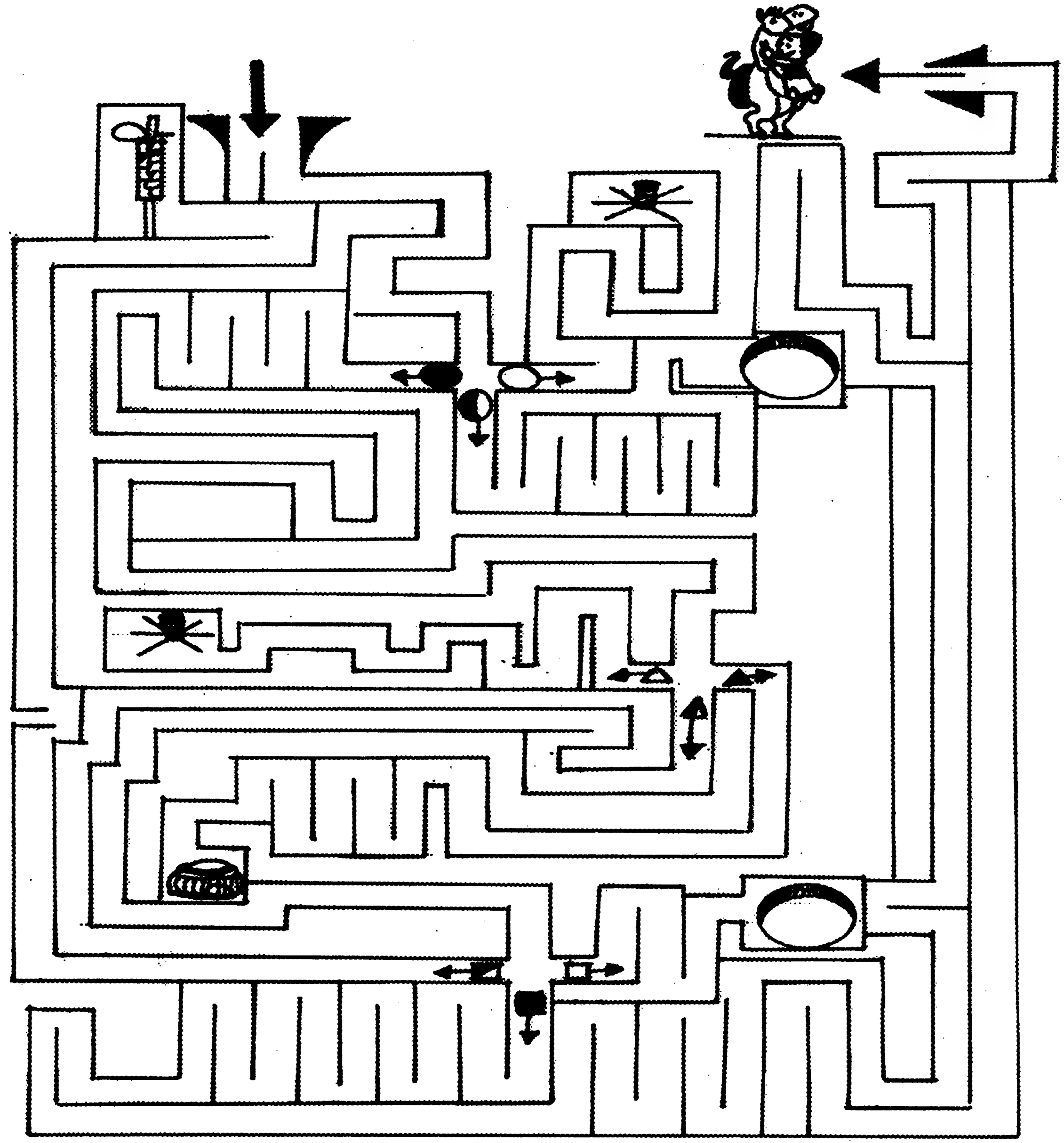
به تصویر ذیل نگاه کنید و بگویید که در این تصویر چند مثلث، مربع، مستطیل و دایره وجود دارد. نام اشکال را در داخل آن بنویسید.

آزمایش هوش شما!

به دقت تصاویری را که در صفحه قبلی داده شده بنگرید. در هر قطار یك راه مصون برای رفت و آمد وجود دارد. آنرا انتخاب نموده علامه آنرا به خاطر داشته باشید. بااستفاده از همان علامات راه مصونی را دریابید که شما را به اسپ برساند.

۱- آیا شما از این بازی لذت بردید؟

۲- اگر کسی راه غلط را انتخاب کند چی واقع میشود؟

۳- شما از این بازی چی آموخته اید؟

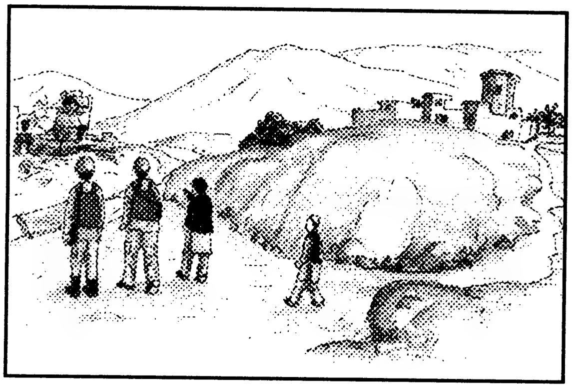
دربارهٔ هر تصویر بنویسید.

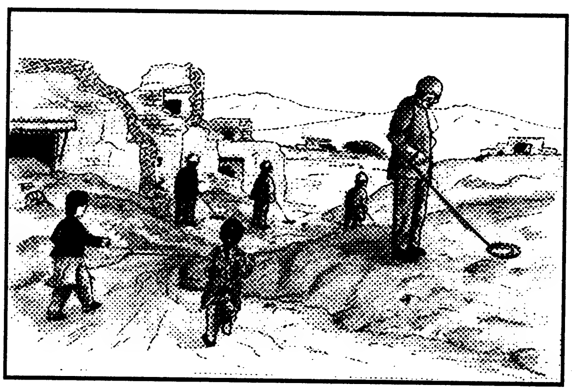
١ ________________

٢ ________________

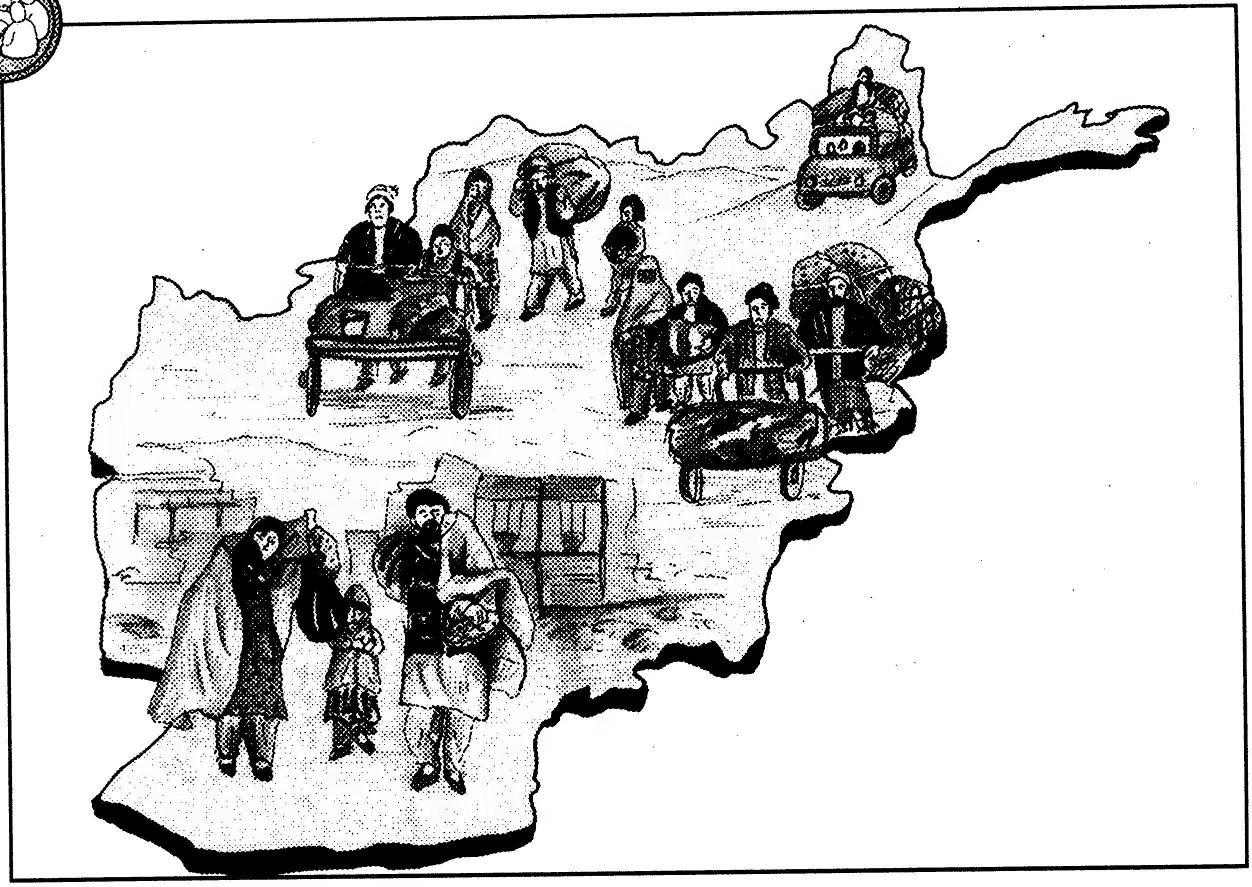

٣ ________________

٤ ________________

درس ۴۱

۱- شما در این تصویر چی را میبینید؟

۲- چرا مردم سرزمین مادری خود را ترک میگویند؟

۳- در وقت ترک وطن آنها چی احساس داشته اند؟

۴- آیا از اقارب و فامیل شما کسی مهاجر است؟

۵- شما در بارهٔ زندگی مهاجرین چی میدانید؟

بنام خداوندبخشاینده ومهربان

دوست عزیزم مسعود جان!

اسلام علیکم و رحمة الله و برکاته!

بعد از عرض سلام، صحت و سلامتی شما را با فامیل محترم تان از بارگاه خداوند متعال خواهانم. مایان در عالم مهاجری، الی تحریر نامه هذا دارای صحت بوده جز دوری وطن و وطنداران مشکل دیگری نداریم.

نامه تان بعد از مدتها انتظار برایم رسید و از اینکه مژده صحتمندی شما و احوال خیریت وطن را با خود داشت باعث خوشی من گردید.

از طرف ما بکلی خاطر جمع باشید. زندگی مانند سابق به پیش میرود. اما مهاجرت و بیوطنی ما را هرروز رنج میدهد.

مسعود جان!

در مورد وضع زندگی مهاجرین در پاکستان پرسیده بودی. در اینجا افغانهااکثراً در کمپهایی که مخصوص مهاجرین است بسر میبرند. یکعدهٔ محدود آنها در شهرها زندگی دارند.

در کمپها خانه ها بشکل بسیار ابتدایی خامه ساخته شده است. این کمپها اکثراً در مناطق دور از شهر قرار دارد. همین کمپی که ما در آن زندگی میکنیم به نام کمپ غازی یاد میشود که دو ساعت از شهر فاصله دارد و در دامنه کوه واقع است. در داخل کمپ یك بازار است که از خانه ما نیم ساعت مسافه دارد.

درکمپ ما مکتب برای پسران وجود دارد که من در صنف پنجم آن درس میخوانم.

در اینجا کار برای افغانها بسیار کم است. عدهٔ زیاد به کارهای روزمزد مصروف استند و مشکلترین کارها را انجام میدهند. در اخیر همانقدر پول بدست میاورند که مصرف یك روزه فامیل آنها را کفایت کند. پدرم نیز از صبح تا به شام مصروف خشت زدن است و شب آنقدر خسته میباشد که توان صحبت کردن را نمیداشته باشد.

آنعده مهاجرینی که در شهر ها زندگی میکنند کرایه بسیار گران به خاطر خانه میپردازند. در اینجا اکثراً قریه جات و دهات آب، برق و گاز دارند. زمانیکه ترقی را در اینجا میبینم به فکر کشور خود می افتم که چقدر ویران شده و هنوز هم ویرانی جریان دارد و هیچکس به فکر آبادی و آرامی آن نیست.

باوجودیکه در اینجا بم، جنگ، راکت نیست و ما آرام هستیم، اما فکر وطن و مردم ما را آرام نمیگذارد. همیشه به بارگاه خداوند متعال دعا میکنیم تا در وطن ما صلح و آرامی برقرار گردد تا دوباره با هم یکجا زندگی نماییم. برای آبادی میهن خود کمر همت ببندیم.

خوب مسعود جان، در خاتمه شمارا به خداوند کریم میسپارم. با امید دیدار شما و آبادی وطن عزیز ما!

والسلام

برادر مهاجرتان

عبدالمنان از کمپ غازی

سوالات ذیل را حل نمایید.

۱- در یك مسابقه بزکشی خوبترین اسپ در یك ثانیه ۳۰ متر میدود. اگر اسپ مذکور به همین سرعت بدود، ۸۰۰ متر را در چند ثانیه طی خواهد کرد؟

۲- مجموع پول صفیه ، فریده و کریمه ۱۲۸۷ افغانی است. اگر مجموع پول صفیه و فریده ۸٦۰ افغانی باشد. پول کریمه چقدرخواهد بود؟

۳- شریف مبلغ ۲٤۰۰ افغانی داشت که برای عیدسودابخرد.میلغ۲۱۰ افغاني آنراکیك وکلچه ومبلغ ۱۱۳ افغاني راچاکلیت ومبلغ ۳۲۰ افغانی رابادام وکشمش خرید.حالاچندافغانی نزدشریف باقی مانده است.

۴- اگر یك بیرل گنجایش ۲۰۰ لیتر تیل را داشته باشد، برای ۲٦۰۰ لیتر تیل چند بیرل ضرورت داریم؟

۵ - ظفر ۳۰۰۰ افغانی داشت. ۲٦۵۰ افغانی آنرابرای دوست اش قرض داد. چند افغانی نزداو باقی مانده است؟

يك لست از دوستانتان را ترتيب بدهيد كه با فاميل خود وطن را ترك گفته اند.

	نام دوست تان	عمر	دختر	پسر	تاريخ هجرت	علت
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
۸						
۹						
۱۰						

۱- چرا شما داخل وطن هستيد و آنها وطن را ترك كرده اند؟

۲- دربارهٔ آنها شما چی فكر ميكنيد؟

۳- آيا آنها خوش هستند يا نه؟

نام ده چیزی را بنویسید که شکل دایروی را دارند.

۲- اشیا مستطیل شکلی را که در خانه میبینید بنویسید.

اشکال ذیل را رسم نمایید.

مستطیل	مربع
دایره	مثلث

زراعت کشور ما

خالد و شریف باهمدیگر راجع به زراعت گپ میزدند.

خالد: وطن عزیز ما یك کشور زراعتی است.

شریف: به کدام علت کشور ما زراعتی است.

خالد: بخاطریکه هرقسم نبات در کشور ما کشت میشود واکثریت مردم ما دهقان هستند.

شریف: راست میگویی! ببین اول پدر من یك دهقان است.

خالد: در کشور ما کدام چیزهابسیار کشت میشود و رول عمده دارد؟

شریف: در کشور ما گندم، جو، جواری، پنبه، لبلبو و برنج بسیار کشت میشود و رول عمده در زراعت ما دارند.

خالد: ما هم در زمین خود گندم کشت کرده ایم. اما زمین ما کم است. حاصلی را که ما هرسال میگیریم، برای ما کافی نیست.

شریف: ببین خالد! ما هم مانند شما زمین کم داریم، اما ما بالای زمین خود یك باغ تیار کرده ایم. ما در باغ خود درختهای آلو را کشت کرده ایم. وقتی که آلو ها پخته میشود، من در چیدن آن با پدرم کمك میکنم. باغ ما بسیار کلان نیست. اما ما از آن حاصل میگیریم و به این ترتیب مقدار زیاد آنرا به فروش میرسانیم. از پول آن مواد ضروری دیگر از قبیل گندم، روغن، چای و غیره چیزهایی که ضرورت داریم میخریم.

خالد: بلی شما راه بسیار خوب را پیش گرفته اید و حاصل بسیار خوب میگیرید.

شریف: بر علاوه این طریقه راه های دیگر هم وجود دارد که میشود از آن استفاده کرد.

خالد: مثلاً چی؟

شریف: مثلاً من متوجه شده ام که کسانیکه زمین کم دارند و از آن به اندازه کافی حاصل نمیگیرند، میتوانند که از زمین های یکدیگر به شکل شریکی استفاده کنند. به این ترتیب هم آنها میتوانند که حاصلات زیادتر بگیرند. اگر چند نفر یکجا شوند و یك باغ را به صورت شریکی آباد نمایند و بالای آن کار کنند میتوانند که حاصلات زیادتر و مفاد بیشتر داشته باشند.

خالد: ما باید به هر صورت کوشش کنیم که از زمین های خود حاصلات زیادتر بگیریم و طریقه بهتر شدن زراعت را پیش بگیریم.

شریف: بلی! برای بهتر شدن زراعت باید از انواع مختلف کودها استفاده کنیم.

خالد: کود ها چی استند؟

شریف: کودها باعث پر ثمر شدن زمین ها میگردد. سه نوع کود وجود دارد، کود حیوانی، کود نباتی و کود کیماوی .

خالد: بخاطریکه خاك زمین پرقوت گردد، یك راه دیگر هم وجود دارد، مثلاً کشت کردن شفتل و رشقه باعث میشود که خاك پرقوت گردد. اگر یك دهقان برای چندین سال متواتر گندم و یا دیگر غله جات کشت کند کشت پی در پی آن باعث کم قوتی زمین میگردد.

شریف: ما باید در جستجوی راه های مختلف بخاطر بهتر شدن وضع زراعت خود باشیم و معلومات زیاد حاصل کنیم. هرگاهی که معلومات ما زیاد میشود، ما میتوانیم به والدین خود معلومات بدهیم و هم در آینده که خود ما کلان شدیم و کار کردن را بالای زمین شروع کردیم از آن استفاده کنیم.

خالد: ما باید وقت حاصلات زمین با والدین خود بسیار کمك کنیم. مثلاً در خانه از خواهر و برادر خورد خودمراقبت کنیم و کارهای دیگری را که میتوانیم انجام بدهیم تا والدین ما بتوانند به خاطر آرام کار نمایند.

نام غله جات و سبزیجات را زیر ستون های ذیل بنویسید.

نام سبزیجات و غله جات در زمین شما	نام سبزیجات و غله جات در قریه شما
۱	
۲	
۳	
۴	
۵	
٦	
۷	
۸	
۹	

رشیده و حمیده گل میچیدند. رشیده ۵۹ شاخه گل و حمیده ۲۶ شاخه گل چیده اند. رشیده چند گل بیشتر نسبت به حمیده چیده است؟

$$\begin{array}{r} 59 \\ -\ 26 \\ \hline 33 \end{array}$$

میتواند که به این شکل نیز نوشته شود.

$$\begin{array}{r} 50 + 9 \\ -\ 20 + 6 \\ \hline 30 + 3 \end{array} \quad 33$$

---

۵۴ ⟵ ۵۰ + □
− ۳۲   − □ + ۲
□ + □   □

۳۷ ⟵ ۳۰ + ۷
− ۲۵   − □ + ۵
□ + □   □

۶۸ ⟵ □ + ۸
− ۳۴   − □ + □
□ + □   □

۴۳ ⟵ ۴۰ + □
− ۲۹   − □ + ۹
□ + □   □

۹۵ ⟵ □ + □
− ۴۳   − □ + □
□ + □   □

۸۷ ⟵ □ + □
− ۶۲   − □ + □
□ + □   □

کی کدام کارها را انجام میدهد.

	زن	مرد	دختر	پسر
۱- کی کود کیمیاوی می آورد ؟				
۲- کی قلبه میکند ؟				
۳- کی زرع میکند ؟				
٤- کی کود کیمیاوی را میپاشد ؟				
۵- کی زمین ها را آبیاری میکند ؟				
٦- کی از زمین ها مراقبت میکند ؟				
۷- کی امراض نباتی را مشخص میسازد ؟				
۸-کی دوای ضد حشرات را می آورد ؟				
۹- کی درو میکند ؟				
۱۰- کی خرمن میکند ؟				
۱۱- کی خرمن را باد میکند ؟				
۱۲- کی آنرا بار میکند ؟				
۱۳- کی در گندم پاکی سهم میگیرد ؟				
١٤- کی غله را برای خوراکه جدا میکند ؟				
۱۵- کی قرضه را میدهد ؟				
١٦- کی آنرا بفروش میرساند ؟				
۱۷ کی غذا برای دهقانان و دیگران تیار میکنند ؟				

يك نفر دهقان ۲۰۰ تن گندم حاصل گرفته است. دهقان دومی ١٦٤ تن گندم بیشتر از دهقان اولی و دهقان سومی۲۸۹ تن گندم کمتر از دومی حاصل گرفته اند. مجموع حاصلات هر سه نفر دهقان را حساب کنید.

۲- اگر وزن یك صندق چای ۱۵۰ کیلو گرام باشد وزن ۷ صندق چای چند کیلوگرام خواهد بود ؟

۳- د ر یك بیرل ۵۵۰ لیتر آب وجود دارد. اگر پنج نفر به شکل مساویانه از آن آب بگیرند. به هر کدام آن چقدرآب میرسد ؟

٤- طول یك توپ تکه نخی ۲۵ متر میباشد. طول ۹ توپ تکه نخی چندمتر میباشد ؟

۵- اگر مصرف تیل یك موتر ماهانه ۲۰ لیترباشد. مصرف تیل آن در یك سال چند خواهد بود ؟

درس ٤٣

مالداری

یك روز که زبیده با پدرش به طرف خانه روان بود. در راه چشم شان به یك لوحه افتاد که در آن نوشته شده بود "کلینیك مالداری" زبیده پرسید: پدر جان مالداری چی را میگویند؟

پدرش جواب داد: نگهداری و بهره برداری از حیوانات را بنام مالداری یاد میکنند. کسیکه این کار را انجام میدهد به نام مالدار یاد میشود. میدانی دخترم که مالداری بعد از زراعت در کشور ما در درجه دوم قرار دارد و مردم عاید زیاد از مالداری بدست می آورند. حیواناتی که در افغانستان بسیار معمول است و بسیار پیدا میشود عبارت است از گاو، خر، گوسفند، بز، اسپ، و قلبه گاومی باشد.

زبیده پرسید: پدر جان مردم از مالداری چگونه عاید بدست میاورند؟

پدرش گفت: مردم از حیوانات برای حمل ونقل، زراعت و آبیاری استفاده میکنند. همچنان از محصولات حیوانی به حیث مواد خوراکه و تجارت استفاده میشود که تمام این کارها فایده دارد. از حیواناتی مانند شتر، خر و اسپ برای حمل و نقل استفاده میکنند. مثلاًوقتی که کوچی ها از یك جا به جای دیگر کوچ میکنند تمام اموال خودرا بالای شتر انتقال میدهند. در قریه جاتی که موتر و دیگر وسایل عصری نقلیه وجود ندارد، مردم از خر واسپ برای حمل و نقل استفاده میکنند. حیوانات از وسایل عمده حمل و نقل در کشور ما است.

زبیده که با شنیدن این همه سخنان به فکر رفته بود در مورد استفاده از حیوانات در ساحه زراعت سوال نمود.

پدرش گفت: در زراعت حیوانات را برای قلبه کردن زمین و میده کردن گندم و غیره استفاده میکنند. از مواد فضله حیوانی به خیث پارو در زراعت کار میگیرند. همچنان اردها که توسط حیوانات به کار انداخته میشود.زمین های زراعتی راآبیاری میکنند.

زبیده گفت: پدر جان با حیوانات چگونه تجارت میکنند؟ آیا آنهارا به خارج میبرند و میفروشند؟

پدرش خندید و گفت: از محصولات حیوانی مثلاً از پوست حیوانات برای ساختن چرم

وپوشاك مانند کلاه قره قلی، پوستین وازپشم ان برای بافتن قالین و غیره چیزها استفاده میکنند. قره قل، پشم وروده که محصولات حیوانی انداجزای عمده صادرات کشورماراتشکیل میدهند. . عایدی که از آن بدست میاید یك قسمت مهم اقتصاد کشور مارا تشکیل میدهد. تقریبا ۲۲٪ فیصد صادرات کشور ما را قره قل ،قالین و پشم تشکیل میدهد. همچنان مردم ازمحصولات حیوانی مانند شیر، ماست، چکه، قروت، دوغ، روغن ، قیماق، تخم و گوشت به حیث موادخوراکه استفاده می کنند. آنهااین محصولات را به فروش هم میرسانند. که اینها همه عاید دارند.

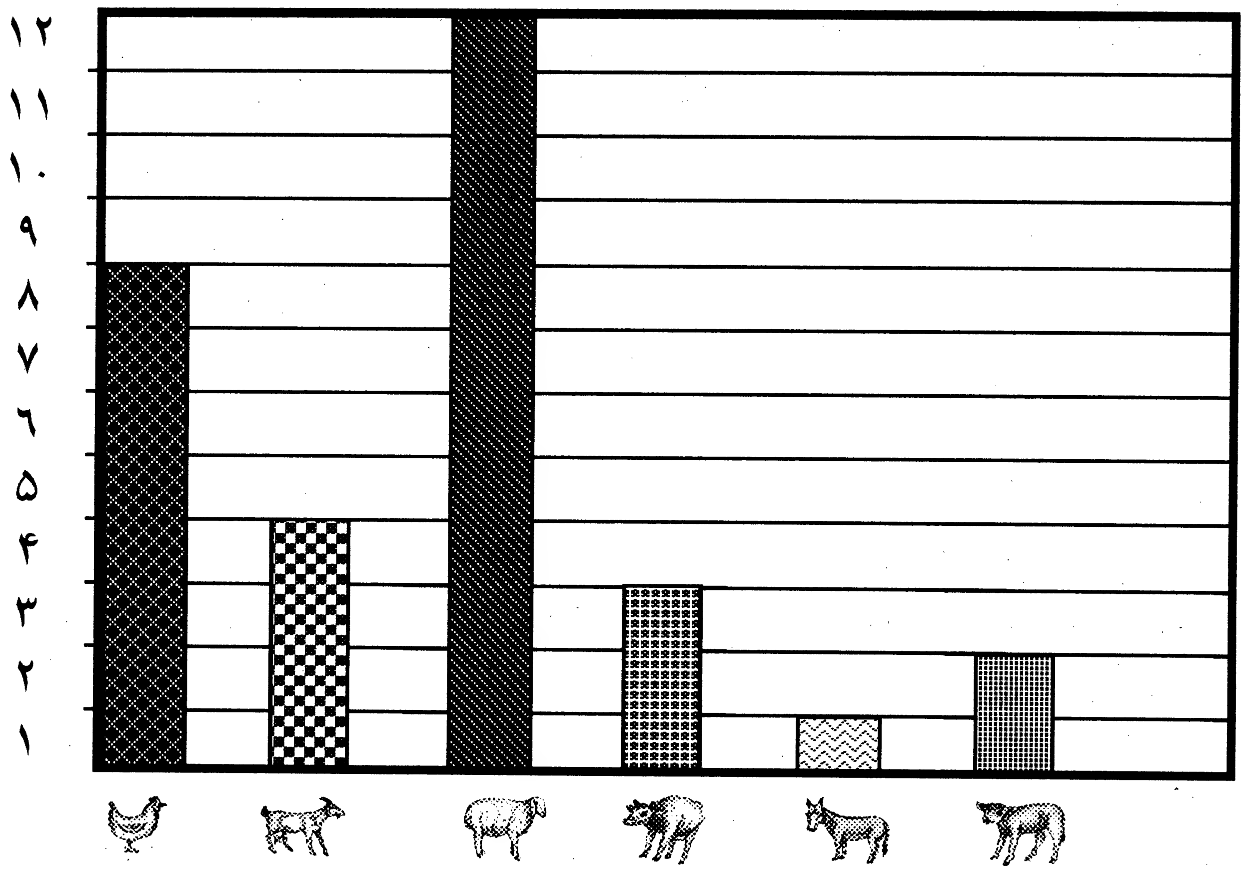
زبیده گفت: خوراك اینقدر حیوانات چگونه تهیه میشود؟

پدرش گفت: برای تغذی حیوانات چرا گاه ها وجود دارد. چراگاه ها در انکشاف مالداری و بهتر شدن محصولات مالداری رول عمده دارد. هرقدر چراگاهها زیاد باشد محصولات مالداری فراوان و خوب میباشد. زیادتر مردمان کوچی مالدار اند و آنها بخاطر پیدا نمودن چراگاه های خوب و غذای بهتر برای حیوانات شان از یك جا به جای دیگر کوچ میکنند. اما در جریان این جنگ طولانی بسیاری از چراگاه ها از بین رفته و حیوانات هم بیرحمانه تلف شده اند و بسیاری مردم مالداربودند، مهاجر شده اند. این جنگهابالای مالداری نیز بسیار تاثیر بد کرده.است.

زبیده پرسید: پدر چرا اینجا کلینیك نوشته کرده اند؟ آیا حیوانات نیز مریض میشوند؟

پدرش جواب داد: بلی فرزندم حیوانات هم مریض میشوند. اگر تداوی نشوند از بین میروند. حیوان مریض را باید هرچه زودتر نزد داکتر حیوانات ببریم. داکتر حیوانات را وترنر هم میگویند. حیوانات هم از اثر کثافت، میکروب و غذای خراب مریض میشوند. اگر خانه حیوانات کثیف باشد و حشرات در آنجا زیاد باشد باعث مریضی حیوانات میگردد. طویله ها باید از جای بود و باش مردم کمی فاصله داشته باشد تا امراض حیوانات به انسانها نقل نکند. حیوانات باید واکسین شوند. مانند گوسفندان و میش ها باید قبل از رسیدن موسم بهاربخاطر جلوگیری از مرض دیوانه واکسین شوند. مواد غایطه حیوانات باید روزانه از سطح طویله پاك شود و سطح طویله شستشو گردد، چون حیوانات هم به نظافت ظرورت دارند.

جدول مالداري مردم :

تعداد حیوانات را از روی گراف فوق بنویسید.

١- کدام حیوان بسیار کم است؟ چند دانه؟

٢- کدام حیوان بسیار زیاد است؟ چند دانه؟

٣- چند بز است؟

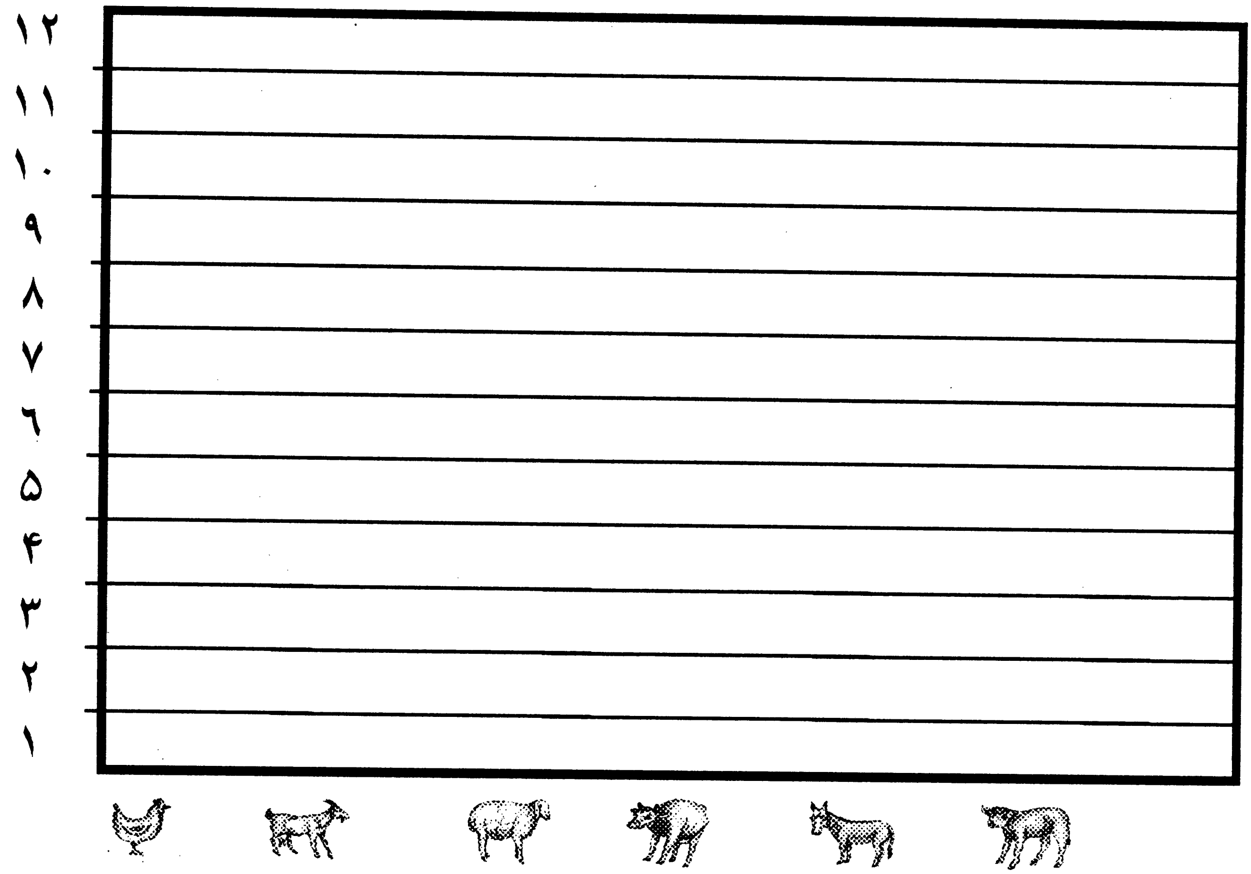
٤- چند گوسفند اضافه تر از بز است؟

٥- چند قلبه گاو است؟

٦- چند قلبه گاو نسبت به مرغها کم است؟

٧- در این جدول تعداد کدام حیوان به ٨ میرسد؟

تعداد حیواناتی که یك دوست شما دارد در پایین به شکل گراف صفحه قبلی نشان بدهید.

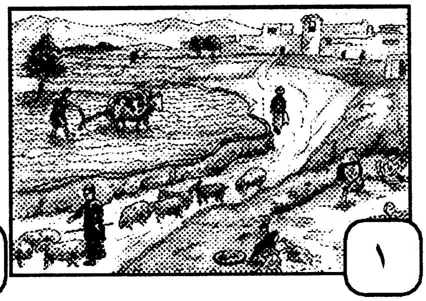

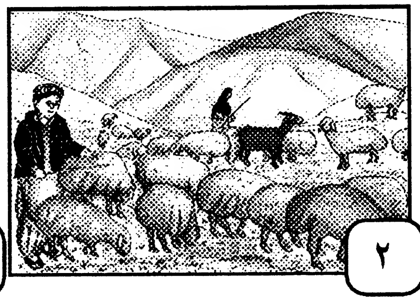

تنها تعداد حیوانات را به عدد بنویسید.

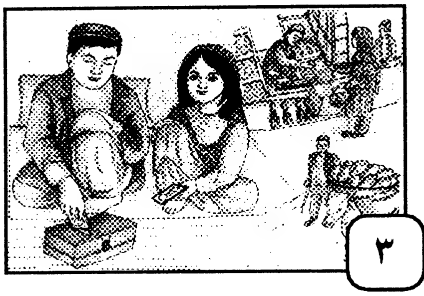
نام حیوانات	قلبه گاو	گوساله	مرغ	گوسفند	بز	گاو	دیگر حیوانات
تعداد حیوانات							

در مورد مالداری دوست تان چند جمله بنویسید.

به این رسم ها نگاه کنید و یک قصه جالب در مورد بنویسید.

۱- ____________________

____

____

____

۲- ____________________

____

____

____

۳- ____________________

____

____

____

کامله ۱٤ افغانی رامیوه و ۸ افغانی را ترکاری خریده است.معلوم کنید اودرمجموع چندافغانی رامصرف نموده است؟

۱٦ ← ۱۰ + ٦
\+ ۸   + ۸
۱۰ + ۱٤ ← ۱۰ + ۱۰ + ٤
۲۰ + ٤ = ۲٤

۱۷   ۱۰ + □
\+ ٦   + ٦
۱۰ + □   ۱۰ + ۱۰ + ۳
۲۰ + □ = □

۲۸
\+ ۹ ← □ + □
\+ □
□ + □ ← □ + □ = □
□ + □ = □

ترافیک

شکریه و فرید با پدرکلان خود به شهر آمدند. وقتی که به شهر رسیدند آنها علامه هایی ترافیکی را دیدند. شکریه از پدرکلان خود پرسید: بابه جان! چرا در شهر این علامه ها است و در قریه ما وجود ندارد؟

پدرکلانش جواب داد: درشهر رفت و آمد بایسکل، موترسایکل، گادی و موترها زیاد میباشد. وقتی شما به شهر می آیید باید این قوانین ترافیکی را مراعات نمایید. شما اگر میخواهید از سرك بگذرید، وقتی که نزدیك سرك شدید دفعتا تیر نشوید. بخاطریکه اگر دفعتاً به سرك داخل شوید، امکان دارد که بایسکل، موترسایکل و یا موتر با شما تصادم نماید.

فرید گفت: پس پدرجان ما باید انتظار بکشیم که سرك خالی شود؟

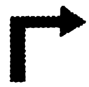
پدرکلان گفت: بلی شما قبل از اینکه از سرك تیر شوید اول به طرف دست راست و بعد به طرف دست چپ تان ببینید. وقتی دیدید که سرك فرصت است از سرك تیر شوید. بعد پدرکلان گفت یك قسمت سرك ها خط کشی شده است که آن قسمت خاص برای عبور و مرور مردم و حیوانات ساخته شده است.

پدرکلان ادامه داد: اگرکدام وقت رفت و آمد در سرك زیاد میباشد و شما میخواهیدکه از سرك عبور نمایید، اگر ترافیك در آنجا میباشد از او کمك بخواهید. وقتی شما یکنفر معیوب را میبینید که از سرك گذشته نمیتواند باید همرای او کمك نمایید تا از سرك عبور نماید.

شکریه، فرید و پدرکلان در یکجایی رسیدند که پدرکلان گفت این چهار راهی است.
شکریه پرسید: بابه جان، چرا چهار راهی میگویند؟
پدرکلان جواب داد: به خاطریکه به چهار طرف یك، یك سرك رفته است.
بعدآنها متوجه چراغهای ترافیکی شدند و فرید پرسید: چراغها چی را نشان میدهد؟
پدرکلان گفت: این ها چراغهای ترافیکی استند. هر کدام آن یك مفهوم جداگانه دارد.
فرید گفت: چطور؟
پدرکلان گفت: ببین در اینجا سه چراغ به رنگهای سرخ، زرد و سبز در یك پایه قرار دارد و آنرا ببین دو چراغ به رنگهای سرخ و سبز در یك پایه نصب شده. این سه چراغ برای عراده جات است و آن دو چراغ را که میبینی برای کسانیست که پیاده عبور و مرور میکنند.
با روشن شدن چراغ سرخ عراده جاتی که ازآن سرك میایند، باید توقف نمایند تا مردم از سرك بگذرند و موتر ها از طرف دیگر حرکت نمایند، با روشن شدن چراغ زرد عراده جات باید آمادگی برای حرکت بگیرند و کسانیکه در حال گذشتن از سرك اند به عجله بگذرند. با روشن شدن چراغ سبز موترها و سایر عراده جات میتوانند حرکت نمایند و مردم باید انتظار بکشند.
آنها به سفر خود در داخل شهر ادامه دادند. فرید در یك جای متوجه شد که در حدود ده تا دوازده عراده موتر ایستاده است. از پدر کلان در مورد پرسید: بابه جان در اینجا اینقدر موترها چی میکنند؟
پدرکلان جواب داد: این محل پارکنگ یا توقفگاه موترهاست. این علامه P را که میبینی، علامه پارکنگ است. هر جاییکه این علامه میباشد، مردم میتوانند موترها و سایر عراده جات را ایستاده نمایند.

علامات ترافیکی ذیل را با نامهای آن وصل نمایید.

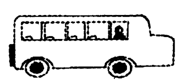
۱-

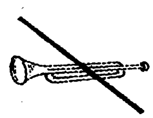
۲-

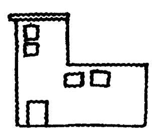
۳-

۴-

۵-

۶-

۷-

۸-

ایستگاه سرویس

پیاده رو

دورخوردن به طرف چپ

مکتب

دورخوردن به طرف راست

علامه پارك موتر ها

پارك کردن ممنوع

هارن کردن ممنوع

جملات ذیل را بخوانید. در مقابل جملات درست علامه (ص) و در مقابل جملات نادرست علامه (غ) را بگذارید.

۱- اطفال میتوانند که سر خود را از کلکین موتر در حال حرکت بیرون بکشند.

۲- هنگامی که یك نفر میخواهد که کدام موتر را توقف بدهد نباید در وسط سرك ایستاده شود.

۳- سفر کردن در بالای بام یك موتر خطرناك نیست.

۴- یك نفر باید وقتی از سرك بگذرد که در سرك عراده جات نباشد.

۵- در داخل موتر نباید سگرت کشید.

۶- اگر موتر به خواست ما توقف نمیکند باید آنرا با سنگ زد.

۷- کسی باید کوشش نکند که در عقب موتریکه در حال رفتار باشد بالا شود.

۸- ما باید به اشخاص معیوب در بالا شدن و پایین شدن از موتر کمك نماییم.

۹- مردم باید به نوبت در بس بالا شوند.

۱۰- ما نباید دربام موتر که درحال رفتار باشدبالاشویم.

جدول ارقام

یک	١	1	ون
دو	٢	2	تو
سه	٣	3	تری
چهار	۴	4	فور
پنج	۵	5	فایو
شش	۶	6	سکس
هفت	٧	7	سون
هشت	٨	8	ایت
نه	٩	9	ناین
ده	١٠	10	تن

جدول ذیل اعداد انگلیسی را ازیك تا صد نشان میدهد

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

تمام افغانها باهم برابر هستند

نوریه و محمود باهم نشسته اند و با کاکای خود صحبت میکردند.
محمود گفت: کاکا جان، راجع به تاریخ افغانستان برای ما معلومات بدهید.
کاکایش گفت: افغانستان کشور عزیز ما تاریخ پنج هزارساله دارد که در طول تاریخ به نام های خراسان و آریانا نیز یاد شده است. کشور ما یك کشور چند ملیتی است یعنی ملیت های مختلف مانند پشتون، تاجك، هزاره، پشه یی، ازبك، بلوچ و غیره، در آن زنده گی میکنند. هر ملیت زبان های مختلف، رسم و رواج های مختلف دارند که به شیوه های مختلف زنده گی دارند.اما تمام مردم که در افغانستان زنده گی میکنند به نام افغان یاد میشوند. زبان ملی و رسمی افغانستان دری و پشتو میباشد. افغانستان یك کشور اسلامی است. دین اکثریت مردم ما اسلام میباشد. اقلیت های دیگر مانند هندو و غیره نیز در افغانستان به سر میبرند. در طول تاریخ همه اقوام و ملیت ها به شکل برادرانه باهم زنده گی کرده اند. همه با هم یکجا به خاطر پیشرفت کشور عزیز ما کار کرده اند. قوانین کشورما به روی شریعت اسلامی و فرهنگ افغانی استوار است.
محمود گفت: کاکا جان فرهنگ افغانی مثلا چی؟
کاکایش جواب گفت: فرهنگ افغانی بسیار غنی است که از آنجمله یکی لویه جرگه میباشد که مردم ما مشکلات خودرا حل میکنند و تصمیم های بزرگ را توسط لویه جرگه حل میشود و فیصله های آن برای تمام مردم کشور ما قابل قبول میباشد.
نوریه گفت: همه افغانها دارای حقوق مساوی میباشد و هیچ ملیت به ملیت دیگر برتری ندارد.

محمود گفت: دشمنان خاك و مردم وطن ما گاهی به بهانه های مختلف مانند ملیت، نژاد، زبان و غیره میخواهند که موانع در راه اتحادو همبستگی مردم کشور ما به وجود بیاورند. اما ما باید هیچ وقت زمینه این را مساعد نسازیم و نگذاریم که دشمنان ما به هدف های شوم شان برسند. ما باید همیشه متحد باشیم و به حفظ وحدت ملی و یکپارچه گی کشور خود کوشش کنیم.

وطن ما

بود روح من آشـــیـــانت وطن
سر و جـــان و مـــالم فـــدایت وطن

خوشا کـــابـل و زابـل و کندهار
زهی غـــزنه و پکتـــیـــایت وطن

سمنگان و بـغـــــلان و هـرات
مهیـــن پیـــکردلـــربایـت وطـــن

بودلوگر و کـنـدز و فـــــاریـاب
زاعضای عـــشـــرت فـضـایت وطن

بدخشان وهلمند و لغـــمـــان وغـــور
همـــان منبع کیـــمیـــایت وطـــن

فراه و وردك و کـــاپیـــســـا و کنر
سرآغاز صـــبح و مـــســـایت وطن

دگر بامـــیـــان، جـــوزجـــان، بادغـــیس
بود گـــوش دل بر صـــدایت وطن

چه زیبـــاست نیـــمـــروز با ننگرهار
بجوییم شـــرط رضـــایت وطن

مرا نام پاکت ببـــخـــشـــد نشـــاط
به ســـر پروزانم وفـــایت وطن

ترا بهـتـر ز جـان سـتـاید «نصـیب»
ســـعادت بخواهـــد بـــرایت وطن

در جدول کلماتی را بنویسید که در دری و پشتو به عین شکل تلفظ میشود و یك معنا دارند.

دری	پشتو	دری	پشتو
وطن	وطن		
کتاب	کتاب		
میوه	میوه		
صورت	صورت		
عمر	عمر		
حیوان	حیوان		
تکرار	تکرار		
باطل	باطل		
قلم	قلم		

کلماتی را بنویسید که در دری و پشتو به عین شکل نوشته میشوند ولی عین معنا ندارند.

دری	پشتو	دری	پشتو
مرور	مرور		
شادی	شادی		
موره	موره		
مستی	مستی		
کوهی	کوهی		
خر	خړ		
مو	مو		
خاوری	خاوره		
بستر	بستړ		
تند	تنډ		
کلك	کلك		

وزن، طول و وقت:

۱- اگر درس شما به ساعت ۸ بجه صبح شروع شود و تا به ساعت ۱۲ دوام کند، معلوم کنید که شما روزانه چند ساعت درس میخوانید.

۲- دکانداری در روز اول ۴۸۰ کیلوگرام برنج و در روز دوم ۴۵۰ کیلوگرام برنج فروخت. در هر دو روز چند کیلوگرام برنج فروخته است؟

۳- اگر قیمت یك کیلوگرام انگور ۱۸۰ افغانی باشد، قیمت ٦ کیلوگرام آن چند خواهد بود؟

٤- مادر حامد ۱۷ متر و ۵۰ سانتی متر تکه خرید. از آن ۳ متر و ۵۰ سانتی متر را برای فرید، ۵ متر ۵٦ سانتی متر را برای خواهرش فهیمه لباس ساخت. معلوم کنید که چند متر تکه نزدش باقی مانده است.

۵- برادر اسد اسهال بود. داکتر برای او در هر ساعت ۲۰۰ ملی لیتر را توصیه کرد. پیدا نمایید که در ٦ ساعت چند لیتر مایعات خواهد گرفت؟

در باره خود بنویسید

۱- نام ______________________

۲- جنس ______________________

۳- سن ______________________

٤- تاریخ تولد ______________________

٥- مذهب ______________________

٦- نژاد ______________________

۸- زبان ملی ______________________

۹- نام پدر ______________________

۱۰- نام پدرکلان ______________________

۱۱- نام مادر ______________________

۱۲- تعداد خواهر و برادر ______ برادر ______ خواهر ______

۱۳- نام قریه ______________________

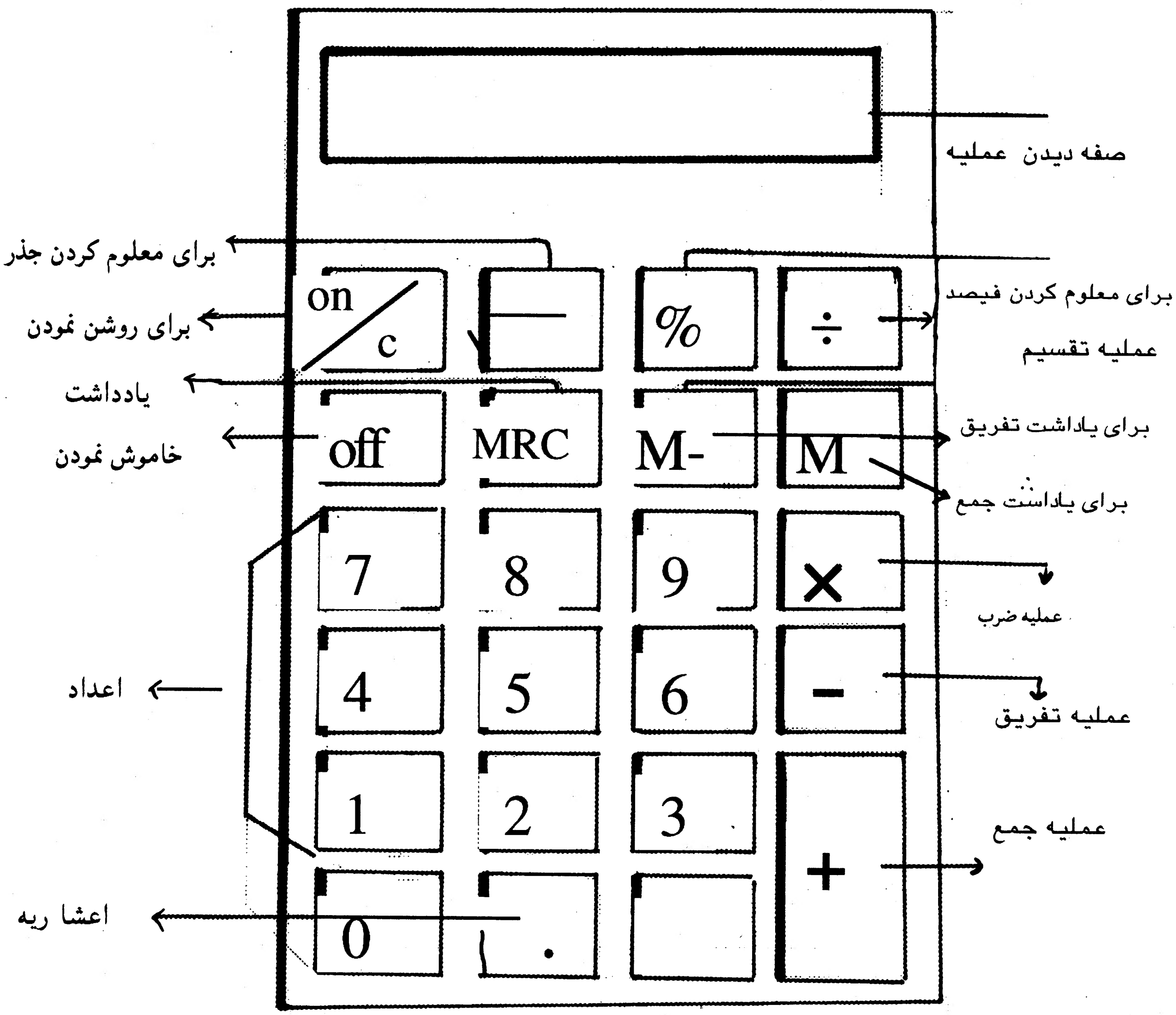
١٤- نام علاقه داری ______________________

١٥- نام ولسوالی ______________________

١٦- نام ولایت ______________________

۱۷- نام وطن ______________________

در عصر حاضر برای آسانی کار مردم وسایلی زیادی اختراع شده است. از آنجمله امروزبرای آسانی کاراشیای مختلف اختراح شده است .یکی آن ماشین حساب است. که برای آسانی در حساب کردن است. سوالات بسیار مشکل را بدون کدام غلطی حل میکند. بیایید تا استعمال آنرا بیام

UNOPS

Save the Children.

This book has been developed by Save the Children Federation with the financial assistance of UNOPS.

این کتاب توسط موسسه حمایه اطفال و به همکاری مالی دفتر

خدمات پروژوی ملل متحد تهیه گردیده است.